

Versijnt dagelijks. Zon- en feestdagen uitgezond.
Abonnementen per
kwartaal (Stad) f 7.50
N.-Indië (p. post) „ 9.—
Buitenland „ 12.50
Met „d'Oriënt“ resp.
f 10.—, f 12.—, f 16.—

Uitgeefster
N. V. HANDEL MIJ.
ALBRECHT & CO.

Directeur
W. G. N. DE KEIZER

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Hoofdredacteur
W. A. VAN GOUDOEYER

Advertentiën: Per
5 woorden of gedeelte
daarvan f 0.75; mini-
mum f 3.75 per plaat-
sing. Regel-tarief, per
regel f 0.50; minimum
f 4.— per plaatsing.

Advertentie-kosten bij
voortuget. Tel. adres:
„De Nieuws Batavia“.

HET NIEUWS VAN DEN DAG

Beatrix Eersteling van het Prinsenvaar

Het is een flink Kind met blauwe Oogen en blond Haar

Gedurende de Intieme en Onvergetelijke Plechtigheid der Aangifte gaf Zij geen Kikje

Groot Enthousiasme heerscht in heel het Rijk

Beatrix, Wilhelmina, Armgard zijn de namen welke het Prinsesje heeft ontvangen.

De twee laatste namen zijn die van de beide Grootmoeders: Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en Hare Hoogheid Prinses Armgard.

De eerste naam staat niet in verband met eenig lid der Familie, doch werd gekozen om de mooie betekenis („de Gelukmakende“).

Wanneer Prinses Beatrix eenmaal zal worden geroepen om den troon te bestijgen, zal Zij desverkiezend dit kunnen doen onder den tweeden naam Wilhelmina.

Nader seint Aneta uit Den Haag: Wij vernemen, dat de kleine Prinses een kerngezonde baby is die bij de geboorte acht pond woog en 52 centimeter lang was.

Voorts vernemen wij, dat de beide Grootmoeders en Prins Bernhard bij de bevalling aanwezig zijn geweest.

Prinses Armgard heeft actief deelgenomen aan de verpleging van de Prinses.

De Aangifte

Aneta seint heden nader uit Baarn:

Een intieme, onvergetelijke plechtigheid was de aangifte van de geboorte van Prinses Beatrix. Burgemeester Van Reenen begaf zich te half zes Dinsdagmiddag, gekleed in ambtsgewaad met keten, per auto naar het paleis, waar hij werd ontvangen door jhr. Dedel en den adjudant van den Prins, kapitein De Roo van Alderwerelt. Zij begeleidden den burgemeester naar het oude deel van het Paleis, waar reeds Z. Exc. Colijn en jhr. mr. Beelaerts van Blokland aanwezig waren.

Na eenig wachten begaven allen zich naar de eetzaal. De lichten waren aangestoken en bij het binnentreden van de heeren bevond zich nog niemand in de zaal. Na enkele minuten trad Prins Bernhard binnen, die getuigen en burgemeester hartelijk begroette. Eenige oogenblikken later ging de Prins weg, om direct daarop terug te keeren met Zijn jonggeboren Dochter op den arm. De Prins toonde daarop de baby aan den burgemeester.

Prinses Beatrix lag op een kussen van crème zijde. De burgemeester verzekerde later, dat de Prinses een flink kind is, 52 cm lang en ruim zeven pond wegend, met blauwe oogen en blond haar. Gedurende de plechtigheid van de aangifte heeft Prinses Beatrix geen kikje gegeven... Zij lag stil te wachten in de armen van Haar Vader, nu en dan even de blauwe kijkers opslaand.

De Prins toonde overgelukkig en met trots Zijn Dochter aan den burgemeester, daarna aan minister Colijn en den heer Beelaerts. Het was een ontroerend en diep-indrukwekkend moment toen de Prins, met het Prinsesje in de armen, zeide: „De namen van

Onze Dochter zijn Beatrix Wilhelmina Armgard“. Daarna gaf de Prins de baby weer aan de verpleegster, die Haar weer boven bracht.

Vervolgens keerde de Prins terug naar de eetzaal voor de afwikkeling van de verdere formaliteiten. Een aardig moment was, toen de Prins met de baby de zaal verliet en minister Colijn voor Z. K. H. en Dochter de deur openhield met de woorden: „Ik mag de eerste zijn, Koninklijke Hoogheid, die voor Prinses Beatrix de deur open houdt!“

Teruggekeerd, praatte de Prins nog even over de blijde gebeurtenis, onder meer mededeelend dat Prinses Juliana zich uitstekend voelde. Z. K. H. voegde daaraan woorden van lof toe, over doctoren en verpleegsters.

Voor de instandhouding van een oud-Hollandsch gebruik werden daarna de formaliteiten even onderbroken: er werd namelijk aan de gasten een kopje kandeel aangeboden. Een lakei bood de kopjes aan, die voorzien waren van Oranje-spreuken. Alle aanwezigen dronken daarop den geurigen oud-Hollandschen kruidenwijn.

De kinderkamer in het Paleis Soestdijk met de wieg, waarin thans Prinses Beatrix ligt.

Zijne Koninklijke Hoogheid en de heeren getuigen teekenden daarna, waarmee deze treffende intieme plechtigheid was afgelopen. Zij maakte diepen indruk op getuigen en burgemeester, niet het minst daar zij zulk een huiselijk, eenvoudig en genoeglijk karakter droeg. Het charmante optreden

van den Prins, reeds van hem uitgaand toen hij als Verloofde van onze Prinses in ons land kwam, trad ook nu weer duidelijk aan het licht, nu hij als Vader den eersten plicht volgens de Nederlandsche wetten vervulde.

Een Beatrix-Fonds.

Daar Prinses Juliana bij de geboorte van Haar eersteling geen geschenken wenschte, is een comité opgericht voor de instelling van een Prinses Beatrix-Fonds, dat zal worden gevormd uit de bijdragen, welke thans uit vreemde en dankbaarheid zullen worden gegeven. Het nationale fonds voor bijzondere nooden en Simari zullen uit dit fonds gelijkelijk kunnen putten.

De eerste foto van het Prinsesje welke door Prins Bernhard werd gemaakt, zal gratis beschikbaar worden gesteld voor de Nederlandsche en buitenlandsche pers. Vergrotingen buiten de normale pagina's, aanwending van het portret voor reclamedoeleinden en het overbrengen er van per beeldtelegram is verboden.

Den 31sten Januari werd namens de inwoners van Batavia een bloemstuk ten Paleis Soestdijk bezorgd alsmede een van den Mangkoenogoro.

Een Transocean-telegram uit Berlijn meldt, dat Rijkskanselier Adolf Hitler zijn gelukwensen heeft gezonden aan H. M. de Koningin, aan Prinses Juliana en Prins Bernhard ter gelegenheid der geboorte van het Prinsesje.

Enthousiasme in Nederland

Uit Den Haag seint Aneta:

De gistermorgen binnengekomen berichten getuigen van een zeer groot enthousiasme in alle deelen van het land. Dit enthousiasme werd geuit door bekende demonstraties zooals optochten, versieringen, het gelui van klokken, dankdiensten, enz.

Een buitengewoon nummer van de „Staatscourant“, symbolisch versierd, maakt melding van het bekende communiqué der doctoren, waarin vooral de woorden „flinke dochter“ en „toestand van moeder en kind zeer bevredigend“ algemeene vol-doening schenken.

De Geboortacte

Heden, den eersten Februari negentien honderd acht en dertig heeft Zijne Koninklijke Hoogheid

Prins Bernhard Leopold Frederik Everhard Julius Coert, Karel Godfried Pieter, der Nederlanden, Prins van Lippe-Biesterfeld,

oud zes en twintig jaar, wonende te Baarn, aan mij ambtenaar van den Burgelijken Stand der gemeente Baarn,

Jonkheer Gerlach Cornelis Joannes Van Reenen burgemeester van Baarn verklaard dat op Maandag den een en dertigsten Januari negentien honderd acht en dertig des voormiddags te negen uur zeven en veertig minuten Hem en Zijner Gemalin Harer Koninklijke Hoogheid

Prinses Juliana Louise Emma Marie Wilhelmina der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, Hertogin van Mecklenburg, Prinses van Lippe-Biesterfeld enzoovoort enzoovoort,

mede wonende te Baarn in het Koninklijke Paleis Amsterdam-schen Straatweg nummer een binnen deze gemeente een Dochter is geboren, genaamd

Beatrix Wilhelmina Armgard Prinses van Oranje Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld.

Zijne Koninklijke Hoogheid heeft Zijn Dochter mij vertoond.

Een en ander is geschied in tegenwoordigheid van

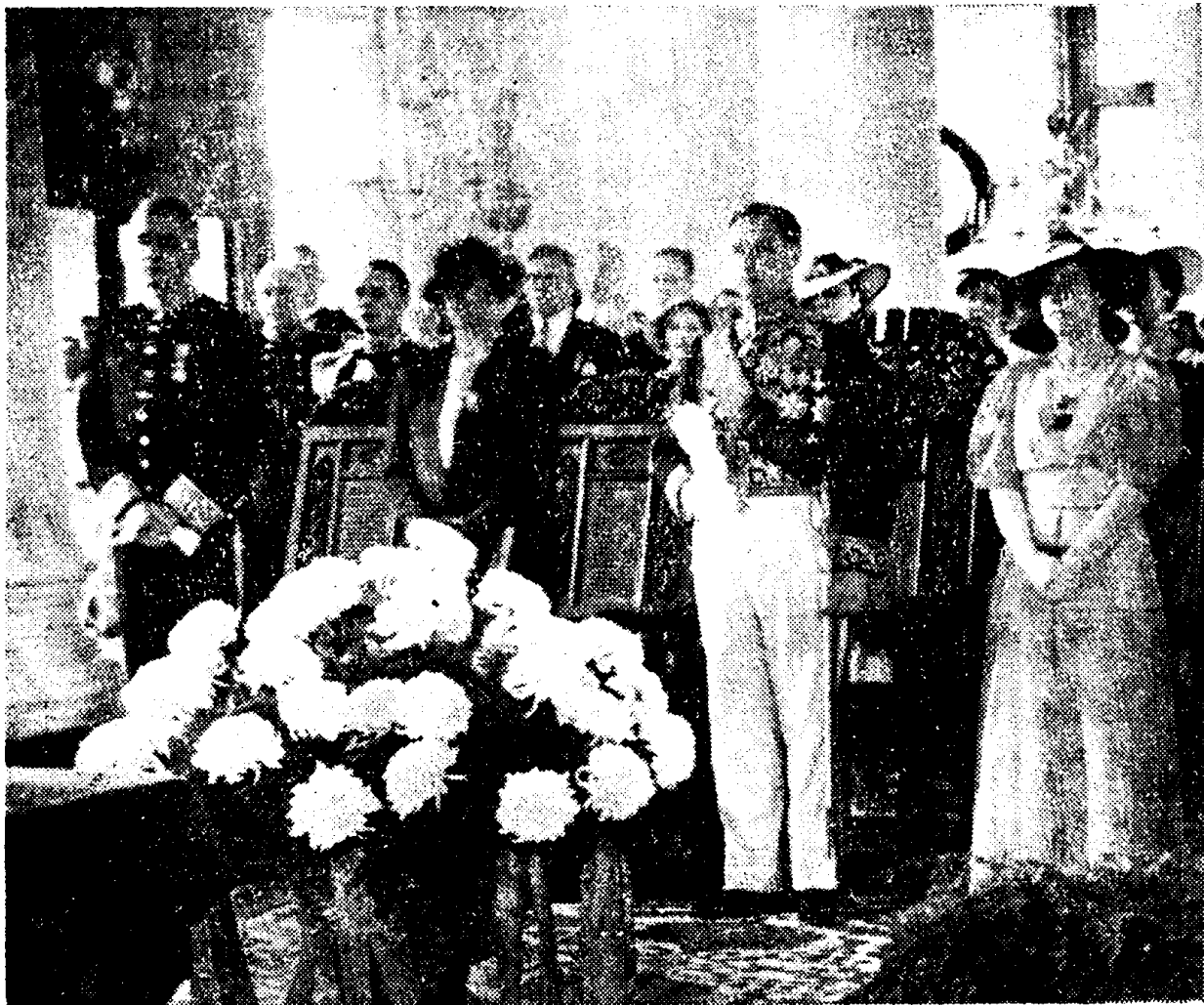
Hendrikus Colijn

oud acht en zestig jaar, Minister van Algemeene Zaken, wonende te 's-Gravenhage en

Jonkheer Frans Beelaerts van Blokland

oud zes en zestig jaar, Kamerheer in buitengewonen dienst van Hare Majesteit de Koningin, Minister van Staat, vice-president van den Raad van State wonende te 's-Gravenhage.

Hiervan is deze akte opgemaakt welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

Plechtig klonk het „Wilhelmus” binnen de eenwoudse muren van de Portugeesche Buitenkerk, bij den Dankdienst, welke Dinsdag geheuden werd. — Van rechts naar links: mevrouw Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, Z. E. de Gouverneur-Generaal, mevrouw Slotemaker de Bruïne en de heer Ramaer, wnd. Algemeen Secretaris.

In de Groote Kerk te Den Haag werd een dankstond gehouden, waarbij de ministers Patijn, Slotemaker de Bruïne en Van Boeyen, de oud-commissaris der Koningin in Zuid-Holland Van Karnebeek en burgemeester De Monchy aanwezig waren.

Dr. Schokking hield een toespraak op den Psalm: „De Heere heeft groote dingen gedaan aan ons, dies zijn wij verblijd”, waarna de voorzitter van den kerkeraad, de heer Dijkmeester een redevoering hield.

Na den lofzang werden staande twee coupletten van het *Wilhelmus* gezongen. In de Hofloge bevonden zich vele hofdignitarissen.

Tot diep in den nacht heerschte in de Residentie een daverende feestvreugde, evenals in alle plaatsen van Nederland.

Maar ook op alle andere plaatsen waar eenige Nederlanders bijeen waren, heerschte deze spontaan uitbarstende feestvreugde, zooals in een uit Zwitserland terugkeerende D-trein, waarin op het Belgische grensplaatsje Arlon het nieuws bekend werd en dat aanleiding gaf tot een vreugdevol tooneeltje in het restauratierijtuig dat op wonderbaarlijk snelle wijze met oranje was versierd.

In Paramaribo

Uit Paramaribo seint Aneta, dat de stad ontwaakte door het kanongebulder dat de geboorte van het Prinsesje verkondte. Het was zeer mooi weer.

De hooge spanning kwam tot uitbarsting op een spontane en uitgelaten wijze, terwijl de stad zich met vlaggen tooid. Op het Gouvernementsplein werd een parade gehouden, welke door een enorme menigte werd bijgewoond.

Uit Amsterdam wordt geseind, dat de Gemeenteraad gisteren in een buitengewone vergadering bijeenkwam. Burgemeester De Vlugt hield een redevoering, waarna besloten werd een schrijven met gelukwensen te richten aan H. M. de Koningin en het Prinselijk Paar.

Onder de vele bloemstukken welke op het Paleis Soestdijk werden bezorgd, was er mede een van de Engelsche Koninklijke Familie.

In Den Haag is de nationale feestdag in een passende stemming van blijdschap tot nog toe verlopen met dankdiensten in de kerken van alle gezindten, met bespeling van het carillon, een middag van nationalen zang voor het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen, een stervlucht naar Ypenburg en een huldebetooging van de jongeren op het Binnenhof.

Ook des avonds werden in diverse kerken dankstonden gehouden.

's Avonds werd in den Dierentuin een Oranjehal gegeven.

Te Amsterdam heeft de leider van een massabetooging, wethouder J. ter Haar, een redevoering gehouden, waarbij besloten werd een telegram te zenden. Hier-

na hield burgemeester De Vlugt een toespraak tot de menigte, die zeer spontaan den burgervader toejuichte. Hierna werd in massazang het *Wilhelmus* ten gehoor gebracht. In de diverse schouwburgen werd overal de voorstelling voorafgegaan door de herdenking van het heuglijk feit, bij monde der diverse directeuren.

In het Haagsche rosarium werd een oranjeboom geplant in tegenwoordigheid van den burgemeester, die de eerste spade in den grond stak, waarna hij een redevoering hield. De vreugde des avonds en des nachts toonde zich door drommen mensen die met oranje getooid en zingend door de straten trokken. Aardige tafereeltjes ontbraken natuurlijk niet, zooals een groepje lieden op rijpen leeftijd, die met toewijding de kruispolka ten uitvoer brachten.

Het anders zoo rustige Binnenhof was het middelpunt van een kolkende, hossende en zingende mensenmassa. Een paar agenten werden door de menigte opgestuwd, waarbij er een zijn helm kwijtraakte.

Hij vond dezen later echter weder terug op het hoofd eener aanvallige blondine. Ieder vierde zonder reserve feest en nam geen aanstoot aan een ander, zoodat geen wanklank werd gehoord.

Nog steeds komen er berichten binnen uit het buitenland over de blijdschap in Nederlandsche kringen in Scandinavië, Duitschland, België enz. enz.

Gisteravond waren tienduizenden in de residentie in volle oranje-vreugde op de been, hetzij zich vermakend en dansend en juichend rond de muziek, hetzij genietend van de fraaie illuminatie, waarvan de Lange Vijverberg met de met floodlight belichte parlements-gebouwen, de verlichte fontein in den vijver en het fraai ver-

Impressie

BIJ de vele impressies, die deze dagen in ochtend- en avondblad worden weergegeven, nog een sterk persoonlijke indruk van wat mij het meest heeft getroffen en ongetwijfeld ook u: het eerste uur op straat. Ik weet dit een persoonlijke impressie van mij-zelf, maar ik heb de sterke zekerheid dat zij in gelijke mate door een ieder is ervaren. En dit maakt haar tot een indruk van ons allen.

Een wonderschone indruk. Een indruk, dien niemand van ons ooit vergeten kan. Een indruk, die een openbaring was, die overweldigde, die nu nog ontroert en zal blijven ontroeren telkens als de herinnering er aan boven komt.

Want dit was een eenheids-beleving, zooals alleen kan voorkomen bij die uiterst zeldzame gelegenheden, dat alles, maar dan ook *alles*, overstemd wordt door den juichkreet van een spontaan openberstend geluk, individueel ervaren als een overrompelende verrassing en onmiddellijk even spontaan gedeeld met duizenden en tienduizenden anderen van gelijke ervaring.

Zooals minister Colijn het zeide: de behoefte om de straat op te gaan en het elkaarte zeggen! En hoe!... Stralende gezichten, lachend groeten van

lichte gebouw van de Ned. Handel Mij. en andere banken het centrum vormde.

Op de brug bij den Vijverberg waren vreugdevuren ontstoken en de Gevangendoor was met oranje en rood-wit-blauwe lichtjes omlijnd. Het geheel maakte een feestvreugde indruk. Tot ver na middernacht duurde de feestvreugde.

Het comité voor volksfeesten heeft een fraaien zilveren rammelaar voor de jonge Prinses aangeboden, waarop Kamerheer Baud namens het Prinselijk paar dank heeft betuigd.

Bij den Voikenbond

Het debat in de Commissie van Acht-en-Twintig over paragraaf 16 van het Handvest werd korten tijd onderbroken toen het bericht van de geboorte van het Nederlandsche Prinsesje werd ontvangen.

De voorzitter, prof. De Bourquin, bood den Nederlandschen gedelegeerde zijn hartelijke gelukwensen aan met de heuglijke gebeurtenis. Prof. Rutgers dankte, waarna hij zijn toespraak tot de commissie hervatte.

Feestklanken uit Indië

Men seint uit Makassar, dat Maandagavond binnen het uur de geheele stad feestelijk was getooid. Vlaggen en vanen wapperden feestelijk op den frisschen zee-wind. De openbare gebouwen waren geillumineerd. Drommen mensen waren op de been en er was nergens een voertuig te krijgen.

Bommen en vuurpijlen werden ontstoken en optochten trokken voort met muziek. In de soos ontwikkelde zich een spontane fuif.

Gisteren had bij den resident een zeer geanimeerde receptie plaats, terwijl het hoofdpunt van de feestviering gevormd wordt door een adatspel, waarbij de verschillende groepen der bevolking allen naar eigen adat hun gelukwensen zullen aanbieden.

Maandagavond ontwikkelde zich te Manado trots het regenweer een enorme drukte allerwegen, zoodra de blijde gebeurtenis bekend werd.

Kerkklokken beierden en overal was illuminatie. Alle huizen vlagden. Dinsdagmiddag was er een lampion en fakkeloptocht. Schoolkinderen en volwassenen trokken naar den resident, waar de schoolkinderen vaderlandsche liederen zongen en de militairen een „colonne geweer” te zien gaven.

Een Uur Later!

Doordat in den suikergoedgang van een Inheemschen eigenaar een groote brand woedde ten tijde van het bekend worden van de blijde gebeurtenis, wist Toeloen gaoeng een uur later dan andere plaatsen dat een Prinses was geboren. Het volledige B. B. en andere autoriteiten waren namelijk op de plaats van den brand, zoodat het afschieten van vuurwerkbommen eerst plaats had, toen de brand was gebluscht.

onbekende naar onbekende, blij wuiven van groep naar groep, — een feest in ons hart, dat zich moet uiten, anderen deelgenoot maken, zelf deelgenoot worden, onderdompeling in die allen en alles overweldigende vreugdegolf.

Een eenheids-beleving, dit eerste uur op straat. Geen demonstratie. Een beleving, zonder initiatiefnemer anders dan de stem van ons hart, zonder organisator anders dan de drang om samen te getuigen, zonder ordecommissaris anders dan het blijde weten dat aan deze vreugde-uiting geen grenzen kunnen zijn omdat zij zelve onbegrensd is.

Een eenheids-beleving. Geen onderscheid van ras, kleur, stand, afkomst. Een feest van gelukkige gezichten, een voortdurend contact van schitterstralende oogen, jolig wuivende handen, blij schallende stemmen, — weet je het al?..... laat ons het elkander zeggen, dat wij het weten en gelukkig zijn!

Het eerste uur op straat: een wonder, om veel en vaak en gretig naar terug te grijpen; om weer en telkens weer opnieuw te beleven; om zielsdankbaar aan terug te denken, — één volk, één Vorstenhuis, één warme, bezielende, hoog-oplaaiende gloed van Oranje, stijgend naar den hoogen hemel als een gebed zonder woorden: moge het geluk van dit één-zijn duren tot in lengte van dagen!

v. G.

Nu en Morgen.

Kaas en Democratie

Frankrijk heeft kaas te veel. Maar Frankrijk heeft 370.000 soldaten op de been. Zoodat een Kamerlid het voorstel deed, in het menu van den soldaat voortaan kaas op te nemen. Zwitsersche kaas, want het Kamerlid kwam uit de Jura.

Een ander lid viel hem bij. Met een kleine correctie. Het moest Munster-kaas zijn. Want dit Kamerlid kwam uit den Elzas.

Nog een ander lid steunde het voorstel. Met één amendement. Het moest Roquefort zijn. Dit Kamerlid kwam uit Aveyron.

Minister Daladier, de sprekers beantwoordend, sprak zijn voldoening uit over deze roerende zorg voor het dieet van zijn *poilus*, doch tevens over het feit, dat althans de *Camembert* niet in het parlement vertegenwoordigd is.

Sport-Bulletin

Sprak Braddock tot de verzamelde reporters: „Dit is misschien mijn laatste boksmatch. Ik heb 200.000 dollar gespaard. Deze prijs kan er nog bij, en dan vergeet ik het boksen. Misschien... I figure Farr ain't much of a fighter. I kinda feel I'll clock him one.”

Sprak Tommy Farr tot de luisterende schare:

„Old Father Time is creeping up behind Jim. Did I tell you I liked Jim? Yes, Well, I'm going to knock him for a loop next Friday. He'd better go and play marbles.”

Na de match stuurde een reporter Tommy een mooi zakje knikkers....

Personalia

Irmgard von Bohlen-Halbach, dochter van Bertha Krupp, is verloofd met een SS-luitenant, Hanno, baron von Raitz von Frentz... Irmgard is erfgename der Krupp-dynastie; Hanno zoon van een der oudste Duitsche geslachten... Hitler zal bij het huwelijk getuige zijn... Koning Carol heeft het 1574 ton metende, een équipage van 51 man voerende super-de-luxe-jacht *Nachtin*, dat hij van de jutte-erfgename Lady Yule kocht, aan Madame Lupescu geschonken... Koning Victor Emmanuele heeft een der mooiste muntenverzamelingen ter wereld... De Parijsche bladen vertellen met genoeg van een ontmoeting tusschen M. Léon Blum en Paul Fort, *prince des poètes*, die beiden een gelijken flambard dragen... „Il y a entre nous, cher ami”, zei Blum, „une certaine ressemblance, au moins quant au chapitre du chapeau.” — „Oh! que non”, antwoordde de groote dichter, „Vous, vous avez un chapeau de politicien. Le mien est à la Rembrandt. Ce n'est pas la même chose...”

Gemengd Nieuws

Een echtpaar uit Londen logeerde in een New Yorksch hotel. Midden in den nacht hoorden zij een inbreker in hun kamer.

De Engelschman was een pooteling. Hij wierp zich op den inbreker, sloeg hem, waar hij hem raken kon en rolde met hem over den grond. Ofschoon de inbreker zich wist los te rukken, kon mevrouw hem nog juist met een vaas op het hoofd slaan.

Duizend bereikte de inbreker de gang, waar juist de hoteldetective toesnelde, hem tegen den grond sloeg en arresteerde.

Op het politiebureau vond men in een jaszak van den inbreker dit briefje van een astroloog:

„Vandaag is Ure geluksdag. De sterren slaan gunstig voor U. Fortuna zal U toelachen, en er zal zegen rusten op alles, wat gij onderneemt...”

F. P. A.-Nieuws-Journaal

Brussel heeft een aparte verordening uitgevaardigd tegen het kerven van hartjes en initialen in parkbanken... Mevrouw Waste Agidiwinn, wat Lieflijke Bloem betoekent, een echte Indiaansche prinses, promoveerde aan een Universiteit te Oregon tot doctor in de filosofie... Het aantal huwelijken in New York was 29.250 in 1937, tegen 30.425 in 1936... De directie eener Londensche bank vond bij een onderzoek, dat op Maandag de typistes de meeste tikfouten maken; ook de Vrijdag is een dag-met-veel-fouten... Een jachtpartij, die f. 90.000 kost, is zoojuist begonnen... Een gezelschap van 20, onder wie Sir Keith en Lady Fraser, Sir Orme en Lady Clarke, Lord Sempill, met Rosita Forbes als „social hostess”, is naar Britsch-Indië vertrokken, waar men de gast zal zijn van 14 maharadjahs... Men zal in Cooch Behar tijgers schieten vanaf 60 olifanten; en in Mysore een *kheddah*, een jacht op wilde olifanten, organiseren... De deelnemers betalen 750 guineas per persoon...

E. P. A.

Arbeidsvoorwaarden bij K. P. M.

In de hedenmorgen gehouden bespreking tussen de directie van de K.P.M. en de voorzitters der beide personeelsorganisaties, heeft de K.P.M.-directie de voorzitters der organisaties met de navolgende wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden in kennis gesteld:

De pensionneeringsleeftijd voor het varend personeel blijft principieel gesteld op de leeftijden, genoemd in de pensioenreglementen. Aan personeel dat vóór 1 Januari 1938 in dienst was, zal de keuze worden gelaten tusschen 45 en 50 jaar, met dan een vervroegd pensioen dat berekend wordt in evenredigheid met het aantal dienstjaren.

De keuze hiervoor moet een jaar tevoren worden gedeclareerd.

De directie behoudt zich het recht voor, om wederkeerig 1 jaar tevoren een vervroegd pensioen aan te zeggen.

De huwelijks toeelage wordt ingetrokken en vervangen door een extra toeelage aan allen, gehuwd of ongehuwd, met minimum 8 dienstjaren beneden den rang van 1sten stuurman, resp. hoofdwerktuigkundige.

Hiermede is volledige overeenstemming bereikt tusschen de K.P.M.-directie en de personeelsorganisaties.

Ongeluk aan Boord

Vierde Stuurman voor den Rechter

De heer Th. A. D., vierde stuurman van beroep, stond hedenmorgen voor mr. W. de Loo als Politierechter terecht. Hem was ten laste gelegd, dat op 23 October jl. te Priok aan boord van het ms. „Poeloe Laoet“, door zijn onvoorzichtigheid en dus schuld een ongeluk met een koelie had plaats gehad.

Bekl. ontkende schuld. Hij was op 23 October belast met het toezicht op het ach-

terschip. De „Poeloe Laoet“ was bezig te lossen, het was ongeveer 9 uur v.m.

De merkeis van de luiken worden volgens bekl. altijd vastgezet en hij was er van overtuigd, dat alles in orde was, want te Padang, twee dagen tevoren, was dat het geval geweest.

Hoe de merkel dan los was gekomen, kon bekl. niet verklaren.

Hij gaf dus last tot hieuwen en bemerkte toen plotseling, dat de bouten van een der merkeis van luik 6 los zaten. Een contra-order om met hieuwen op te houden, werd blijkbaar niet gehoord; de merkel schoot los, werd uit het nest gelicht en trof een der in het ruim van luik 6 aldaar werkzame koelies, die zware verwondingen bekwam.

Bekl. fungeerde dien ochtend ook als reepsgast. Dat was geen gewoonte. Gewoonlijk trad een koelie als reepsgast op.

P. R.: Die postzakken moesten er uit. U hebt dus in ieder geval de order tot hieuwen gegeven, althans dat is als zoodanig begrepen.

Bekl.: Ja, maar het was mijn bedoeling niet, zelf de order te geven.

P. R.: In ieder geval gaf u de order. De hijsch schoot dus in de merkel. U hebt de voorgeschreven voorzorgsmaatregelen niet genomen, want het voorschrift luidt, dat de bouten der merkeis vast moeten zitten.

Bekl. gaf op, dat zijn salaris toen f 102 bedroeg en thans f 140 is. Hij geeft toe, ook wel te velen, niet de noodige voorzorgsmaatregelen te hebben genomen.

De P. R. leest dan de verklaring voor van het slachtoffer Saamat, die niet in staat was om te verschijnen.

Overigens wist getuige niet, hoe het ongeval zich had toegedragen. Achteraf hoorde hij, dat de merkel uit het nest was geschoten en hem had getroffen.

Get.'s linkeronderkaak brak, evenals zijn linkeronderbeen, hetgeen echter nog een betrekkelijk goeden afloop mag worden genoemd. Hij werd immers door een gewicht van 420 kilo getroffen, en zooals de P. R. opmerkte: de man had evengoed dood kunnen zijn.

Er was volgens bekl. haast bij het lossen der postzakken.

Als getuige werd vervolgens een zekere Djahirang gehoord, wiens verklaring zeer bezwarend was.

Immers, bekl. zou eenige malen achtereen de order „hieuw op“ gegeven hebben, hoewel getuige hem vóórdien gevraagd had of de merkel van luik 6 niet weg moest, omdat die niet met bouten vast zat.

Bekl. had zulks echter niet noodig gevonden en toch laten ophieuwen. De contra-order „stop“ was eerst gegeven, toen het ongeluk reeds gebeurd was.

P. R.: Maar voor de politie heb je niet verklaard, dat er geen bouten waren, alleen dat de merkel niet vast zat.

Get.: Dat is ook zoo, van de bouten wist ik eigenlijk niets af. Later eerst merkte ik, dat er geen bouten waren.

Getuige Asmali, koelie-mandoer, verklaarde dat hij, voordat de order tot ophieuwen gegeven was, bekl. er op geattendeerd had dat de merkel van luik 6 los zat en dat er geen bouten waren; zoodat get. suggereerde, de merkel eerst vast te leggen.

Bekl. had dat echter niet noodig gevonden.

P. R.: Maar waar waren die bouten dan wel?

Get.: Dat weet ik niet.

P. R.: Wie heeft ze weggehaald? Hebben jullie dat zelf gedaan?

Get.: Neen.

P. R.: Och kom, dat zullen jullie natuurlijk wel zelf gedaan hebben, om de merkel los te maken.

Bekl. houdt vol, dat niemand hem iets gezegd had dat er geen bouten waren. Want als dat hem gerapporteerd was, zou hij natuurlijk niet zoo onverantwoordelijk gehandeld hebben door toch de order tot ophieuwen te geven. Men had mij echter alleen gevraagd, of de merkel niet losgemaakt moest worden en dat had bekl. niet noodig gevonden.

Bekl. achtte het zeer wel mogelijk, dat de koelies de bouten hadden losgemaakt, denkende dat de merkel toch wel verwijderd zou worden voor het lossen der postzakken. De bouten werden later nabij het luik aangetroffen.....

Get. Asmali bleef echter hardnekkig ontkennen, de bouten verwijderd te hebben.

De ambtenaar van het O. M., mr. H. J. P. Hennus, requisitoir nemend, achtte bekl.'s schuld bewezen.

Bekl. dacht wel dat de merkeis vast zaten; hij verzuimde echter, om, zooals zijn

plicht was, zulks te controleren, waardoor hij schuld heeft aan het veroorzaakte lichamelijk letsel.

Als verzachtende omstandigheid wilde het O. M. in aanmerking nemen, dat er inderdaad altijd spoed betracht wordt en moet worden bij het lossen der post.

Het O. M. eischte één maand hechtenis.

De P. R. achtte echter de schuld van bekl. niet wettig en overtuigend bewezen en sprak hem mitsdien vrij.

Wij teekenen hierbij nog aan, dat deze zitting van den Politierechter noodig werd geoordeeld op den tweeden nationalen feestdag, aangezien bekl. hedenavond weer met de „Poeloe Laoet“ moet vertrekken.

MELK-RAPPORT

Over het tijdvak 21 t/m 27 Januari

Sarmili bin Idi, Mamp. Parapatan	3e kl.
Abdoerachim b. Moehamad, Pelalama	4e ..
Melkerij „A. D. O.“, Kalibata Lenteng Agoeng	1e ..
H. Moeh. Saleh, Pelalama	3e ..
H. Abdoelkadir, Petjanderaan	3e ..
H. Abdoelwahab, Mamp. Tegalparang	2e ..
H. Abdoerachim b. Nanoe, Mamp. Tegalparang	2e ..
Sarini b. Lioeng, Kalibata L. Agoeng	3e ..
H. Sainin, Kemang	2e ..
H. Mesir, Djatipadang	3e ..
Amsir b. H. Amat, Kalibata L. Agoeng	4e ..
Melkerij „Moderna“ (B. M. C.), Laan de Bruinkop	1e ..
Moeh. Hanief, Goenoeng Sahari	2e ..
Golam Nabi, idem	2e ..
Golam Said, idem	2e ..
Moeh. Hoesein, idem	2e ..
H. Achpas, Bendoengan	2e ..
Melkerij „Kesehatan“, Bendoengan	3e ..
Moegeni bin H. Ridoean, Senajan	4e ..
Oeij Koen Hong, Djatipetamboeran	2e ..
H. Oesman, Koeningan	3e ..
Moeh. Ali b. Abdoerachman, Kalibata Poelo	3e ..
Moehamad b. Djaoesin, Kalibata Kro-bokan	3e ..
H. Machboeb, Mamp. Tegalparang	2e ..
Anowar bin Sloen, Pantjoran	2e ..
Ramelil bin Ali, Mamp. Parapatan	3e ..
Saimin bin Simi, Kalibata L. Agoeng	2e ..
Ikoen, Mamp. Tegalparang	3e ..

HET STADSNIEUWS

Voor verder stadsnieuws verwijzen van den lezer naar de derde pagina van het derde blad.

VOLKSUNIVERSITEIT BATAVIA

Secretar aan: Malangweg 18 — Telefoon Weltevreden 2085.

Lezing E. H. J. A. Hoekstra, geologisch adviseur der B. P. M.

Onderwerp:

„DE PETROLEUMINDUSTRIE IN NEO.-INDIE“.

Datum: Vrijdag 4 Februari, des avonds half negen.

Zaal: Geneeskundige Hoogeschool, Salemba 6

Cursusgeld: f 0.50 Lidmaatschap V. U. f 1.— per half jaar.

De lezing van Dr. Elisabeth Meyer over „Handschrift-deutung und Persönlichkeit“, is thans vastgesteld op **Maandag 7 Februari**, des avonds half negen in de Geneeskundige Hoogeschool.

HUWELIJK,

b. sluit serieu.

JONGE DAME, v. n., pur sang, 25 jaar, slank, sportief, Indiëken nend, wensch br. wisseling met b. schaaft heer, niet ouder dan 36 jaar, m. t. behoorlijke positie, om na gebleken wederzijdsche sympathie, een **huwelijk** aan te gaan. Discretie verzekerd en verzocht. Brieven onder letter H. Klok Groot Hertoginnelaan, 's-Gravenhage.

IRIUM GEEFT AAN MILLIOENEN DE SENSATIE VAN ONGEKENDE SCHITTERING DER TANDEN

PEPSODENT is de eenige van alle tandpasta's, die IRIUM bevat, waardoor op terrassende wijze de natuurlijke glans der tanden verhoogd wordt.

IRIUM is de nieuwe moderne manier om de doffe, verkleurende tandfilm te verwijderen — de tanden te glanzen en de mond schoon en frisch te houden.

Zóó doeltreffend is IRIUM, dat reeds éénmaal flink borstelen met Pepsodent Tandpasta het glazuur schooner en glanzender maakt dan ooit tevoren mogelijk was.

Anita Louise, die in WARNER BROTHERS PICTURES optreedt in "THE GO-GITTER"

PEPSODENT TANDPASTA

De eenige met IRIUM

EN NU EEN GOEDE REED!

ZEISS

Uw oog en zijn

Uw Kostbaarste bezit!

Deskundig onderzoek moet samengaan met levering van het beste materiaal, zowel voor glazen als montuur

Dus:

GAAT HET OM UW OOGEN

GA NAAR

GOLDBERG

Noordwijk 31

Oog-onderzoek gratis

RENJOSILK

MATVERF MET ZIJDEGLANS
DE MODERNE VERF VOOR

MEUBEL EN

EERSTE NEDERLANDSCHE

VERZEKERING-MAATSCHAPPIJ OP HET LEVEN EN TEGEN INVALIDITEIT

KAPITAALSVERZEKERINGEN
STUDIEBEURZEN, LIJFRENTEN
Inlichtingen verstrekt gaarne het Bijkantoor te Batavia
Noordwijk 39 Telf. Wit. 998

44 M

Bloemen
Magazijn
Dianthus
ARTISTIEK
MODERN
COULANCE
Te! M. C. 425

MEDEDEELING

In verband met de feestelijkheden is de heropening van

Kleedingmagazijn „MODERN”

in het nieuwe pand, Noordwijk 7
gesteld op Donderdag 3 Februari a.s.
om 6 u. n. m.

Ondertrouwd:

BEPPIE DE VISSER SMITS
en

HELENIUS ALTONA

Huwelijksvoltrekking zal plaats hebben Dinadag 15 Februari 1938 des morgens te 10 uur 30 in de Portugeesche Buitenkerk

Receptie Maandagavond 14 Februari ten huize van de familie A. VER-SCHOOR, Van Heutszboel. 48.

Batavia-C, 1 Februari 1938.

Mampangweg Binnen 4

Ond. Dolok Iir, Serbelawan S.O.K. 1240

BEGRAFENIS-ONDERNEMING

„B. C. B. O.”

Kramat Tel. Welt. 126 en 97
Voor een ieder. N. t. e. u. t. voering. Geroutineerd Eur. Personeel.

Voorz. J.F.W. Fauser

ALS DE KLOK

zoo geregeld is de service van ELISABETH ARDEN. Aan de toewijding en groote zorg voor hare cliënten dankt zij haar wereldreputatie.

Mrs. Lynn, Elisabeth Arden's eerste assistente stelt iedere dame van 1 — 21 Februari in de gelegenheid haar gratis te consulteren. Zij die zich bewust zijn van het nut eener juiste en doelmatige huidverzorging, verzuimen in geen geval, zich van Elisabeth Arden's nieuwste aanwijzingen op de hoogte te stellen.

Aanvragen uitsluitend bij:

IRMSCHER & Co.

Rijswijkstraat 22,
Telef. 27, 47 en 67

RECEPTIE ten PALEIZE RIJSWIJK.

De aandacht wordt erop gevestigd, dat voor de op 3 Februari a.s. ten Paleize RIJSWIJK te houden na-avond receptie geen schriftelijke uitnodiging worden gedaan. Degenen, die zich hiervoor schriftelijk bij den Adjudant van Dienst hebben opgegeven, kunnen deze receptie bijwonen.

Men wordt verzocht uiterlijk te 9 00 n.m. aanwezig te zijn

Kleeding: Rok of overeenkomstige uniform.

De Intendant van het Huis van den Gouverneur-Generaal

GEVESTIGD:

vanaf Zaterdag a.s.

Mr. Cor Ruys en Mr. Rosenfeld

Advocaten en Procureurs.

Komediebuurt 2

N.V. MARMARA CEMENT TEGELFABRIEK

J. S. MAUL

GANG BATOE — Koningsplein Oost — WELTEVREDEN
Tjikodapateuh — Bandoeng

ALLE SOORTEN TEGELS

EEN TROPEN-MODEL VOOR TROPENKLIMAAT
WAARNEE EEN TROPISCHE HAARGROEI ONTSTAAT!

D. RADO
LIDA BOEJA
SHAMPOO

HET NIEUWSTE PROCÉDÉ

VERSCHELT U EEN REERLIJKE SHAMPOO. DE TEVENS DE HAARGROEI BEVordert? GEBRUIK DAN LIDA BOEJA SHAMPOO VAN DE RADO CON VERHULPZAAR IN FOLGENDEN IN HANDELS VAN DE

Importeurs: ELLINGER & Co., Soerabaja Batavia-C.

MODE-VAKSCHOOL Mevrouw T. N. TJIO
KREKOT 32 — BATAVIA-C.

(Aangesloten b/d Mode-Academie Prof. H. Cuppens Geurs
Eindhoven, Koninklijk goedgekeurd.)

Opleiding tot Costumière, Coupeuse, Leerares in Brusselsche en Parijsche coupe met uitreiking Hollandsch Diploma, tevens Hoeden en Bloemenmodiste. Inlichtinger: Mevr. T. N. TJIO. 45aW

Verdrijf Vlug een Nierkwaal

Duizenden lijders aan een Nierkwaal of Blaaszwakte maakten een einde aan Vaak Opstaan's Nachts, Pijn in de Beenen, Zenuwachtigheid, Stijfheid, Rheumatiek, Duizeligheid, Spijt, Brandigheid, Jeuk, Pijnlijkheid, Zuurvorming en Verlies van Kracht door de nieuwe ontdekking van een Dokter, genaamd Cystex (Sisteks). Verzacht, versterkt, reinigt en heelt zachtjes de ruwe, pijnlijke nieren. Binnen 15 minuten begint Cystex uw bloed te zuiveren. Geeft nieuwe gezondheid, jeugd en levenskracht in 48 uren. Maakt gegarandeerd een einde aan uw kwalen in 8 dagen of uw geld terug. In alle apotheken en toko's.

248Di

FIETSTASSCHEN

ZEILMAKERIJ EUROPA-AZIE

Joenoeng Sahari 37-00

Tel. Wit. 924

Als de muren konden spreken,
— zouden ze om —

MUROLA

smeeken.

MUROLA

de reukelooze muurverf in 44 tinten

LINDETEVES PIETER SCHOEN & ZN N.

Zijn UWE kamers reeds gemuroleerd?

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

KANTOREN IN: NEDERLAND — NEDERLANDSCH-INDIË — CHINA — JAPAN —
PHILIPPIJNEN — STRAITS SETTLEMENTS — BRITSCH INDIË

ALLE BANKZAKEN

E.H. van Oostrom Soede

TANDARTS

Monteng No. 48.

Tel. 8458 Welt. 88a Di

Oranjedagen in de Hoofdstad van Indië

De Dag van heden begon met het Feest der Schoolkinderen

Een kleurige Stoet van met Bloemen opgetuigde Auto's Trok door de Straten van Batavia

Blijzingende Kinderen

Jubelend hebben duizenden kinderstemmen dezen tweeden feestdag ingeluid op de vocale wandeling, welke van alle scholen uitging in blijden optocht langs de straten van Batavia.

Van alle kanten in langgerekte groepjes, met wapperende vlaggen, met oranjiesjerpen en gekleurde mutsen trokken zij al zingend en juichend voort, een zuivere verademing na het feestgehoel van den nacht, dat ter nauwernood verstomd was.

De zon had haar eerste stralen nog niet over den feesttooi geworpen, of aan alle scholen, Europeesche zoowel als inheemsche en Chineesche verzamelden in blijde feeststemming de kinderen zich, klaar voor hun wandeling door de stad.

Zachtjes, als waren zij nog wat verlegen, zetten zij het eerste liedje in, doch allengs klonk luider op de kinderstemmen, totdat luid schallend de jubel ging langs de rijen der scholieren.

De kleinste peuters, hummeltjes van nog geen 3 voet hoog, gingen voorop, zwaaiend met de vlaggetjes, trotsch dat zij de eersten waren van hun school, en dapper trokken zij voort, telkens omkijkend of de „juf“ wel zag hoe goed zij den weg wel wisten.

En het werd een blij geroep en luid gejuich, en vroolijk gewapper van vlaggetjes, wanneer de groepen der verschillende scholen elkander ontmoetten, allen in een scholieren-verbroedering op den dag, dat zij de geboorte van hun prinsesje vierden.

Voor velen onzer, wien nog de naklanken van den feestroes der afgelopen nachten in de ooren nazoemden, hebben deze jonge reine kinderstemmen in de vroege ochtenduren wellicht iets mooiers gebracht dan het oorverdoovend gejoel en gejuich van Maandag- en Dinsdag-nacht.

Het verkeer werd ieder oogenblik onderbroken om een rij kinderen door te laten en zonder mopperen stopten honderden chauffeurs verschillende malen om dezen optocht der uitgelaten jeugd te laten passeeren.

En daarna trokken al deze jonge menschen naar hun school terug, waar een gezellig schoolfeest en tal van lekkernijen hun wachtten.

Op de scholen werden na afloop van den rondgang spelletjes georganiseerd en wedstrijden gehouden. Zakkenlopen, touwtrekken en dergelijke vermaken, die op zulke oogenblikken telkens weer de belangstelling en het volle enthousiasme van de jeugd hebben, men zag het op ieder schoolterrein. Stampvol was het van belangstellende ouders, die dubbel genoten zullen hebben bij het aanschouwen van de ongekunstelde vreugde welke hun spruiten ondervonden.

De eene traktatie na de andere werd rondgediend, er kwam geen einde aan en op iedere school vonden de traditionele beschuit met mutsjes gretig aftrek, ook bij de ouderen.....

Het zijn ongeveer 50.000 schoolkinderen geweest, die vandaag hebben deelgenomen

aan de feestelijkheden, de wedstrijden enz. enz. enkel en alleen voor hen georganiseerd, ter gelegenheid van deze Blijde Gebeurtenis, welke immers zoo bij uitstek in het teken van de jeugd staat. Als blijvende herinnering aan de blijde mare ontving ieder schoolkind een fraaie toepasselijke plaat.

Feest op de Scholen

Het was hedenmorgen feest op alle scholen van de stad. Er werd gezongen en gejubeld; wedstrijden en spelen waren in de plaats van de lessen gekomen en in de klassen zag men geen leien, schriftten en boeken, maar limonade, aardige prijzen voor de wedstrijden en beschuit met mutsjes voor elk kind, dank zij de zorgen van het Oranje-Comité.

Wij zijn zoo hier en daar op de scholen een kijkje gaan nemen en het bleek ons, dat alles overal uitstekend georganiseerd was.

Spelen, wedstrijden, alles verliep volgens programma en werd, te oordeelen naar de blijde, lachende gezichten, door een ieder op prijs gesteld.

Op de gecombineerde eerste lagere school B en de tweede lagere school aan Schoolweg was het feest begonnen met een gecostumeerden korfbal-wedstrijd, welke onder veel jool en hilariteit verliep.

Een geestig toneelstukje, dat kinderen van verschillende klassen in de speelloods opvoerden, waarbij de „juf“ zoo af en toe er tusschen werd genomen, zooals het ook wel in werkelijkheid soms gaat, deed het jeugdige volkje glunderen van de pret.

Op de Broederschool zagen wij elk kind een aardig prijsje wachten. Het waren daar wedstrijden zonder „nieten“.

De prijzen vertoonden alle mogelijke variaties, tot rammelaars voor leerlingen van de zevende klas toe.

De leerlingen van de Hollandsch-Chineesche school aan de Financienstraat in de Benedenstad, hadden behalve beschuit met mutsjes ook een Chineesch lekkernijtje gekregen. Ook daar honderden glunderende gezichtjes in Oranje-stemming.

Wij gingen vervolgens een kijkje nemen op de Carpentier Alting Scholen.

Gejuich en gejoel van zwermen kinderen steeg op van het grasveld, waar de Lyceumjongens en meisjes in de meest geestige geïmproviseerde wedstrijden zich maten in behendigheid en vlugheid. Gillend gelach en luide bijval begroetten hen, die de gekste hindernissen misten of bij toeval namen en drommen kinderen verzamelden zich bij de finish, toen de groteren het met ringstekerij op fietsen probeerden, de gekste capriolen op hun speda's makend.

En dan waren er van die blagen van meisjes, zoo usschen 12 en 14 jaar, ie tjetterend als een troep spreuwen hun vrindinnetjes najouwden, die zich bij het touwtjespringen de lange, magere beenen uit de rokken liepen.

Toen opeens een stilte, omdat ze den „dirk“ iets op het bord zagen schrijven en plotseling een luid gejuich, omdat officieel

Hier trokken de manschappen van de Bataviasche bataljons met slaande trom en vliegende vaandels bij het defilé op Dinsdag langs het hoge bordes van het Landvoogdelyk Paleis. — Z. E. de Gouverneur-Generaal met rechts van zich den Legercommandant generaal Boerstra en links kapitein ter zee Vreede, chef Marinestaf.

en eigenhandig de baas verklaarde, dat er morgen geen huiswerk ingeleverd behoefde te worden en ze de eerste uren niet op hok behoeften te komen.

De jolijt en het kabaal waren niet van de lucht en ook de leeraren deden mee en schreeuwden hun intellectuele kelen schor.....

En zoo was het overal: een onvergetelijke dag voor elk schoolkind, waarover zeker nog langen tijd veel grappen zullen worden verteld van medeleerlingen en van leeraren die bij de wedstrijden soms vergeefs poogden te laten zien hoe het moest...

Bloemen-Corso

Vanmorgen omstreeks acht uur verzamelden zich de deelnemers aan den optocht voor versierde auto's in de nabijheid van het Gemeentelyk slachthuis.

Er waren één-en-twintig versierde wagens, verdeeld in vier groepen, de Europeesche, de Chineesche, de Arabische en de Inheemsche wagens. Er was een hoofdprijs beschikbaar gesteld voor den mooisten wagen van alle, en verder waren er voor de groepen elk vier prijzen beschikbaar. .

De deelnemers hadden kosten noch moeite gespaard om hun wagens een prachtige versiering te geven. Het viel dan ook niet mee voor de jury om vast te stellen, wie de gelukkige prijswinnaars zouden zijn. Zeer opvallend was zeker de wagen, omgetooverd tot een kameel. Op den kolossalen bult van het schip der woestijn wiegelde een King-Kong-achtige sheik mitsgaders een groepje snoezige joffers uit zijnen harem, achter den kameel kwam een pyramide aanrijden, compleet met palmboom en in dezelfde volgorde werden aan deze vertegenwoordigers van de Arabische groep de prijzen van f 65,— en f 30,— toegekend.

De Chineesche groep bestond uit een symbolisch landschap, een weelde van bloemen en groen. Als eenige mededinger viel aan dezen wagen de eerste prijs, f 65, ten deel.

De eerste prijs van de Inheemsche groep kreeg een fraai Menangkabausch huis, f 65, en de tweede prijs werd toegekend aan een wiegje met kroon. Dertig gulden

viel den eigenaar van deze toepasselijke voorstelling ten deel.

De eerste der Europeesche wagens was tevens de winnaar van den hoofdprijs. Naar aller smaak ook welverdiend. Het geheel was een zegewagen, waarop de Nederlandsche Maagd, eertijds bekend onder den naam van Naatje, prijkte en geflankeerd werd door een Wajangachtige Javaansche dame en een West-Indische met een grooten tros pisang, een soort vrucht welke daar nog inheemscher is dan hier. Voor ieder was het zonder meer duidelijk dat dit het Rijk der Nederlanden, in Europa en in Azië en Amerika voorstelde en door de keurige en smaakvolle uitvoering, tot in de kleinste details, verdiende deze zegekar zonder twijfel de zege (f 150).

De eerste prijs van de Europeesche groep was een paddestoel, met dwergen, een keurig en kleurig geheel van bloemen (f 65). Tweede werd een schelp (f 30), derde een ooievaar (f 20) en de vierde prijs van f 15 viel toe aan een dertel troepje „Meisjes in Oranje“ die vroolijk zongen en in een beste stemming waren.

Er waren nog vele andere wagens die wij ook graag een prijs gegund hadden, want ook zij hebben meegeholpen vanmorgen een mooi en feestelijk schouwspel te bieden aan de velen die langs de route van den stoet hebben gewacht en gejuicht.

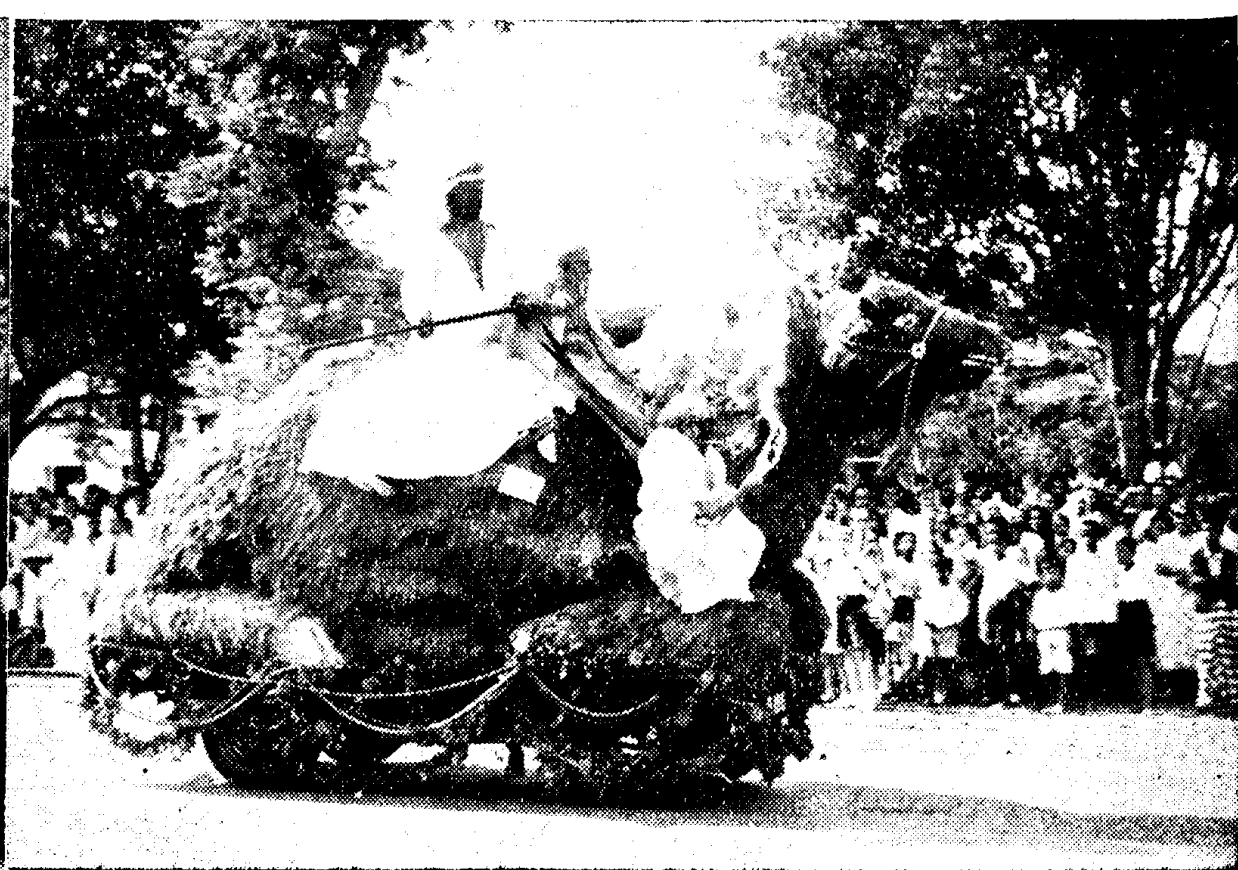
De Sportfeesten

De meeste scholieren zullen wel niet veel van hun bed hebben gezien, want na alle feestelijkheden van den eersten dag, die soms wel tot diep in den nacht duurden, was het heden om zeven uur al weer aantreden voor de sportwedstrijden.

Allereerst bezochten wij het Deca-Park, waar niet minder dan 23 scholen bijeen gekomen waren, nl. de Mulo-, vak-, en ambachtsscholen. Men hield hier de gewone kinderspeelen, zooals die op elk groot feest worden georganiseerd: zaklopen, koekhoppen, eierrace, steltlopen, hindernisrace, behendigheidrace en touwtrekken. Slechts het slot, een gecostumeerde voetbalwedstrijd, had iets met sport te maken. De jongelui leefden echter met de prestaties

Ter gelegenheid van de blijde gebeurtenis is door een aantal dames een tachtigtal luldermandjes klaargemaakt voor de babies die op denzelfden dag als de Prinses geboren zijn. — De luldermandjes uitgesteld ten huize van mevrouw prof. De Snoo.

zoo mee, dat er soms een waar orkaangeloei ontstond. Doch dat was nog pas een begin, want toen wij op het Vios-terrein arriveerden, kwam ons een geloei tegen, dat oorverdovend was. De belangstelling was hier geweldig en het enthousiasme groot. Vooral ook omdat men hier werkelijke sportwedstrijden te aanschouwen kreeg.

Het begon met kastie en korfbal voor jongens en enkele veldspelen voor de meisjes.

Het beste had men bewaard voor het einde. Voetbalwedstrijden tusschen de vier scholen, die aan de spelen deelnemen: de K. W. S., P. H. S., M. H. S. en het Canisius College. De jongens ophet veld gaven zich aangemoedigd door het geschreeuw uit honderden kelen, geheel, zonder dat er echter fraai spel werd vertoond. Voor het neutrale publiek had het toch bekoring door de spanning, die er op en om het veld heerschte. De stemming zat er bovendien goed in.

Behoudens op deze twee velden werden ook nog bij enkele scholen sportwedstrijden gehouden. Natuurlijk beperkte dit zich tot de scholen, die een eigen sport-terrein hebben; zooals de K. W. S. en de „Cas“.

De belangstelling was minder groot dan op de genoemde velden, hetgeen verklaarbaar is, daar de spelen zich beperkten tot een enkele school. Bovendien was het enthousiasme hier lang niet zoo groot, daar de strijd tusschen de scholen onderling ontbrak. Toch werd er met groote opgewektheid in de verschillende nummers gewerkt, zoodat de feestcommissie wel tevreden over de resultaten zal zijn.

Het waren dan ook een paar heerlijke uren sport, vol spanning en jolijt.

Het Vuurwerk

Thans nog iets over den dag van gisteren.

Tegen het aangekondigde uur dromde een menschenmenigte tezamen op Noordwijk en Rijswijk, het gedeelte tusschen de Harmonie en de brug tegenover het bijkantoor van de Escompto, waar in het grauwe water van het kanaal tusschen de hooge witte kalkmuren de bamboevlotten gelegd waren, met daarop het vuurwerk, gereed om ontstoken te worden.

Hotels en andere gelegenheden waar men vanaf de terrassen een goed uitzicht had, waren spoedig meer dan overbevolkt. In vredige rust lagen daar alleen het in floodlight badende Paleis Rijswijk en het Zusters Ursulinenklooster aan de overzijde van het kanaal.

Het verkeer ging intusschen ongestoord voort, en ook de Bataviasche tram baande zich klingelend een weg door de wriemelende menschenmassa.

Stipt om negen uur werden de eerste stukken afgestoken, hoog in de lucht uitspattend in kleurige en knallende vonkenregens, terwijl Bengaalsch vuur de omgeving in een fel wit schijnsel zette. Ongeveer een half uur lang kon men van het fraaie schouwspel genieten, dat dank zij het feit, dat het weer zich tot nog toe uitstekend hield, prachtig geslaagd mag heeten. Er wachtten feestend Batavia echter nog vele andere festiviteiten, zoodat het beweeg op de straten en de feeststemming in de amusementsgelegenheden zich op den nationalen feestdag tot diep in den nacht voortzette.

Viering Bataksche Kerk

Dinsdagmorgen werd in de Bataksche Kerk in Gang Kernolong, Batavia-Centrum, een dankdienst gehouden ter viering van

Zum 31 Januar 1938

(Aangeboden door een Duitsch ingezetene van Nederlandsch-Indië, die in onze Oranjevreugde deelt.)

*Gleich einer Mutter Lächeln, zart und still,
Huscht durch das weisse Schloss die Freudenkunde,
Schwillt hehr zur Hymne an aus Glockenmunde,
Zuckt auf im Donner aus Geschützeschlunde; —
Und jubelnd lauscht ein Volk, das nichts mehr will
Als tief zu segnen diese Freudenstunde.*

*Der Aether trägt den Ruf von Land zu Land.
West-Indien jubelt mit und Insulinde.
Ein Flaggenmeer wagt himmelwärts im Winde,
Den ersten Gruss dem jungen Königskinde.
Da fällt zum Gebet sich manche Hand:
Dass Ost und West sich stets so einig finde!*

*Gross ist ein Volk, das seine Art bewahrt,
Das treu zu Jenen steht, die treu befunden,
Und fest in freudigen wie ernsten Stunden
Mit Gott, mit Thron und Land sich fühlt verbunden.
Bleibt Leid und Streit dem Volk auch nicht gespart,
An seiner Treue wird es stets gesunden!*

Ulr. Fust

de Blijde Gebeurtenis in het Koninklijk Huis.

Iets over negenen begon de dienst onder leiding van den Batakschen predikant, den heer P. T a m b o e n a n. De kerk was goed bezet. Begonnen werd met het zingen van het danklied: „Aoet na sariboe hali ganda saringar ni soarangki“ (Indien de kracht van mijn stem verduizendvoudig kon worden). Daarna las de Voorganger Psalm 92 voor. Vervolgens ging hij voor in gebed, waarbij vurig om het welzijn van het Kind werd gesmeekt. Hierop volgde het Koor van de Bataksche Gemeente.

Als tekst koos de predikant 1 Petrus 2 vers 17: Eert een iegelijk, hebt de broederschap lief; vrees God; eert den Koning.

„Allereerst maakte ZijnWelEerwaarde duidelijk, dat deze tekst voor Christenen is geschreven. Daarna bleef hij bij elk onderdeel van den tekst stil. Hij legde echter vooral den nadruk op het laatste „Eert den Koning“.

De Koning en zijn Regeering is een ordening Gods op aarde. Dat leert ons de Bijbel. Zelfs een niet-Christelijken Koning behoort men te eeren. Ook den niet-Christelijken Koning kan God gebruiken om Zijn Wil door te zetten. Wij denken aan Keizer Augustus, die een volkstelling beval in zijn rijk. Dit feit echter maakte mogelijk, dat onze Heiland in Bethlehem in de stad Davids werd geboren, zooals door de profeten was voorspeld. God liet toe dat Pharao Zijn volk onderdrukte en pijnigde, maar Hij gebruikte Pharao om zijn volk te verlossen.

Waarom vierten wij deze Blijde Gebeurtenis mee? Niet dat wij geen goede nationalisten zouden zijn, Paulus was een goed nationalist, die zijn leven veil had voor Zijn volk, als het moest. Gaarne wilde hij van het Romeinsche Rijk af. En toch paste hij in woord en daad toe wat Christus verordeneerde: Geef God wat Godes is en den Keizer wat des Keizers is. Hier is ook hetzelfde te zien. Hier hebben we te maken met geloofsgenooten. Hier hebben we te maken met Protestanten. Hier hebben we te maken met een Regeering, die het mogelijk maakt, dat wij ons geloof kunnen belijden in vrede en blijdschap. Hier is het meer.

De Gouverneur-Generaal zelf heeft ons gevraagd om dezen dankdienst te houden. Anders, geheel anders is dit met wat er thans in Rusland gebeurt. Laten wij hopen, dat wij van de toestanden aldaar bespaard zijn en blijven.

Na deze preek, die indruk maakte op de toehoorders, werd door den Voorganger aan de gemeente gevraagd of er twee personen uit eigen beweging voor het Koninklijk Huis wilden bidden. Grif werd hieraan voldaan.

De dienst werd besloten met het „Wilhelmus“, dat staande werd gezongen. Een indrukwekkende dienst, die niet licht door de gemeente zal worden vergeten.

Feestviering Leger des Heils

Ook het Leger des Heils is met de feestviering niet achter gebleven. Allereerst werd voor de verschillende gebouwen een dankstond gehouden, waarvoor groote belangstelling bestond. De huizen vierden de Blijde Gebeurtenis echter geheel zelfstandig. Meestal werden er tractaties uitge-reikt.

Aan de Marinelaan bepaalde men zich tot een extra voedschuitkeering, men liet verder de bewoners volkomen vrij om de feestvreugde in de stad te aanschouwen.

Dezelfde regeling had men ook in het Militair tehuis op Kramat.

In het kindertehuis in het Elisabethpark werden verschillende versnaperingen, zooals de traditioneele beschuit met muis-

Links: Op het feest in de Harmonie waren de leden van den Raad van Indië met hunne dames aan één tafel vereenigd.

Rechts: In den optocht van versierde auto's trok vooral deze „kameel“ met deszelfs bezetting zeer de aandacht. De eerste prijs van de Arabische groep.

Jes uitgereikt. Bovendien maakte men een tocht door de stad om de versieringen te bekijken. De verdere vrije tijd werd besteed voor het houden van kinderspelen. Zoo heeft het Leger des Heils, waarvan de diverse gebouwen eveneens feestelijk versierd waren, ook zijn steentje bijgedragen tot het verhooggen van de vreugde.

Lof en Hulde

Bij het slot van dit verslag van de feestelijkheden een enkel woord van lof. In de eerste plaats aan het adres van het persbureau Aneta, dat dank zij een uitmuntende voorbereiding en organisatie de veel-eischende berichtgeving tot in de puntjes verzorgde, voortreffelijk de accenten aanvoelde en verwerkte en den stroom van nieuws volkomen wist te beheerschen. Een knap staal van vlote en accurate reportage.

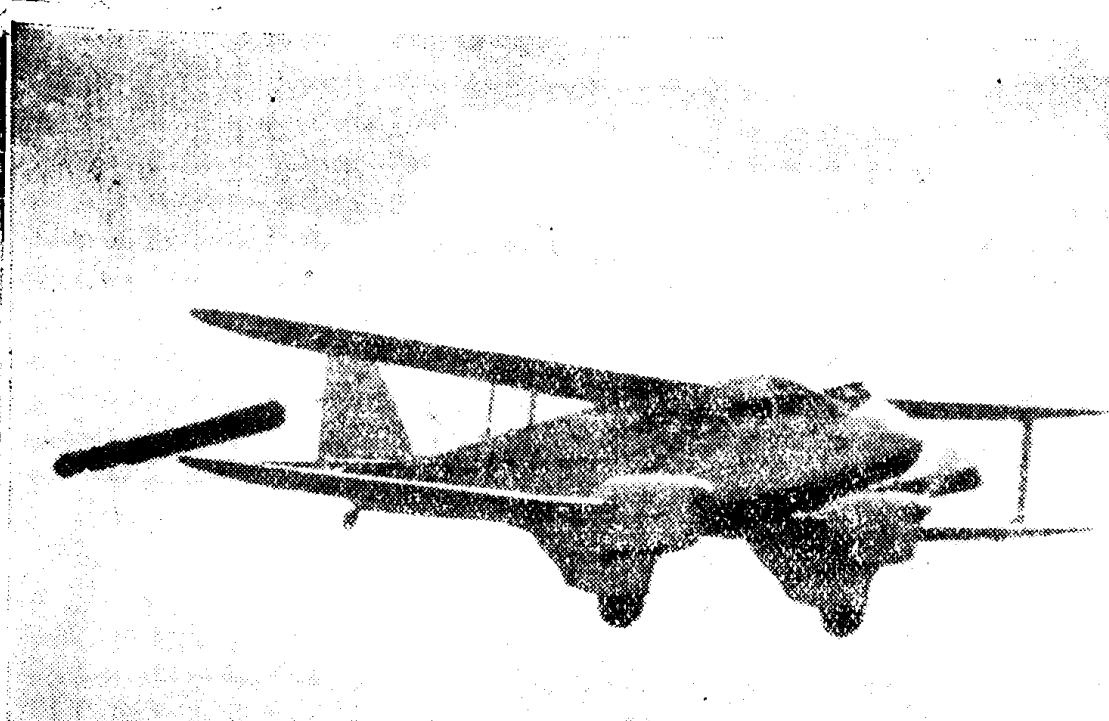
In de tweede plaats een woord van hulde bestemd voor de politie, voor wie dit zware dagen zijn geweest. Zij heeft met bewonderenswaardige opgewektheid haar taak verricht, daarbij gaarne bijgestaan door een in alles meewerkend publiek. Het vlot verloop van de meest onoplosbaar lijkende verkeers-situaties, aan die beide factoren te danken, werd door geen wanklank verstoord — een keurige prestatie.

Vele anderen moeten in deze woorden van lof en hulde deelen; wij zullen zelfs niet trachten de volledigheid te benaderen en noemen alleen nog de diensten van P. T. T., speciaal telegraaf en telefoon, die in de verspreiding van het Blijde Bericht en van de feestvreugde over geheel Nederlandsch-Indië zulk een vooraanstaande plaats innamen en zich dank zij leiderskwaliteiten en organisatie-talent van een zware taak op zoo voortreffelijke wijze hebben gekwet.

Lof en hulde ook aan de vele anderen, die wij niet met name zullen noemen doch die zich overtuigd mogen houden van de algemeene waardeering, waarmee het publiek hun aandeel in het feestelijk verloop dezer dagen heeft waargenomen, — vinden zij in die bijdrage tot zoo gelukkige dagen hun hoogste belooning!

In de Bataviasche Hotels heerschte daveren de feestvreugde en werden nacht en dag tot een feestgetij.

Hoog boven Batavia vloog Maandagmiddag het K. N. I. L. M.-vliegtuig met zijn wapperende wimpels, ons allen brengend de heuglijke mare van de geboorte van Prinses Beatrix.

De Viering in Buitenzorg

Onze correspondent te Buitenzorg schrijft:
Maandagavond half zes. Den heelen dag had er iets in de lucht gehangen, in letterlijke en in figuurlijke beteekenis. De kinderen kwamen thuis met de boodschap, dat de burgemeester op school was geweest en gezegd had, dat de prins of prinses vandaag zou worden geboren.

„Meneer, Weltevreden heeft u opgeleid”, zegt de juffrouw. „Halla”, ja met het „Nieuws”. Oeh, zoudt u ervoor kunnen zorgen, dat wij, als het tenminste niet de nationale feestdag wordt, morgen verslag krijgen van..... Ja, even, meneer, ik word weggeroepen..... Ja, ’t is niet meer noodig, de Prinses heeft een dochter. U is de eerste te Buitenzorg, die het weet.” Rats, verbinding verbroken.

Op deze sensationele wijze werd uw correspondent te Buitenzorg in kennis gesteld van het heuglijk feit. Of hij nu werkelijk de eerste is geweest, zal wel nooit kunnen worden uitgemaakt, maar een feit is het, dat even later door de radio het volkslied weerklonk, en uit de nabijgelegen regentswoning een tweetal hommen op luidruchtige wijze den volke kond deed van datgene, waarop men reeds langer dan een maand had gewacht.

De kinderen waren niet te houden. Sjerpen, vlaggen en lampions kwamen voor den dag, aan den vlaggestok voor het huis vloog de driekleur omhoog, slingers werden inderhaast opgehangen, en daar ging iedereen de straat op. Bij alle huizen dezelfde hartelijke vreugde, en dezelfde drukte. In de verte dreunden de saluutschoten.

Voor het politiebureau, waar des middags nog niets te zien was geweest, was een passende versiering aangebracht. De broeders legden de laatste hand aan een aardige Oranjeboom; bovenaan den Bantammerweg zetten een paar werklui van de Gemeente een stelling op, bij het vluchtheuveltje, welke later bleek de entourage te vormen van een der vreugdevuren. Intusschen trokken de burgerij en de schooljeugd, de laatste onder geleide van het onderwijzend personeel, naar het erf van het gemeentehuis, waar inmiddels ook drie vreugdevuren waren ontstoken.

Op het erf van de sociëteit Buitenzorg was een bijzonder aardige verlichting aangebracht in de boomen. Het weer hield zich kranig. Den heelen dag was er geen drop

regen gevallen, en ook den ganschen avond bleef het droog evenals den volgende dag.

Het kranige muziekcorps van het Vincen-tiusgesticht kon zijn medewerking niet verleenen, bij gebrek aan licht. Met de bataljonsmuziek aan den kop werd afgemarcheerd. In den stoet werden nog hier en daar fluitorkesten en trommelslagers ingeschikeld, en voor de rest zorgden de deelnemers zelf voor de maat bij het loopen, door gezang. Velen waren met lampions gekleed, en weer viel het op, dat de Indische en Chineesche kinderen van dit onderdeel van het programma zooveel werk hadden gemaakt.

Ten eindelijk, na een vermoeienden tocht door de gemeente het residents-erf werd bereikt, waren daar naar matige schatting wel tienduizend kinderen en volwassenen bijeen, die op allerlei wijze uiting gaven aan hun vreugde en hun dankbaarheid. Telkens weer werd het Wilhelmus aangeheven. Waarschijnlijk is er ook gesproken, door den burgemeester als vertegenwoordiger van de burgerij, door den resident, als de hoogste gezagsvertegenwoordiger, maar hun woorden zijn dan totaal verloren gegaan in het gejuich en gezang.

Eindelijk gaf het vertrek van het muziekcorps aan, dat deze spontane betuiging van vreugde geëindigd was.

Een uur later verzamelden zich wederom duizenden in het „Tranendal”, de kuil tusschen den Grooten Weg en de Europeesche woonwijk Kedoeng Halang, om getuige te zijn van het vuurwerk. De zonnen, zevenklappers, raderen en vuurpijlen deden naar behooren, wat er van verwacht werd. Padvindders, die zich ook bij den optocht verdienstelijk hadden gemaakt, door met hun stokken het opdringende publiek terug te houden, waren bij de hand, om mogelijke branden te blusschen. Het slotstuk, het Prinselijk Paar met de baby, sloeg verbazend in.

Intusschen was de heele gemeente in feesttooi gestoken. In het plantsoen voor het station was een soortgelijke verlichting in de boomen aangebracht, als op het Soos-erf. Alle toko's en openbare gebouwen hadden de vlag uit, geen voorgalerij was onversierd. Langs den Grooten weg waren overal standaards aangebracht met vlaggen en wimpels. Hoewel officieel het feestprogramma met het vuurwerk was afgelopen, voldeden velen nog lang behoefte, om met gelijkgestemde zielen het feest voort te zetten, hetzij in een der restaurants, hetzij in de sociëteit.

Het vuurwerk op Noordwijk. Tegen den rossen hemel teekenen zich de hoofden als een grillige lijn van silhouetten af. Telkens klinkt een bewonderende kreet, bij een nieuw stuk.

Den volgende morgen werd de schooljeugd verzameld in de inrichtingen, om onder leiding van het personeel er een vroolijken ochtend van te maken, wat te hooren naar de opgetogen verhalen van onze eigen spruiten, uitstekend is gelukt. Om acht uur was er in de verschillende kerken een dankdienst. Die in de Protestantsche Kerk, welken wij medemaakten, werd geleid door ds. Jansen van Batavia, daar de Buitenzorgsche dominee, zooals men weet, juist een week geleden met pensioen naar Holland is vertrokken.

Vele notabelen van onze gemeente woon-den dezen dienst bij.

In zijn rede gaf ds. Jansen een historisch overzicht van de voornaamste gebeurtenissen in het Oranjehuis. Telkens weer leek het, of de draad zou worden afgebroken, telkens weer werd het geslacht voor uitsterven behoord. Met de bede, dat de jonggeborene voorspoedig moge opgroeien, werd de preek besloten.

Een plechtigheid Te Deum werd gezongen in de Katholieke Kerk. Ook bij dezen dienst waren zeer vele vooraanstaande burgers van Buitenzorg aanwezig.

Ook in de Mohammedaansche bedehuizen en de tempels der Chincezen werden dankdiensten gehouden.

Intusschen hadden de Volksspelen op het erf van het regentschapskantoor een aauwng genomen, die veel publiek trokken.

Des avonds hadden niet minder dan drie sociëteiten een Oranjebal georganiseerd. In de Groote Soos bleek de avondkleding geen belletsel voor een zeer geanimeerde stemming.

Met een doos
ECHTE

VALDA

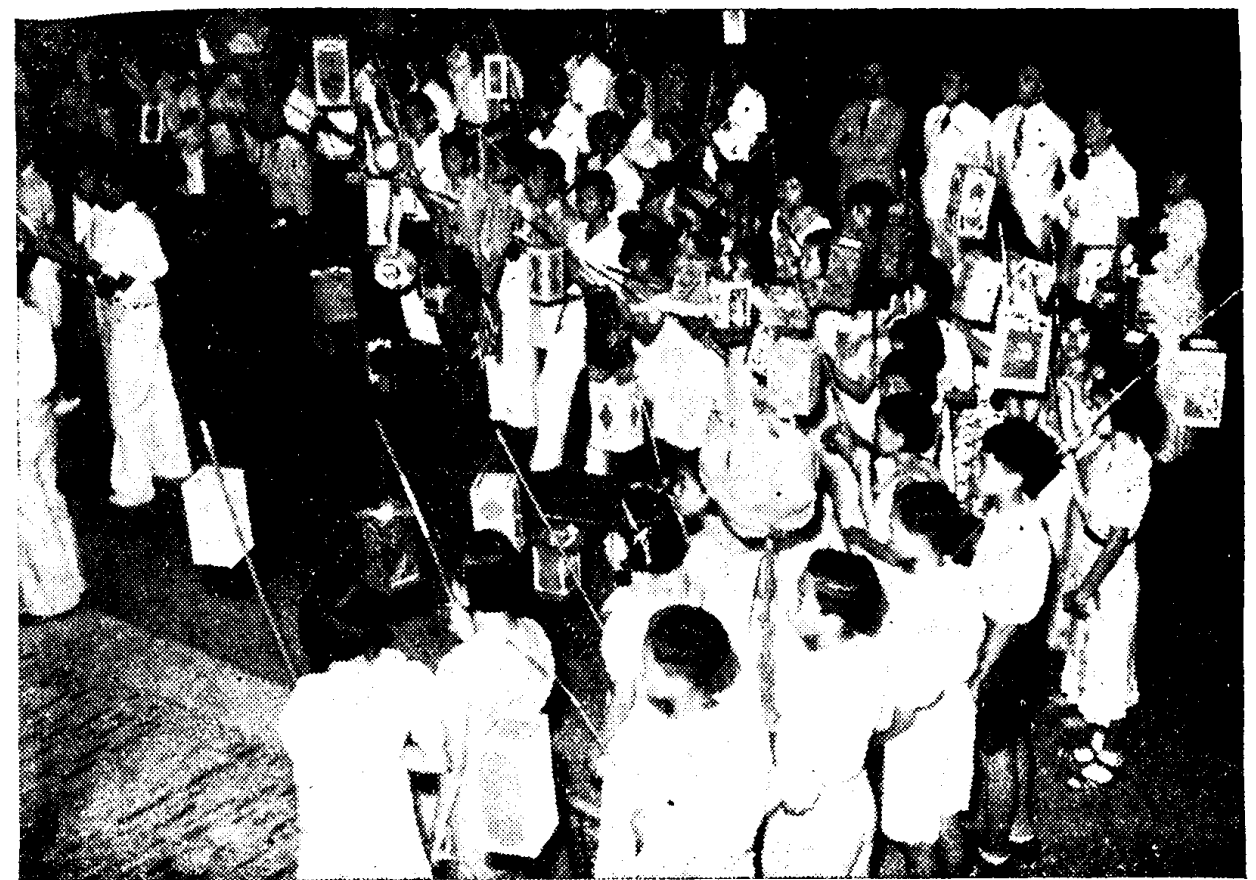
PASTILLES
voorkomt men
GRIEP

enthousiasme over de stad, welke tot uiting kwam in een druk verkeer langs de straten van juichende ouden en jongen van dagen.

Er heerschte binnen een half uur een werkelijk feestelijke stemming in de stad.

Na zonsondergang werd het stadsbeeld een feestelijk aanzien gegeven door de feërieke elektrische verlichting van de woning van den resident, het kantoor en de kaboepten, het Autobus-stationsplein, de woning van den heer Affif, de sociëteit „Phoenix”, het telefoon- en postkantoor, de Tegelfabriek „Slamat”.

Het majestueuze gebouw van de British-American Tobacco Co. werd ten voeten uit verlicht door flood-light, waardoor de grootsche lijnen in het nachtelijk duister volkomen tot hun recht kwamen. Ook de eerepoorten, welke waren opgebouwd aan de toegangswegen tot de stad: Tangkil, Kedjaksan (Batavia), Tjankol (Semarang),

Met brandende lampions trok een geweldige optocht door Batavia en bood een schilderachtig schouwspel.

Bij de militairen was het eveneens een prettig feest, dat den organisator eer aan-deed.

In het clubgebouw van het I. E. V. was de vreugde niet minder groot.

Hedenmorgen was het voor de schoolkinderen feest in den hertenkamp. Een glijbaan, een zweefmolen en dergelijke attracties, waarvoor elk schoolgaand kind een bon had ontvangen, hadden naar schatting een zeventuizend kinderen naar den hertenkamp doen stroomen. Helpende handen reikten versnaperingen en drinken uit. Een acrobatengezelschap verzamelde velen om zich heen. Wij weten, dat dit gedeelte van het programma den organisatoren veel hoofdbreken heeft gekost; des te meer doet het ons genoegen, te kunnen melden, dat alles zoo goed van stapel is gelopen.

Deze laatste dag vooral zal er een zijn, die bij de kinderen en bij de leiders lang in het geheugen zal blijven.

Hedenavond zal in de sociëteit te Buitenzorg door militairen van de Europeesche Compagnie een tooneelstuk worden opgevoerd met den titel „Een Slippertje naar Amsterdam”.

Het tooneelstuk vangt aan te 8 uur.

In Cheribon

Onze correspondent te Cheribon schrijft:

De blijde mare van de geboorte van een Prinses werd te Cheribon op luide wijze bekend gemaakt door het afsteken van 21 bommen op het Bus-stationsplein voor het Hotel Canton, terwijl na het bekendmaken via de Nirom het telefoonkantoor zorgde voor een snelle doorgave van de langverbeide gebeurtenis.

De stoomfluiten en sirenes van de B. A. T., Mestfabriek, Tegalsch Prauwenveer, de Gevangen, S. S. enz. deden der bevolking kond van de blijde gebeurtenis, zoodat nog voor het ondergaan van de zon reeds van alle Gouvernements- en particuliere gebouwen het Nationaal dundoek wapperde, als teeken van medeleven ter gelegenheid van de geboorte van een Oranje-telg. Ondanks den dreigenden en kort daarop ook neerstroomenden regen, ging er een golf van

Kosambi (Koenigan) en Tjangkring-Dermagamalang (Bandoeng) waren geillumineerd, dit alles dank zij de goede zorgen van de Ned. Ind. Gas-maatschappij.

De mooie lijnen van het stadhuis kwamen door de illuminatie bijzonder naar voren.

Door de gezamenlijke padvindders werd op de Aloon-Aloon voor de Kaboepten een vreugdevuur ontstoken, dat evenwel door de regenbui niet hoog kon oplaaien. Nadat dit vreugdevuur was uitgebrand, begaven de padvindders, op den voet gevolgd door vele loopende en auto-rijdende ingezetenen, zich naar het erf van den Resident, waar eenige toespraken volgden en nationale liederen werden gezongen, waarna de terugtocht naar de Aloon-Aloon werd aanvaard en de optocht onder zwaar neergut-senden regen werd ontbonden.

In den na-avond begaven vele ingezetenen zich naar de instuif in de Sociëteit „Phoenix”, waar het blijde gebeuren op opgewekte wijze werd gevierd. Er werd druk gedanst tot het ochtendgloren. Ook in het I. E. V.-clubhuis heerschte een opgewekte stemming. Tot zoover het relaas van de feestvreugde aan den vooravond van den Nationalen feestdag.

De nationale feestdag werd op stemmige wijze ingeluid met kerkdiensten en bidstonden in de Protestantsche en de Katholieke Kerk en de Moskee Kaboepten. Er heerschte langs de straten een gezellige drukte. Om 11 uur ving het matinee in de sociëteit aan, dat voor iedereen toegankelijk was en waarvoor groote belangstelling bestond.

Om halfzes verzamelden zich schoolkinderen van alle landaarden op de Aloon-Aloon om in lampion-optocht naar het huis van den Resident te trekken, gewapend met lampions.

Om 9 uur ving in de Kaboepten een wajang-koelit-voorstelling aan, uitgevoerd door artisten uit de Vorstenlanden, waarvoor zooals begrijpelijk vooral van Inheemsche zijde groote belangstelling bestond.

Het door een concert voorafgegane groot Oranje-bal in de Sociëteit „Phoenix” was bijzonder druk bezocht en er heerschte een echte „Oranje”-stemming.

Om den hoek

MOEILIIK TOCH.

Rechter: Wat is de ten laste legging tegen dezen man?
Agent van politie: Bigotterie, Edelachtbare, de man heeft drie vrouwen.
Rechter: Ik sta verbaasd over je onwettigheid. Dat heet trigonometrie, niet bigotterie.

Wetenschappelijk Onderzocht en Samengestelde Indische Geneesmiddelen van
Mevr. A. KRAJENBRINK, Malang.
Renna v. Niergruis, Nier- en blaassteen, aderverkalking.
Ruma v. Rheumatiek, jicht.
Stomalin v. Maagstoringen, maagzweer.
Venera v. Geslachtsziekten.
Vena v. Ontsteking slijmvlies, w.o. gerekend spec. dameskwaden, nierbekken- en blaasontsteking.
Prijzen: per 1/1 bl. (1/3 Kg.) f 3.80. Per 1/2 bl. (1/6 Kg.) f 2.00.
Verkrijgbaar in apotheken en drogisterijen.

VERKORTE MAIL-EDITIE

Verlofgangers, die tijdens hun verblijf in Europa op de hoogte willen blijven van de gebeurtenissen in Ned. Indië, kunnen zich abonneren op onze zgn.

VERKORTE MAILEDITIE

bestaande uit de 1e en 2e bladen van onze dagelijkse uitgave en waarin opgenomen het algemeen Indisch nieuws, het stads- en provinciaal nieuws, hoofdartikelen, etc. etc.

Abonnementen: f 6.— per kwartaal.
De Administratie Het Nieuws v/d Dag

1 Mrt 1923 — 1 Mrt. 1938
Ons 15 jarig bestaan heeft bewezen, dat onze bewakingsdienst aan alle eischen van het publiek heeft voldaan, doordat alleen wij bewaking leveren onder volle garantie.
Bewakingsdienst „HERMANDAD”
Tel. Wl. 2250 — Priok 36.

TOKO CENTRUM
Pasar Senen 133 Tel. Wl. 3958
Klamboetulle, sprenggoed, tafellakens, Lederen-reiskoffers enz., enz.
Zeer scherp concur. prijzen
Komt, ziet en overtuigt U
Goede wijn behoeft geen krans

VERJAAG EEN KATER MET

TIJGER
HOOFDPIJNPOEDERS

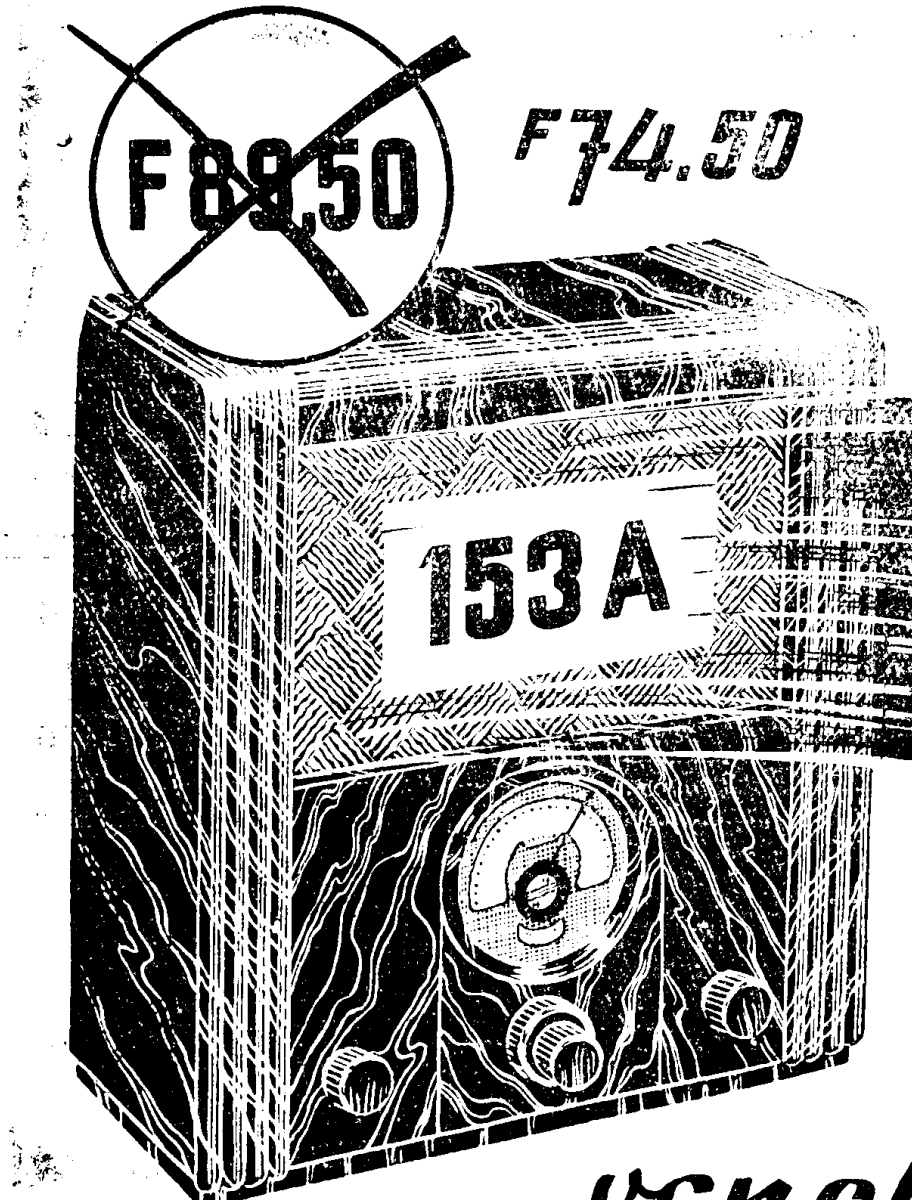
WAAROM WAS LOTHARIUS ZOO BYSTER GESTELD OP HET DRASSIGE LANDJE BENOORDEN HET SCHELDT? HY DACHT: WEL, DAT HOLLAND TELT MINSTENS VOOR VIER! WANT DAAR LIGT DE BRON VAN HET HEINEKEN'S BIER!

HEINEKEN'S
Hollandsch Bier, thans ook in Indië gebrouwen!

Let op het ovale HEINEKEN'S ETIKET met de roode ster

Morgen Nieuwtjes

Sensationeel bericht van Philips!

~~F 89.50~~ F 74.50

153 A

VERLAAGD

Thans f 4.30 per maand

PHILIPS 153 A thans f 74.50 contant

Philips levert voor alle doeleinden geschikte versterker-installaties.

Chineesche Nederlaag te Hankow

Na hardnekkigen Chineeschen Tegenstand is het Japanners gelukt Zuidelijken Sector te Verbreken

Succesvolle Chineesche Tegenaanval

Reuter meldt uit Hankow, hoe officieel wordt toegegeven dat de Chinezen ten Westen van Mingkwan te Hankow een nederlaag hebben geleden.

Verder wordt verklaard, dat de Japansche troepen, vier opmarsch thans tot staan is gebracht, de Chineesche linies eerst na een intensief artillerie-bombardement, dat wekenlang duurde, kon doorboren.

Intusschen is bekend gemaakt, dat de troepen van wijlen Han Fu Chu zijn gereorganiseerd tot 2 legercorpsen onder bevel van de generaals van het centrale leger, Sun Tung Hsuan en Tsao Fu Lin.

Het Tien's n-Pekow-front

Uit Shanghai meldt Reuter, dat volgens Japansche persberichten de Japansche troepen, nadat de hardnekkige Chineesche tegenstand die hen tegengehield was gebroken, Lin Hai Kwan, in den Zuidelijken sector van den Tientsin-Pekow-spoorweg hebben bezet. Lin Hai Kwan ligt 40 km van Pengpu.

Intusschen beweren Chineesche berichten, dat één van de vijf Chineesche colonnes welke Tsining aanvallen, de muren van de stad hebben bereikt, „welke de Japanners gereed maken om te ontruimen“.

Chineesche berichten verklaren verder, dat de Chineesche troepen na een intensief bombardement door 3 oorlogsschepen op de Jang Tze en een aantal bommenwerpers, Tikiang moesten ontruimen. Toen hierna echter Japansche mariniers aan land werden gezet, deden de Chinezen een tegenaanval en dwongen de mariniers naar hun oorlogsschepen terug te keeren, waarop zij Tikiang weer bezetten.

Noq meer Executies

Havas meldt uit Shanghai: In het gewest Anhwei zijn de Chineesche posities te Chiho geheel verwoest; de Chinezen trekken thans naar het Westen terug. De Chineesche autoriteiten hebben nog 4 generaals en 1 kolonel ter dood veroordeeld, wegens het verlaten van hun post, terwijl 13 generaals en 8 kolonels wegens ernstige fouten zijn ontslagen.

Egyptische Petitie

Cairo, 31 Januari (Trans-ocean). Vijftig senatoren en afgevaardigden, behorende tot alle partijen, hebben den Britschen ambassadeur Sir Miles Lampson een petitie aangeboden, waarin geprotesteerd wordt tegen de politiek der Britsche regeering in Palestina.

De petitie wijst erop, dat deze politiek op den langen duur de Engelsch-Egyptische betrekkingen op ongunstige wijze zou beïnvloeden en attendeert op de ongunstige reactie, welke in alle Arabische landen is verwekt door de onrechtvaardige maatregelen der mandaat autoriteiten, welke culmineerden in de executie, de verbanning en de willekeurige gevangenzetting van een groot aantal Palestijnsche Arabieren.

Daarentegen zijn 5 door den vijand gedoodde generaals eervol vermeld.

Economische Situatie

Hankow, 27 Jan. (Central News Agency): De bekende Chineesche economische expert dr. Ma Yin-Chiu wijst erop, dat het prijspeil der Chineesche landbouwproducten niet is gestegen als gevolg van de Chineesch-Japansche vijandelijkheden.

Dr. Ma verklaart, hoe vóór het uitbreken der vijandelijkheden waarnemers voorspelden, dat een oorlog met Japan als gevolg van China's gebrek aan financieele hulpmiddelen zou leiden tot een drastische daling van de regeringsinkomsten, schommelingen van den koers van het Chineesche betaalmiddel en een algemeene stijging van het binnenlandsche prijspeil.

Wanneer dat het geval is — aldus verklaarde men —, zal China zeer zeker den oorlog verliezen.

„Een feit is het echter“, zegt dr. Ma, „dat na 5 à 6 maanden vechtens de koers van het Chineesche betaalmiddel geheel en al gehandhaafd is gebleven. Met uitzondering van geïmporteerde goederen is geen ongewone stijging van het algemeene prijspeil waargenomen. Intusschen heeft de regeering weinig financieele moeilijkheden ondervonden.“

Dr. Ma geeft 2 redenen op voor het feit, dat China in een economisch opzicht in staat is zijn defensieve campagne voort te zetten. Deze redenen zijn het feit dat de Chineesche regeering erin is geslaagd met succes aan de situatie het hoofd te bieden en voorts de omstandigheid, dat China een agrarisch land is, hetgeen beteekent, dat het Chineesche volk in zijn eigen behoeften kan voorzien, wat kleeding, levensmiddelen en andere dagelijksche levensbehoeften aangaat.

Dr. Ma ontkent niet, dat de prijzen van geïmporteerde goederen gestegen zijn. Hij wijst er echter op, dat deze goederen geen noodzakelijke levensbehoeften zijn, zoodat de stijging van de prijzen hiervan geen ongunstigen invloed zal hebben op de levensomstandigheden van het Chineesche volk.

In feite — zeide dr. Ma — verschaft het tekort aan buitenlandsche artikelen een ideale kans om de Chineesche industrieën tot ontwikkeling te brengen.

Monetaire Situatie

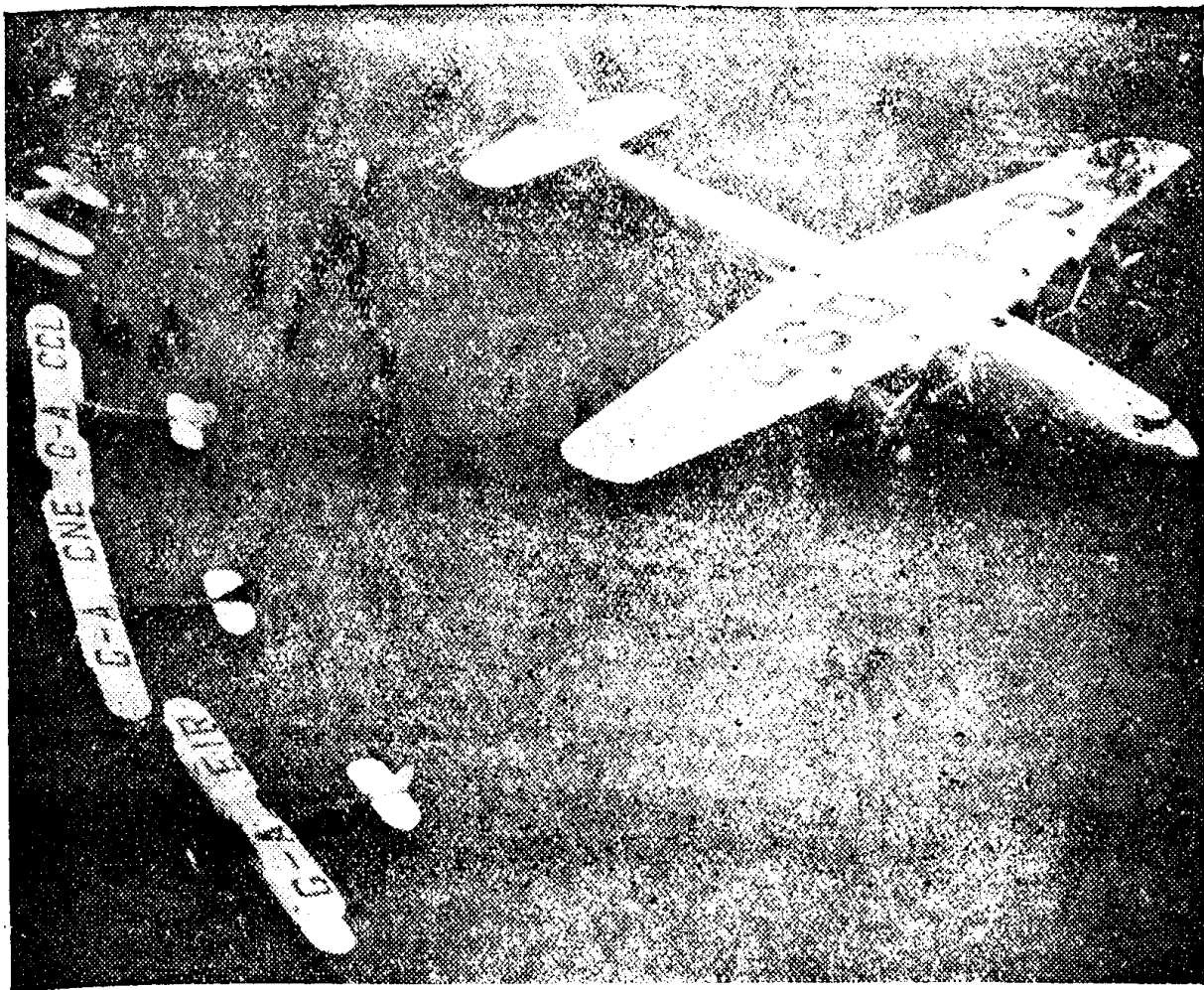
Wat de monetaire situatie aangaat, schrijft dr. Ma de stabiliteit van het Chineesche betaalmiddel toe aan de geslaagde controle-politiek, welke door de regeering werd ingevoerd. Zoodra de vijandelijkheden bij Shanghai waren uitgebroken in Augustus j.l., beperkte de regeering het maximum-bedrag, dat maandelijks door bewaargevers bij de banken kon worden opgenomen, op 600 Chineesche dollars. Dit besluit werd genomen om te voorkomen, dat een kapitaalvlucht zou plaatshebben of het wisselkoersstabilisatiefonds uitgeput zou raken.

Voorts voerde de regeering in Januari een deviezen-controle in, waarbij werd bepaald, dat personen, die buitenlandsche deviezen wenschten te koop, hiervoor eerst officieel om vergunning moesten vragen.

Eerstzij de deviezen-controle de kapitaalvlucht uit China heeft verhiinderd — vervolgt dr. Ma —, heeft zij ook de belegging van buitenlandsch kapitaal in China afgeschrikt.

De voor- en nadeelen van dezen maatregel tegen elkaar afwegend verklaarde dr. Ma zich toch een voorstander van deviezen-controle, aangezien in oorlogstijd de toevloed van buitenlandsch kapitaal meestal toch vermindert.

Dr. Ma wijst voorts op de belangrijke rol, welke door de buitenlandsche mogendheden is gespeeld bij het stabiliseeren van het Chineesche betaalmiddel. Het feit, dat China in staat is geweest oorlogsmateriaal in het buitenland te koop zonder zijn wisselkoersstabilisatie uit te putten, is een ge-

Englands grootste vliegtuig.

volg van de bereidwilligheid van de buitenlandsche mogendheden om China credieten en leeningen toe te staan.

Dr. Ma gaf ook uiting aan zijn dankbaarheid jegens de Vereenigde Staten voor hun samenwerking bij het stabiliseeren van den zilverprijs. Door dit te doen hebben de Vereenigde Staten China in belangrijke mate geholpen in zijn moeilijke taak, den koers van den Chineeschen dollar te handhaven.

Hevige Bedreiging

Reuter meldt uit Shanghai: „Uw hoofd zal binnen enkele dagen van Uw romp gescheiden worden“, aldus luidde een brief, die door den Japanschen consul-generaal Okamoto in zijn ambtswoning in de Internationale Nederzetting werd ontvangen.

De woordvoerder van de Japansche ambassade verklaarde, dat de brief geschreven was met het schrift van een ontwikkeld persoon, die naar de meening der Japansche autoriteiten het hoofd van een Chineesche terroristische organisatie is.

De brief bedreigt ook andere Japansche autoriteiten met een soortgelijk lot, die in verband daarmee extra-bescherming genieten.

De politie tracht intusschen den schrijver van den brief op te sporen.

STRAITS

Tragisch Vliegongeluk

Penang, 31 Jan. (Reuter): Gisteravond heeft aan den havenkant een vliegongeval plaats gehad, waarbij twee Chinezen, twee Chineesche meisjes, een Chineesche jongen en een Britsch-Indiër verwondingen bekwamen. De jongen is later in het hospitaal overleden. Het vliegongeluk heeft nog een ander tragisch verloop gehad, doordat de piloot, Eric Newbold, algemeen bedrijfsleider van de Eastern Smelting Company tevens lid van den gemeenteraad, gisteravond dood aangetroffen werd in het laboratorium van de Smelting Company.

Newbold, die met zijn eigen vliegtuig opgestegen was, slaagde er niet in voldoende vrij van den beganen grond te komen en boorde tegen enkelen van de duizenden Chineesch Nieuwjaar vierenden, die de verrichtingen van het vliegtuig gadesloegen. Het toestel stortte in zee doch is niet gezonken. Newbold werd gered: hij had slechts snijwonden aan zijn gezicht, terwijl ook één van zijn beenen gewond was. Hij vroeg nog of er misschien ook andere menschen gewond waren. Vervolgens begaf hij zich naar huis en werd later dood teruggevonden. Zijn bejaarde moeder woont nabij Dartford in Kent.

**Wat doet
TONICUM „Bayer“
bij
uitputtings-
toestanden?**

Bij uitputting heeft het lichaam voor den terugkeer van energie bouwstoffen noodig. Vroeger zocht men herstel door vermeerdering van voedselopname. De ervaring bewees inmiddels, dat een vermeerderde voedselopname niet steeds naar het gewenschte resultaat leidt, ja zelfs, dat deze vermeerdering vaak meer belemmerend, dan bevorderend werkt. Veelal is de zaak zoo gesteld, dat, alhoewel alle bouwstoffen in het lichaam voorradig zijn, de daarvoor bestemde organen te

traag zijn om ze naar behooren te verwerken!

Hier nu bewijst TONICUM „Bayer“ zijn eigen aard! Het verleent de stofwisselingsorganen het doorslag gevend moment voor verhoogde actie! Aldus wordt de stofwisseling aangezet en verbeterd, de strooming van het bloed door de organen bevordert, waardoor de voor het herstel benodigde bouwstoffen, langs de normale banen hun plaatsen bereiken kunnen.

dit nu doet

TONICUM
„Bayer“

HET MIDDEL WAAROP MEN IN DE TROPEN ALTIJD GEWACHT HEEFT.

Het Eerste Nationalistische Kabinet

Ontzettend Bombardement der Nationalisten boven Barcelona met Vreeselijke Uitwerking

Zware Strijd rond Teruel duurt Voort

Havas meldt ddo. 31 Jan. uit Barcelona: Na het nationalistische bombardement van gisteren, het vreeselijkste sedert het begin van den burgeroorlog, werden 137 lijkken, waaronder 77 van kinderen en 37 van vrouwen, in de morgue aangebracht.

Bovendien zijn nog vele gewonden gestorven, doch hun aantal is nog niet officieel geregistreerd.

De ziekenhuizen zijn overvol en speciale reddingsbrigades ontdekten hedenmorgen onder de puinhoopen van vernielde huizen nog meer lijkken. De grootste schade werd aangericht in de oude wijken. De inwoners namen met al hun eigendom de wijk in de tunnels van den ondergrondschen spoorweg. Velen hunner sliepen op de perrons der ondergrondse stations.

Het Nationalistisch Offensief

Transocean meldt uit Parijs: De details van het offensief van generaal Queipo de Llano in Zuid-Spanje zijn thans beschikbaar.

De nationalistische troepen rukten op over een front van 20 km breedte in de richting van de Sierra de Almendralejo, welk gebergte op ongeveer 100 km afstand van de Portugeesche grens is verwijderd.

Aangezien op dit punt geen aaneensluitend front bestond en als gevolg van de goedvoorbereide actie der nationalistische artillerie, leden de nationalistische troepen gedurende hun opmars slechts geringe verliezen.

Na de heuvels van Madrano de la Sierra Quemada en de Quejido-bergen, alsmede de omringende Sierra Dalcebucho te hebben bezet, bereikten de nationalistische hellingen van de Sierra de Casal en waren hiermede 12 km gevorderd sedert het begin van hun offensief.

De nationalistische troepen concentreerden daarna hun vuur op de Sierra del Cuero, waar Castuera, het centrum van dezen sector, is gelegen. De republikeinsche verliezen worden geraamd tusschen vijf en zeshonderd man. De helft van hen werd gevangengenomen.

Eerste Nationalistisch Kabinet

San Sebastian, 31 Jan. (Transocean): Van betrouwbare zijde wordt gemeld, dat de reeds lang aangekondigde vorming eener Spaansche nationalistische regering in de naaste toekomst verwezenlijkt zal worden.

Ofschoon niet van officieele zijde bevestigd, wordt algemeen gemeend, dat het nieuwe kabinet de volgende leden zal tellen:

Premier: generaal Francisco Franco, Cultuur en Onderwijs: Saenz Rodriguez, Openbare werken en Veiligheid: generaal Martinez Anido, Financiën: Amada, Marine: admiraal Cervera, Industrie en Handel: Suances, Arbeid en Landbouw: Gomez Pou, Buitenlandsche Zaken: generaal Jordana, Justitie: graaf Rodezno, Binnenlandsche Zaken, Pers en Propaganda: Serrano Suner, Oorlog: generaal Orgaz, Luchtvaart: generaal Kindelan, Openbare werken: Pena Boeuf, Zonder portefeuille: Raimundo Fernandez Cuesta.

Van deze aanstaande leden van het eerste nationalistische Spaansche kabinet hebben de volgende reeds een actieve rol gespeeld in het kabinet-Primo de Rivera: Jordana als Hoog Commissaris voor Marokko, Saenz Rodriguez als lid van de Nationale Vergadering, Martinez Anido als minister van Binnenlandsche Zaken, Amada als onderstaatssecretaris.

Suances is een vroeger lid van de directie van de munitiefabriek Constructora Naval en Serrano Suner een zwager van generaal Franco.

Fernandez Cuesta is secretaris-generaal van de Spaansche Eenheidspartij, graaf Rodezno een vroegere leider der traditionalistische partij.

United Press meldt uit Burgos, dat generaal Franco heden een wet onderteekende, welke de politieke en administratieve structuur van den staat en de vorming van een normale regering onder presidium van generaal Franco regelt.

Het presidentieele regiem, dat door generaal Franco wordt ingevoerd, is analoog aan dat in Argentinië, doch zonder parlement.

Generaal Franco zal ook opperbevelhebber zijn van het leger en zal onder hem hebben den minister van Nationale Defensie, onder wien de departementen van leger, marine en luchtvaart zullen ressorteeren.

De wet zal heden in de officiële Staatscourant worden gepubliceerd. Verwacht wordt, dat generaal Franco onmiddellijk zal overgaan tot de benoeming der nieuwe regering.

Definitieve Samenstelling

Transocean meldt nader uit Salamanca:

Hedenavond werd officieel bekendgemaakt dat generaal Franco als Hoofd van Staat den post van premier heeft aanvaard in de nieuwe regering welke thans definitief is samengesteld. Volgens het betreffende communiqué is het eerste kabinet van de nationalistische Spaansche regering als volgt samengesteld: premier, generaal Franco, vvd. premier, tevens minister van Buitenlandsche Zaken, graaf Jordana, minister van Oorlog, generaal Orgaz, minister van Marine vice-admiraal Cervera, minister van Luchtvaart, generaal Kindelan, Binnenlandsche Zaken en Onderwijs Serrano Suner, Openbare Ord, Martinez Anido, Propaganda Saenz Rodriguez, Handel Suances, Arbeid Gonzales Bueno, Openbare Werken Alfonso Pina, Justitie graaf Rodezno, minister zonder portefeuille Fernandez Cuesta. Woensdag of Donderdag zal het kabinet geïnstalleerd worden. De zetel van de regering zal Burgos zijn, dat tot op Maandag het hoofdkwartier was van de technische commissie, welke dien dag ontbonden werd.

In een nader telegram worden echter eenige wijzigingen in de oorspronkelijke samenstelling gemeld. Generaal d'Avila neemt de portefeuille voor Nationale Defensie, terwijl in de plaats van ministers van Oorlog, Marine en Luchtvaart slechts staatssecretarissen zullen worden benoemd, teneinde een volledige coördinatie van de Nationale Defensie te kunnen bewerkstelligen. Minister van Financiën in Franco's nieuwe kabinet zal Andres Amado zijn.

Strijd om Teruel

Madrid, 29 Jan. (Transocean): Het republikeinsche ministerie van Oorlog maakte gisteravond bekend, dat de gevechten in de Singra- en Celadas-sectoren van het Teruel-front Vrijdag den geheelen dag voortduurden en dat de republikeinsche troepen het initiatief hebben behouden.

Aan het Estremadura-front waren de republikeinsche troepen in staat hunne linies in den Badajoz-sector te rectificeeren.

Uit Salamanca wordt gemeld, dat volgens het nationalistische oorlogsbulletin van gisteravond de republikeinsche aanval nabij Celadas met zware verliezen werd afgeslagen en dat de nationalistische troepen twee Russische tanks buitmaakten.

De aanvallen bezuiden de Rio Turia werden eveneens afgeslagen.

Berichten van het Aragon-front melden, dat het nationalistische afweergeschut een vijandelijk vliegtuig benoorden de Ebro dwong te landen.

Reuter meldt uit Barcelona, hoe de republikeinsche autoriteiten beweren, dat hun nijptang-operaties alle nationalistische in het Teruel-saillant elk oogenblik dreigen af te snijden.

De republikeinsche troepen drongen door tot het dorp Singra, hetwelk den hoofdweg naar Calatayud beheerscht. Wanneer Singra zou vallen, blijft den nationalistischen slechts een secundaire bergweg over, welke reeds wordt bedreigd door de operaties der republikeinsche troepen ten Westen van Teruel.

Transocean meldt uit Salamanca: Republikeinsche vliegtuigen deden gisteren een nieuwe poging om het nationalistische hoofdkwartier te Salamanca te bombardeerden. Snel achter elkander hadden drie lucht-aanvallen op de stad plaats.

Bols is probaet

De grilligheyt van ons climaet
Doet de ghesontheit maghtig quaet
Maer deese weerpropheet geeft aen
Als cou of voght te waghten staen.
Sijt ghij bedught voor rheumatieck,
Vercoutheyt, jicht ofte colieck,
Dan is voor U de beste raet:
Neem flucs 'n BOLS - dat is probaet!

BOLS

ELKEN DAG EEN GLAASJE

NIVO

EGYPTE

Politieke Situatie in Egypte

Cairo, 29 Jan. (Transocean): De politieke situatie in Egypte is nog steeds niet duidelijk, aangezien de numerieke sterkte van de nieuwe Wafdistische partij onder Achmed Maher noch haar houding tegenover het kabinet-Mahmoud Pasja definitief vaststaan.

In politieke kringen meent men, dat geen beslissende ontwikkelingen kunnen worden verwacht vóór 2 Februari a.s., wanneer de regering het Parlement een uiteenzetting zal geven van haar politieke programma, waarvan de voornaamste punten zijn een snelle uitbreiding van het leger en de verlaging van de belasting der fellahin (boeren).

De beslissing of het Parlement al dan niet zal worden ontbonden, zal dan afhangen van de houding van de nieuwe Wafdistische partij met betrekking tot het regeringsprogramma.

In regeringskringen is men optimistisch gestemd ten aanzien van de resultaten van eventuele verkiezingen, aangezien gemeend wordt, dat het prestige der regering belangrijk is verhoogd zowel door haar politiek tot vermindering der belastingen als door het enthouziasme, dat gewekt is door het huwelijk van koning Farook.

FRANKRIJK

Fransche Delegation in Engeland

Parijs, 29 Januari (Transocean): Een Fransche luchttransport-delegatie, bestaande uit den directeur voor den vliegtuigbouw in het Fransche ministerie van Luchtvaart Volpert en vier officieren van de Fransche luchtmacht, zal morgen te Londen arriveeren, teneinde den vliegtuigbouw in Engeland te bestudeeren, alsmede de voorwaarden, waaronder de luchttransport-industrie zou moeten worden gerationaliseerd.

De delegatie zal ongeveer 10 dagen in Engeland blijven en zal verscheidene vliegtuigfabrieken bezoeken, vooral die in West-Engeland.

Volgens de „Daily Telegraph” zullen de leden der delegatie een grondige studie maken van de Britsche productie-methoden, waarvoor zij Maandag, na een onderhoud met den minister van Luchtvaart Lord Swinton, een aanvang zullen maken met een reeks bezoeken aan vliegtuigfabrieken.

Verklaard wordt, dat het denkbeeld voor Engelsche-Fransche samenwerking op dit gebied werd opgeworpen tijdens het bezoek van Lord Swinton aan den Franschen minister van Luchtvaart in December j.l. en dat reeds een aanvang is gemaakt met de uitwisseling van technische inlichtingen tusschen beide landen.

Nieuws uit Nederland

(Via A.N.I.P.-Aneta)

Merkwaardige Vondst

Nijkerk, 29 Jan. Op de veiling van de boedel van een overleden werkster werd een schildertje, dat van postzegels vervaardigd was, verkocht voor 15 ct.

De koopers verkocht dit schilderijtje reeds met een aardige winst voor f 1,25 doch de nieuwe eigenaar verkocht het voor niet minder dan f 8.000 aan een expert, daar hierin de Oranje-Mauritiuszegel verwerkt was, welke zegel een cataloguswaarde van f 50.000 heeft.

ITALIE

„Afrika voor de Europeanen”

Rome, 29 Jan. (United Press): In een artikel in het dagblad „Messaggero” bepleit de vroegere gouverneur van Erythra Riccardo Astuto een politiek van „Afrika voor de Europeanen”. Astuto verklaart, dat deze politiek denzelfden geest geestigt en op dezelfde wijze uitgevoerd moet worden als de Monroe-leer.

De groote en kleine landen van Europa — schrijft Astuto — moeten een vereenigd front vormen en zich verzetten tegen een economische exploitatie van Afrika door niet-Europeesche landen, zooals de Vereenigde Staten doet in Liberia en tegen de kolonisatie door niet-Europeesche kolonisten, zooals Engeland in Zuid-Afrika doet met Britsch-Indische arbeiders.

Astuto's pleidooi houdt dus ook in, dat Afrika gesloten moet blijven voor de Japanners.

Astuto stelt voor, dat het rijke gebied ten Zuiden van de Sahara, waarvan twee derde gedeelte in het bezit van Engeland is, aan Duitschland moet worden gegeven, het eenige land dat in staat is het te koloniseren als gevolg van zijn overbevolking. „Engeland, dat in het verleden zijn macht heeft gevestigd, dank zij den overvloed van zijn volk, zendt thans geen emigranten naar het buitenland, daar zijn miljoenen werklozen er de voorkeur aan geven in Engeland te blijven”.

GRIEKENLAND

Prins Nicolaas van Griekenland Ziek

Athene, 29 Jan. (Transocean): Prins Nicolaas van Griekenland, oom van koning George van Griekenland en vader van de hertogin van Kent en van prinses Olga van Joegoslavië, ernstig ziek.

Volgens een bulletin, dat gisteravond werd uitgegeven, baart zijn toestand ernstige bezorgdheid.

Koning Farouk van Egypte verlaat met zijn 17-jarige bruid het Koebeh-paleis na de huwelijksvoltrekking, die slechts tien minuten duurde. Koningin Farida die zelf niet bij de plechtigheid aanwezig was, maar in een belendende kamer toelisterde, droeg haar prachtige historische sluier.

ENGELAND

Internationale Vredesraad

Londen, 31 Jan. (Havas): Vooraanstaande leden van den Internationalen Vredesraad verklaarden heden, dat reeds 123 miljoen leden van de Internationale Vredescampagne, verdeeld over de geheele wereld, Japansche goederen boycotten.

Het vraagstuk zal opnieuw worden besproken tijdens het internationale volkscongres, dat 12 en 13 dezer onder voorzitterschap van burggraaf Cecil en Pierre Cot vergadert.

De voorzitter van de Fransche Kamer van Afgevaardigden Edouard Herriot zal speciaal voor deze gelegenheid naar Londen overkomen.

Dank aan Van Zeeland

Londen, 29 Jan. (Transocean): In een toespraak tot een bijeenkomst van de Kamer van Koophandel te Leeds verklaarde de kanselier van de Schatkist Sir John Simon gisteren, dat hij van deze gelegenheid gebruik zou maken om den dank der regering over te brengen aan Paul van Zeeland voor zijn rapport, hetwelk — zoo zeide hij — de ernstige aandacht der Britsche regering zal hebben.

Wat het denkbeeld inzake de verlaging der tolmuren aangaat, merkte de minister op, dat dit reeds lang door de Britsche staatslieden wordt gekoesterd. Engeland heeft reeds in 1931 een billijk en voor wijzigingen vatbaar tariefstelsel ingevoerd.

Later in zijn redevoering zinspeelde de minister op de handelsbesprekingen met de Vereenigde Staten en verklaarde met nadruk, dat de Britsche regering niet verlangend is ten koste van den Britschen handel een handelsovereenkomst met de Vereenigde Staten te sluiten.

Sir John voegde hieraan toe, dat het niet waar is, dat de Britsche regering voornemens zou zijn om politieke redenen handelsconcessies aan de Amerikanen toe te staan.

Hevig Onweer

Londen, 29 Jan. (Reuter): Een storm, welke met een kracht van 130 km per uur boven Engeland woedde, heeft een spoor van dood en vernieling achtergelaten.

Verscheidene personen werden gedood tijdens het instorten van huizen, treinen ondervonden vertraging, schepen konden niet uitvaren. Het gedeeltelijk voltooide Canadeesche paviljoen op de Empire Tentoonstelling werd geheel omgeblazen. Het 18 meter hooge, uit graniet vervaardigde gedenkteekeken voor den Zuid-Afrikaanschen oorlog te Wendover is omgewaaid en werd geheel vernield.

Toen de storm zijn hoogtepunt bereikte, vertrok de Home Fleet onder leiding van de „Rodney” en de „Nelson” zonder ongevallen van Portland met bestemming naar Gibraltar.

De storm was verantwoordelijk voor twee nieuwe luchtrecords. Een vliegtuig van de Air France vloog in 51 minuten van Croydon naar Le Bourget, een vliegtuig der K. L. M. in 60 minuten van Croydon naar Schiphol.

VOLKENBOND

Geheime Zitting

Geneve, 1 Febr. (Havas): De Conseil is heden om 12.30 uur bijeengekomen voor een geheime zitting ter bespreking van de resolutie betreffende het Chineesch-Japansche conflict, die door de Engelsche, Fransche, Russische en Chineesche gedelegeerden werd opgesteld.

ITALIE

Italiaansche Vlootuitbreiding

Rome, 1 Febr. (Havas): Behalve twee slagschepen van 35.000 ton zijn in Italië 12 torpedobootjagers op stapel gezet, die de namen van Romeinsche consuls zullen dragen.

Italiaansche „Cadeautjes”

Londen, 1 Febr. (Reuter): De Spaansche ambassadeur te Londen heeft het Departement van Buitenlandsche Zaken een nota overhandigd, waarin Italië er van beschuldigd wordt den nationalistischen Italiaansche torpedobootjagers „Aquila” en „Falco” geschenkt te hebben. Deze schepen zouden thans onder de namen „Velasco Ceute” en „Velasco Comelilla” varen. Voorts wordt in de nota gezegd, dat Italië de torpedobootjagers „Alessandro”, „Poezio” en „Guglielmo Moipepe” alsmede twee onderzeeërs geschenkt heeft.

Havas voegt hieraan toe dat Grandi verklaarde niets te weten van een schenking van Italiaansche oorlogsschepen aan de Spaansche nationalistischen.

RUSLAND

Russisch-Roemeensche Verhouding

Moskou, 29 Jan. (Havas): De Roemeensche regering heeft haar gezant te Moskou, Ciuntu, teruggeroepen. Gemeend wordt, dat deze terugroeping verband houdt met de nieuwe oriëntering van de Roemeensche regering.

De Sovjet-gezant te Boekarest werd onlangs eveneens teruggeroepen, doch men zal zich herinneren, dat deze terugroeping aan persoonlijke redenen werd toegeschreven.

In elk geval zijn de diplomatieke betrekkingen tusschen beide landen niet verbroken, aangezien de respectieve zaakgelastigden te Moskou en Boekarest zijn gebleven.

VER-STATEN

Werkloozen in U. S. A.

Washington, 29 Jan. (Reuter): Volgens de raming van de National Industrial Conference Board is het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten in December belangrijk toegenomen.

Het aantal werkloozen in December 1937 bedroeg 8.998.000 tegen 7.709.000 in November, 6.437.000 in October en 7.789.000 in December 1936.

STRAITS

Verduisteringsproef

Singapore, 28 Jan. (Reuter): De eerste verduisteringsproef in bepaalde gebieden in Singapore, waaronder de geheele Chineesche stad, zal op 5 Februari tusschen 2 uur 's nachts en 6 uur 's morgens plaats vinden.

STADSNIEUWS

De Oranje-Vreugdefilm

Vertooning voor het Publiek

De Oranje-vreugdefilm, waarvan het vertooningsrecht van Batavia en Mr. Cornelis berust bij de heeren Yo Heng Siang en Van der Ie, wordt op algemeen verzoek heden, Woensdagavond 2 Februari óók voor het publiek vertoond, doch slechts voor één avond en wel in het Rex-Theater.

Tusschen de eerste en de tweede voorstelling zullen 51 bommen ter eere van de geboorte van het Prinsesje worden afgestoot. De helft van de opbrengst van de vertooning zal ten bate komen van het fonds ter bestrijding van tuberculose, de rest van het Roode Kruisfonds voor China.

K. L. M.-POST

Uitreis

De „Reiger” die 29 Januari van Schiphol is vertrokken, is gisteren te Jodhpur gearriveerd.

De „Torenvalk” is Maandag en de „Valk” is heden op Tjillilitan geland.

De „Emoc” is gisteren van Schiphol vertrokken.

Thuisreis

De „Nandoe”, die Zaterdag van Tjillilitan vertrokken is, is gisteren te Bagdad gearriveerd.

De „Wielewaal” is gisteren en de „Pelikaan” is Maandag op Schiphol geland.

De „Oehoe” is gisteren van Tjillilitan vertrokken.

„De Sportwinkel”

Postweg N 11A — Tel. Welt. 6204

alle sportbenodigdheden op elk gebied!!

In onze rijwielafdeling te klasmerken als R. S. — Westminster — New Hudson.

Wie heden Vertrokken

Ondanks de feestvreugde, die nog in Batavia op dezen, tweeden nationalen feestdag, rondzweefde, waren nog heel wat afduwers op Priok voor de „Batoeran”, die heden de terugreis naar Holland maakte.

Van medische zijde bestond er belangstelling bij het vertrek van den heer E. Burgess, president of the Wood Memorial for the Eradication of Leprosy, die een studiereis door Indië gemaakt heeft.

Verscheidene bestuursambtenaren deden den heer A. A. C. Linck, den oud-resident van Kedoe uitgeleide, terwijl wij verscheidene hoofdofficieren opmerkten, die afscheid namen van majoor A. Pik, den Plaatselijk Militairen Commandant van Semarang.

Van de bankwereld zagen wij enkele bekende figuren rondom den heer F. H. Westering, oud-agent van de Javasche Bank, die naar Holland vertrekt om te Amsterdam op te treden als directeur van het Amsterdam-kantoor.

Vele vrienden en kennissen waren aan boord om mr. C. W. Wormser, directeur van het „A. I. D. de Preangerbode”, die na een kort verblijf hier te lande, weer naar Europa terugkeert, uitgeleide te doen.

Van de andere passagiers noemen wij de heeren: J. F. Metzelaar — directeur N. V. Pekalongansche Cultuur Mij. e. a., M. A. Nickel — directeur Kina- en Thee-Onderneming „Ardjasari”, Zeer Eerw. Pater dr. J. G. A. van Baal — Superior der Paters van de Sociëteit van Jezus (Jezuïeten, S. J.), Eerw. Broeder Sylvester — Algemeen Overste v. d. Congregatie der Chr. Broeders v/d Onbevleete Ontvangenis der Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria (Broeders van Huybergen), H. J. Nieuwenhuis — chef Hoek's Mach. & Zuurstof Fabriek, J. A. M. Kerkhoff — firmant Kerkhoff/Kerstholt & Co.

Te Singapore zullen embarkeeren:

J. W. Harries — Managing Dir. of the Overseas Ass. Corp. Ltd., The Hon. Mr. Justice N. H. P. Whitley — a. s. Chief Justice v. Kenya (naar Colombo) en te Belawan Deli: A. Hombrink — directeur Internatio. J. J. Kok — afd. chef Deli Spoorweg Mij., Ds T. J. Wielinga — Predikant Prot. Kerk.

NIEUWE FILMS

GLOBE-THEATER

„Vogues of 1938”

Nog zelden hebben wij een gekleurde film gezien, welke in alle opzichten zoo uitstekend verzorgd is als „Vogues of 1938”, die thans in de Globe draait. Deze film is een wonder van kleurenteknik, schitterend met elkaar harmonieerende kleurencombinaties, die vooral tot hun recht komen in magnifieke modeshows.

In deze sprankelende kleuren-symphonie treden als hoofdpersonen op Warner Baxter en Joan Bennett in een vlot verhaal, dat zich afspeelt in het milieu van een voor- naam Amerikaansch modelhuis.

Wij herinneren ons verscheidene films, waarin modeshows een belangrijk onderdeel van vormden, doch zeker is er nog geen een geweest, die het publiek een dergelijken rijkdom aan prachtige damestoiletten liet zien. Het feit, dat deze toiletten vertoond worden in natuurlijke kleuren verhoogt de praktische waarde der shows.

„Vogues of 1938” is zeker een film, die aanspraak mag maken op een groote belangstelling van het publiek, vooral van de dames.

West Java.

CHERIBON

KOOKT OP GAS.

Een groot damesgezelschap verzamelde zich in de Sociëteit „Phoenix” om tegenwoordig te zijn bij de kook-demonstraties van den heer Th. Bakker van de Ned. Ind. Gas-maatschappij. Na afloop van het kokkerellen werden de culinaire prestaties van den heer Bakker onder de aanwezige dames verloot.

Om den hoek

HET GULLE KNAAPJE.

Pa: Toen ik een klein jongetje was, at ik altijd de korsten van mijn boterham mee op:
 Het Knaapje: Vonnuzelekkerpa?
 Pa: Natuurlijk, ik was er verzet op!
 Het Knaapje: Dammaggude-mijne-ook.

Attentie
BURMA JADE
 IS DOOR GEEN
 ANDER JADE
 TE VERVANGEN
 SCHRIJTELIJKE GARANTIE
 VOOR ELK STUK JADE
 BIJ ONS GEKOCHT
LEE CHEONG
 RIJSWIJKSTRAAT 22

49 Di

MOTTEN
 BEDERVEN UW
 KLEEREN
 DOODT ZE met
FLIT
 Indien de
 soldaat niet op
 het blik staat,
 is het geen FLIT

10

MORGEN NIEUWTJES

DECA PARK Heden voor het laatst 7.15 en 9.45

De magnifieke Columbia-Cabaret film

CALLING ALL STARS THE SHOW OF SHOWS

met tal van Uw gramfoon- en radio favorieten
CARROLL GIBBONS en zijn **SAVOY ORPHEANS**
AMBROSE en orkest — de tangoband van **EUG. PINI**
 — **TURNER LAYTON — FLOTSAM & JETSAM** —
 Fenomenale acrobatische dansen en rolse acts evolutes
 etc. etc.
 Voord „NU LICHT EEN VOLK” met Fientje de la Mer,
 Edna d'Verkade e.a. en het nieuwe Fox Journal met o.a.
 de strijd om Tenuel (alle leeftijden)

CINEMA PALACE Hedenavond

Wegens grote lengte aanvang 7 en 9.45
 Metro's machtig epos van Donker Afrika
 * **TRADER HORN** *
 Afrika's fauna in al zijn meedozende, wreede
 werkelijkheid. Nog steeds trekt deze grootsche
 film volle zalen (alle leeftijden)

CAPITOL

MORGEN PREMIÈRE

van de spannend — amusante Ufa — Gemisch schlager met

HANS ALBERS

ALS

SHERLOCK HOLMES

met HEINZ RÜHMANN

Hansi Kno'ek - Marie Luise Claudius

Het eene moment trilt U van spanning en
 houdt den adem in . . . het volgende
 oogenblik schaterlacht U om de elegante
 brutaliteit van HEINZ RÜHMANN als
 Dr. WATSON.

EEN HEERLIJKE AMUSEMENTSFILM

REGINA

Heden en volgende avonden

7.15 en 9.45

SONORA'S SALUUTSCHOT VOOR PRINSES BEATRIX
 Ons **NATIONAAL PROGRAMMA**, dat gedurende de 2 laatste dagen
 voor **stampvolle zalen** en voor een **enthousiast** publiek werd
 vertoond.
 1o **Ons vorstenkind geboren.** Een hulde aan **PRINSES JULIANA**
 en **PRINS BERNHARD**.
 2o **AMSTERDAM BIJ NACHT.** Een **Hollandsche filmklucht** met
 Louis de Bree, Annie van Duyn, Piet Kohler, Gusta Crispjé
 Mulder e. v. a.
 3o Een keur van **Hollandsche voorfilms**
Oergeestig en beschaafd
LACHSALVO'S OP LACHSALVO'S
APPLAUS OP APPLAUS
 Een waardig programma in **Uw eigen taal** ter eere van ons **Vor-**
stenkind.
 Komt vroegtijdig voor goede plaatsen. Goedgekeurd voor alle leeftijden
 Een Sonorafilm

GLOBE

Heden en volgende avonden

VOGUES OF 1938

met **WARNER BAXTER — JOAN BENNETT**
 Niet alleen een pracht amusementsfilm, maar tevens een ode aan
 de Amerikaanse mannequin. De grootste modeshow die ooit gehou-
 den is, **geheel in natuurlijke kleuren** verfilmd!
 Een **UNITED ARTISTS**-productie, welke **GISTEREN MET ENORM**
SUCCES vertoond werd! Voor alle leeftijden

REX THEATER

HEDENAVOND

TER EERE VAN DE GEBOORTE
 VAN ONS GELIEFD PRINSESJE

GROOTE LIEFDADIGHEIDSVORSTELLINGEN

aangeboden door de directies van Rex Theater
 en Centrale Bioscope, Meester-Cornelis

NATIONAAL PROGRAMMA ORANJE VREUGDE

- 1 De verloving
- 2 De ondertrouw
- 3 Het Huwelijk
- 4 De wittebroodsweken
- 5 Oranje Vreugde

TUSSEN DE 1e EN 2e VOORSTELLING

GROOT VUURWERK -- 51 LUCHTBOMMEN

DE NETTO RECETTE KOMT VOOR 50 pCt
 TEN BATE VAN HET TUBERCULOSE-FONDS EN
 VOOR 50 pCt. VOOR HET CHINEESCHE ROODE
 KRUIS.

NORMALE ENTREEPRIJZEN KOMT ALLEN
 STEUNT HET GOEDE DOEL.

TOEG VOOR ALLE LEEFTIJDEN.

MORGEN 3 FEBRUARI PREMIÈRE

„ROAD BACK“ „DE WEG TERUG“

NEW UNIVERSAL'S

„DE WEG TERUG“

(THE ROAD BACK)

„DE WEG TERUG“ IS EEN DRAMA VAN LIEFDE
 EN HAAT . . . COMEDIE EN PATHOS . . . EEN ZUIVERE,
 AANGRIJPENDE WEERGAVE VAN DEN ONTWICHTEN
 TOESTAND DER SAMENLEVING IN DE NA-OORLOGS-
 JAREN . . . EEN HARDE VEROORDEELING VAN DEN
 OORLOG . . . !

ERICH MARIA REMARQUE'S
 MEESTERWERK EN HET MONUMENTALE VERVOLG
 OP ZIJN

„IM WESTEN NICHTS NEUES“

„ELSA“ en „ERNST“

„ANGELINA“ en „TJADEN“

ERICH MARIA REMARQUE zag den Wapenstilstand dagen vanuit de Duitsche loopgraven. Hij keerde naar zijn Vaderland terug, verdiende op verschillende manieren zijn dagelijksch brood, doch niets kon de vreeselijke herinneringen uit zijn gedachten wegwisschen. Om zijn geest tot rust te brengen schreef hij den roman „IM WESTEN NICHTS NEUES“ . . . UNIVERSAL verfilmdde dezen roman tot een grootsche productie! Terwijl de geheele wereld nog niet bekomen was van de schok, die het boek en de film hadden gebracht, schreef Remarque het vervolg op genoemden roman, getiteld „DE WEG TERUG“ (DER WEG ZURUCK). Evenals het eerste deel wekte dit boek een ontzagelijke belangstelling. Doch het was de oorzaak, dat Remarque uit zijn land verbannen werd . . .

UNIVERSAL wist de hand te leggen op „DE WEG TERUG“, doch voor de verfilming ervan moest het juiste oogenblik worden afgewacht!

NU IS DE FILM VOLTOOID EN VANAF MORGEN VOOR IEDEREEN TE ZIEN IN HET **REX THEATER**

HANDEL, CULTURES EN FINANCIËN.

De Winning van Petroleum in Ned.-Indië

De Beteekenis hiervan in den Wereldhandel is groter dan in de Wereldproductie

Grootste Raffinaderij is Soengei Gerong

Over de beteekenis van Ned.-Indië's aardolie-industrie voor Ned.-Indië zelf en voor het Rijk in Europa, behoeven zeker niet veel woorden te worden verspild. Maar wel kan het belangwekkend zijn, eens de beteekenis van Ned.-Indië's groote industrie binnen het kader der petroleum-industrie der geheele wereld te schetsen.

Dit nu doet dr. W. Mautner in een zeer uitvoerig artikel in het Economische Weekblad.

Ned.-Indië staat, volgens schr., in de laatste jaren op de zesde plaats onder de petroleumproducerende landen der wereld, overtroffen door de V. S. van Amerika, Rusland, Venezuela, Roemenië en Iran, maar boven Mexico, Irak, Columbia, Peru, Argentinië, Trinidad en Britsch-Indië, om ons tot die landen te beperken, welke jaarlijks meer dan een miljoen kg./ton ruwe olie voortbrengen. Sinds niet veel minder dan een halve eeuw — sinds 1893 — verschijnt het land in de statistieken der olieproducerende landen van het U. S. Bureau of Mines, en neemt daardoor, wat de anciënniteit der winning betreft, de tiende plaats in, achter Roemenië (1857), de V. S. van Amerika (1859), Italië (1860), Canada (1862), Rusland (1863), Polen (1874), Japan (1875), Duitschland (1880), Britsch-Indië (1889). De aardolie-industrie van Mexico dateert pas van 1901, die van Perzië (Iran) van 1913, die van Venezuela van 1917 en die van Irak van 1927, om slechts die landen te noemen, welke met hun jonge industrie reeds buitengewoon groote resultaten hebben bereikt.

In onderstaande tabel is de productie van Ned.-Indië en van de geheele wereld sinds de vestiging van een petroleum-industrie in Ned.-Indië voor elk jaar afzonderlijk aangegeven, tevens het aandeel van Ned.-Indië daaraan berekend, en voorts berekend hoe groot de cumulatieve productie van de wereld en van Ned.-Indië sinds het ontstaan van een op commerciële schaal werkende petroleumindustrie telkens was; ook hier is het procentuele aandeel van Ned.-Indië berekend.

HET AANDEEL VAN NED.-INDIË IN DE WERELDPRODUCTIE VAN RUWE OLIE. (1000 barrels à 159 l.).

	Wereld N.-Ind.		Wereld	
	1000 barrels	%	1000 barrels	%
1897/				
1892	914.596		815.696	
1893	92.038	600 0.7	907.734	600 0.1
1894	89.337	688 0.8	997.071	1.288 0.1
1895	103.692	1.216 1.0	1.100.763	2.504 0.2
1900	149.137	2.253 1.5	1.742.218	13.496 0.8
1910	327.763	11.031 3.4	4.108.364	90.570 2.2
1920	688.834	17.729 2.5	8.738.755	219.645 2.5
1930	1.410.037	41.729 3.0	20.042.709	476.219 2.4
1931	1.370.299	33.979 2.5	21.413.008	510.198 2.4
1932	1.310.298	39.001 3.0	22.723.308	549.199 2.4
1933	1.441.007	42.667 3.0	24.164.313	591.866 2.4
1934	1.522.816	46.925 3.1	25.687.129	638.791 2.4
1935	1.654.593	47.171 2.9	27.341.722	685.962 2.5
1936	1.790.271	49.360 2.8	29.131.993	735.322 2.5

De beteekenis van ons land voor de wereldvoorziening met petroleum hangt behalve van de grootte van zijn productie, uit den aard, der zaak nog van twee andere voornaamste factoren af: hoe groot zijn totale reserves zijn, en hoe dit land en zijn petroleumterreinen ten opzichte van het wereldverkeer en de voornaamste verbruikcentra zijn gelegen. Dat bovendien, vooral voor het productieland zelf, het vraagstuk, of en voor welk gedeelte de eigen productie in het land wordt verwerkt en verbruikt, een belangrijk rol speelt, spreekt welhaast vanzelf.

Een en ander wordt gedetailleerd in het artikel nagegaan. Vervolgens worden verschillende takken der petroleum-industrie afzonderlijk beschreven. Wij ontleenen daaraan nog een en ander i.-z. het raffinaderijbedrijf.

In 't geheel zijn in Nederlandsch-Indië tien raffinaderijen (van zeer ongelijke grootte) gevestigd. De grootste met meer dan 40.000 barrels dagelijksche capaciteit is die te Soengei Gerong, bij Palembang, gevestigd, van de Nederlandsche Koloniale Petroleum Mij., welke bovendien een zeer kleine installatie te Kapoean op Java bezit. De grootste raffinaderij van de Bataafsche te Balikpapan doet in beteekenis niet veel onder voor die van de Nederlandsche Koloniale; de capaciteit belooft immers meer dan 35.000 barrels per dag. Op Sumatra ligt de groote raffinaderij Pladjoe (capaciteit volgens laatste bekende ge-

gevens: 27.000 barrels per dag); voorts zijn te noemen Pangkalan Brandan met 15.000 barrels dagelijksche verwerkingscapaciteit, en een installatie te Soeban Djeringi, waarvan de capaciteit ons niet bekend is; evenmin is dit met de raffinaderij op Ceram (Boela Baai) het geval. Op Java bestaat de belangrijke raffinaderij Tjepoe (14.000 barrels) en de veel kleinere raffinaderij te Wonokromo (2.000 barrels). In totaal zal de capaciteit der raffinaderijen in Ned.-Indië ongeveer 135.000 barrels per dag belooft, hetgeen met de dagelijksche productie van Ned.-Indië overeenkomt.

Ter vergelijking diene, dat de raffinaderij op Curaçao der Koninklijke Shell-groep een capaciteit bezit, welke het totaal der Ned. Oost-Indische raffinaderijen nog overtreft. Hetzelfde is met de raffinaderij der Anglo-Iranian te Abadan het geval, terwijl verschillende Amerikaansche raffinaderijen elk meer dan 100.000 barrels per dag kunnen verwerken. In totaal waren op 1 Januari 1937 in de V. S. van Amerika 423 raffinaderijen in bedrijf. De totale capaciteit van alle raffinaderijen beliep op dien datum 4.294.881 barrels per dag, waarvan echter 328.265 barrels op de stil-liggende bedrijven kwamen, terwijl een ge-

deelte van de uitrusting der overige raffinaderijen als verouderd moet worden beschouwd. Bovendien bezaten de in bedrijf zijnde raffinaderijen een kraakcapaciteit van 2.077.325 barrels per dag.

Overeenkomstige cijfers voor Nederlandsch-Indië ontbreken ten eenenmale. Slechts weten wij, dat de capaciteit der volgens het Dubbsprocédé werkende kraakinstallaties — en dit procédé zullen vermoedelijk alle aan de Kon. Shell-groep toebehoorende raffinaderijen gebruiken, — 24.500 barrels per dag belooft, waartoe dan nog de kraakcapaciteit der raffinaderij Soengei Gerong van de Nederlandsche Koloniale bij komt. In de raffinaderij te Pladjoe zou in den herfst van dit jaar een nieuwe kraakinstallatie in gebruik worden genomen.

Bovendien beschikt Ned.-Indië nog over een (onbekend) aantal installaties voor de winning van benzine uit aardgas. De productie van deze lichte, vooral voor mengdoeleinden gebruikte benzine, benaderde gedurende de laatste jaren telkens 200.000 ton, zooals uit onderstaande tabel blijkt:

WINNING VAN AARDGASBENZINE (in kg./ton.)

Jaren.	1.000 kg.
1931	173.379
1932	171.757
1933	189.919
1934	196.562
1935	186.155

Verreweg het grootste gedeelte der Nederl.-Indische aardolie wordt uitgevoerd. De gestadig toenemende beteekenis van dezen uitvoer, welke sinds 1933 jaarlijks, wat het gewicht betreft, meer dan de helft van den totalen uitvoer van Ned.-Indië bereikt, blijkt uit de tabel van den uitvoer, welke tevens zijn enorme geldelijke betee-

Van den „Nieuws“-correspondent te Washington

Van de „Recession“ naar de „Depression“

Amerika's schuld blijft stijgen, ondanks de diverse pogingen om het budget in evenwicht te brengen

Tekort van een Milliard voor 1939

Washington, 19 Jan. 1938.

Hoewel Roosevelt nog slechts enkele maanden geleden voor het volgende fiscale jaar een in evenwicht zijnde begroting in het vooruitzicht stelde, heeft de economische toestand in de Vereenigde Staten zich in de laatste drie maanden zoo verslechterd, dat op het oogenblik voor 1939 (!) reeds een deficit van bijna 1 milliard dollar vaststaat. In zijn boodschap aan het Congres wees de president er zelfs op, dat een verdere verhoging van de uitgaven voor de nationale verdediging, onvoorziene uitgaven voor de werklozen-ondersteuning en lagere belastingopbrengsten het tekort voor 1939 nog groter zouden kunnen maken. Tegelijkertijd zag Roosevelt zich genoodzaakt, het waarschijnlijke deficit over het loopende jaar voor de derde maal naar boven af te ronden en wel dezen keer van 895 tot 1088 miljoen dollar.

Men neemt aan, dat ook deze som aan het einde van het fiscale jaar tot minstens 1.250.000.000 dollar zal zijn gestegen. De schuld van de Federale Regeering, die reeds thans 37 milliard dollar bedraagt, schijnt dus de 40 milliard-grens meer en meer te naderen.

Opleving Verwacht

Wat nog twee maanden geleden een „recession“, een tijdelijke stilstand in de economische opleving werd genoemd, heeft zich zeer snel tot een nieuwe depressie ontwikkeld, waarvan het land zich volgens de meening van optimistische deskundigen eerst op zijn vroegst over zes à twaalf maanden zal kunnen herstellen. Het ministerie van Financiën verwacht deze heropleving echter reeds eerder.

Intusschen heeft de recessie reeds een scherpe verlaging van de belastinginkomsten tengevolge gehad. Roosevelt schat de totale opbrengst der verschillende belastingen voor 1938 op 6.320.513.000 dollar of ongeveer een miljoen dollar minder dan hij een jaar geleden aannam. Terwijl dus aan de eene zijde de inkomsten kleiner worden, stijgen aan de andere zijde de uitgaven. Voor de nationale verdediging

heeft de Federale Regeering in het komende jaar 991 miljoen dollar uitgetrokken. Maar ook deze grootste van alle voor bewapening in vredes-tijd uitgegeven sommen kan misschien nog verhoogd worden, indien de z.g. „isolationisten“ in Amerika het onderspit delven en de „interventionisten“ hun wil dus kunnen doordrijven.

Andere onzekere Punten

Een verdere onzekere factor is de wetgeving nopens de controle op de oogstoverschotten. In het loopende jaar waren 500.000.000 dollar voor het behoud van den bodem gereserveerd. Voor het nieuwe jaar heeft men voor den landbouw ongeveer 600 miljoen dollar ter beschikking gesteld. Maar nog afgezien van het feit, dat de opbrengst van den oogst of mogelijke natuurrampen zich niet laten voorspellen, is de hoogte van de onder de nieuwe wet tot uitbetaling komende premies aan de farmers nog geheel onzeker. De schattingen bewegen zich tusschen de 500 miljoen en 1 milliard dollar.

De geweldige werkloosheid, die reeds meer dan 11 miljoen mensen omvat, zal volgens de schattingen van het ministerie van Arbeid binnenkort tot 12 miljoen of nog meer stijgen. Vele miljoenen arbeiders werken bovendien slechts een klein deel van de week. Wanneer het de industrie niet gelukt, haar productie-apparaat spoedig aan te zwengelen, wordt de kas van de Federale Regeering ook van deze zijde door onaangename verrassingen bedreigd.

En tenslotte toont het Congres weinig lust, de voorgenomen bezuinigingen goed te keuren. Een voorstel van den president om op den wegebouw 113 miljoen dollar en op de uitgaven voor den vrijwilligen arbeidsdienst 124 miljoen dollar te bezuinigen, stuitte reeds op heftigen tegenstand.

De regeering zal zich dan ook waarschijnlijk gelukkig mogen achten, wanneer zij uit de economische crisis zonder nieuwe, inflationistische maatregelen, welke op het oogenblik b. v. door senator Lafollette worden geëischt, te voorschijn komt.

(Nadruk verboden).

VANDAAG:

AMSTERDAM: Geringe affaire.

NEW-YORK: Prijs houdend.

LONDEN: Vrij vast.

RUBBER: Flauwer.

COPRA: Lichte daling.

TIN: In herstel.

kenis doet zien. Tusschen de 17 en de 22 pct. van de waarde van den totalen Ned.-Indischen uitvoer kwam sedert 1930 voor rekening van de aardolieproducten, en al lag de waarde gedurende de jaren 1934-1936 onder de f 100 miljoen, zij zal dit jaar vermoedelijk de f 150 miljoen overtreffen, het gevolg van een record-hoeveelheid en van sterk opgelopen prijzen. Het is opmerkelijk, dat voor de in de eerste helft van 1937 geëxporteerde 2933,8 miljoen kg 90 pct. meer werd betaald, dan voor de 2.602,3 miljoen kg., welke in dezelfde maanden van 1936 werden uitgevoerd. Echter ligt zelfs een cijfer van f 150 miljoen onder de bedragen, welke voor hoeveelheden, beloopende één tot twee vijfde van de in 1936 geëxporteerde hoeveelheid, gedurende de jaren 1916 tot en met 1924 werden verkregen. In drie van deze jaren, 1919, 1920 en 1922, bedroeg de uitgevoerde hoeveelheid nog geen derde van dien in 1936 met een waarde van meer dan f 300 miljoen (f 349,9 310,2 en 332,4 miljoen). In 1922 bereikte de uitvoer van petroleum 29,1 pct. van de totale waarde der Ned.-Indische uitvoeren; in 1918 was het 28,0 pct.

UITVOER VAN AARDOLIEPRODUCTEN UIT NED.-INDIË.

(in % van den totalen uitvoer).

Jaren.	Hoeveelheid	Waarde
	mill. kg.	mill. f
1900	98,9	7,5
1910	711,2	23,8
1920	1.622,1	35,5
1930	4.197,0	42,1
1931	3.440,4	42,5
1932	3.947,0	46,1
1933	4.400,0	51,8
1934	4.912,6	54,6
1935	5.139,3	54,8
1936	5.321,2	54,6
1936 (6 m.)	2.602,3	57,0
1937 (6 m.)	2.953,8	52,8

NED.-IND. UITVOER VAN AARDOLIEPRODUCTEN.

(in f 1000).

Naar:	1933	1934	1935
Nederland	2.115	2.553	1.861
Singapore	28.432	27.111	23.008
V. S. van N.-Amerika	1.535	842	342
Gr.-Britt. en Ierland	2.317	2.180	1.473
Japan en Formosa	4.822	5.241	7.133
Frankrijk	3.285	3.526	1.106
Britsch-Indië	1.587	1.398	1.093
Australië en N.-Zeeland	7.279	9.396	9.598
Hongkong	4.571	4.004	2.326
China en Macao	7.653	5.456	5.500
Britt. bezitt. i.d. Midd. Z.	7.449	6.329	—
Unie van Z.-Afrika	2.270	3.469	1.591
Philippijnen	1.950	1.840	1.859
Britsch-Malaya	1.103	1.096	967

Aangezien het grootste productieland, de Ver. Staten van Amerika, tevens het grootste consumptieland is, terwijl het tweede productieland, Rusland, in toenemende mate het grootste gedeelte van zijn productie zelf verbruikt, — zulks in tegenstelling met de daaropvolgende landen: Venezuela, Roemenië, Iran, Ned.-Indië, Mexico, Irak, Columbia, Peru, Argentinië, Trinidad, Britsch-Borneo en Bahrein — is de wereldhandel in petroleum, voor zoover hij zich in den vorm van in- en uitvoer voltrekt, veel kleiner dan de productie of de consumptie. Wij meenen te mogen schatten, dat tusschen drie tiende en zeven twintigste van de geproduceerde ruwe olie heijz in den oorspronkelijken vorm, hetzij in den vorm van derivaten, deel uit maakt van den „wereldhandel“, i.c. den totalen buitenlandischen handel der verschillende staten. Veronderstellen wij, dat deze handel in '36 pl.m. 75 miljoen ton heeft beloopt — in '37 zal het overeenkomstige cijfer stellig hooger zijn — dan komt voor rekening van Ned.-Indië, met zijn uitvoer van meer dan 5,3 miljoen ton, ongeveer 7 pct. van dezen wereldhandel toe.

In dit cijfer ligt, misschien nog méér dan in zijn aandeel in de totale wereldproductie, de beteekenis van Nederlandsch-Indië als petroleumland voor de internationale petroleumindustrie en voor de groote verbruikslanden, welke niet over voldoende productie uit eigen grond beschikken, besloten, en zij wordt daardoor nog verhoogd, dat deze productie uit de verst in het Oosten liggende olievelden komt, welke bovendien over reserves schijnen te beschikken, groter dan met het aandeel van het land in de tegenwoordige wereldproductie overeenkomt.

Effecten-Markten.

AMSTERDAMSCH BEURS.

Amsterdam, 1 Febr. [Anip-Aneta]:
Openingskoersen

	29 Jan.	1 Febr.
30/0 Indië 1937	98 ³ / ₄	99
Javacsh Bank	—	—
Cert. Handel Mij.	—	—
Deli-Batavia rubber Mij.	133	133
N. I. Handelsbank	137	136
Philips	302	301
Unilever	152 ¹ / ₂	153
Kon. Olie	353 ¹ / ₄	356
Tarakan	450	450
Scheepvaart Unie	115	116
H. V. A.	428	432
N. I. Spoor	93	94
Amsterdam Rubber	212	213
Deli Mij.	292 ¹ / ₄	294
Alg. Exploratie Mij.	89	88
Union Pacific	55	56 ¹ / ₂
Shell Union	113 ³ / ₄	111 ⁵ / ₁₆
United St. Steel	39	39 ¹ / ₈
Gen. Motors	24 ¹ / ₂	25
Kennecott	25 ³ / ₄	26 ¹ / ₂
Anaconda	21 ¹ / ₂	22 ¹ / ₁₆
De markt was	gedrukt.	vast.

Amsterdam, 1 Febr. (Anip-Aneta):

Slotkoersen:

	29 Jan.	1 Febr.
30/0 Indië 1937	99	99 ¹ / ₂
30/0 Leening 1937 A	98 ⁵ / ₁₆	98 ⁷ / ₈
5 ¹ / ₂ Young	30 ³ / ₄	30 ¹⁵ / ₁₆
Amsterdamsch Bank	159 ¹ / ₂	159 ¹ / ₂
Javacsh Bank	290	290
Koloniale Bank	125 ¹ / ₂	127 ¹ / ₂
Ned. Bank Cert.	164 ⁷ / ₈	164 ⁷ / ₈
N. I. Escompto Cert.	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
N. I. Handelsbank	136 ¹ / ₂	136 ¹ / ₄
N. H. M. Cert.	158	160 ¹ / ₂
A. K. U.	35 ⁷ / ₈	37 ¹ / ₄
Calvé Cert.	89 ³ / ₄	88 ¹ / ₂
Philips	300	304 ¹ / ₂
Unilever	158 ³ / ₄	152 ³ / ₄
Cities Service	1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄
Shell Union	11 ¹³ / ₁₆	12 ¹ / ₁₆
Sh. Un. 5 ¹ / ₂ cum. pref.	74 ³ / ₈	74
U. S. A. Steel	39 ¹ / ₄	39 ¹³ / ₁₆
Anaconda	21 ³ / ₄	22 ¹ / ₂
Bethlehem	40 ⁵ / ₁₆	41 ¹ / ₈
Montgomery Ward	23 ¹ / ₂	24 ¹ / ₂
International Nickel	34 ³ / ₄	36
General Electric	28 ¹ / ₂	28 ⁷ / ₈
Standard Brands	6 ¹ / ₁₆	6 ¹ / ₁₆
General Motor	24 ⁵ / ₁₆	25
Kennecott Copper	25 ⁷ / ₁₆	26 ¹ / ₂
Eorsumij	185	184 ¹ / ₂
Internatio	—	177 ¹ / ₂
Lindeteves	156 ¹ / ₂	154
Alg. Exploratie	88	88 ¹ / ₂
Billiton 1e rubriek	489	489
Koninklijke Olie	354	356 ³ / ₄
Java-China-japan-Lijn	84 ¹ / ₂	85 ¹ / ₂
Kon. Paketvaart Mij	170	—
Scheepvaart Unie	115 ¹ / ₄	118
Sem. Stoomboot & Pr.	257 ¹ / ₂	257 ¹ / ₂
Zuid-Bantam	149	—
Vereen. Voorstenlanden	74	74
H. V. A. (Amsterdam)	430 ¹ / ₂	435 ³ / ₄
Arendsburg	—	383 ³ / ₄
Deli Bat. Tabak	238	239 ¹ / ₂
Deli Mij.	293	295 ¹ / ₂
Oostkust	—	—
Senembah	292	292 ¹ / ₂
Malabar Thee	322	—
Michiels Arnold	—	—
Amsterdam Rubber	211 ¹ / ₂	214 ¹ / ₂
Bandar Rubber	174	165 ex-div.
Sumatra Rubber	215	—
Malang Tram	—	—
Serajoedal Tram	—	—
N. I. Spoorweg Mij.	93 ¹ / ₂ ³⁾	94 ¹ / ₄ ³⁾
Deli Spoor	117 ³⁾	117 ¹ / ₂ ⁴⁾
Sem. Cher. Stoomtram	—	—
Sem. Joana Stoomtram	22 ¹⁾	21 ¹ / ₂ ¹⁾
Nat. Bezit Gas Mij.	252 ¹⁾	252 ¹⁾
Nat. Bezit Aniém	327 ¹⁾	328 ¹ / ₂ ¹⁾
Tarakan	—	—
Soerowinangoen	—	—
Basilan	115 ¹⁾	112 ¹⁾
Redjang Lebong	167 ¹⁾	167 ¹⁾
Besoeki Tabak	—	—
N. . S. U.	127	128
40/0 Nederland	100 ⁵ / ₁₆	100 ⁵ / ₁₆
30/0 Nederland 1936	102 ¹ / ₄	102 ¹ / ₂
Robaver	150 ¹ / ₄	150 ¹ / ₄
Incassobank	—	135
Jav. Cult.	151	152
Wai-Sumatra	118 ¹ / ₂	124
Vico	150	150 ¹ / ₄
Oandasoli	—	—
Pangheotan	—	—
Pasir Nangka	—	—
Continental	20 ¹ / ₄	20 ¹ / ₂
Comm. Amer. Smelting	34 ³ / ₈	34 ³ / ₄
Chrysler Corp.	39 ¹ / ₄	39 ¹ / ₂
Bengkalis	100	99
Corporate Trust	—	—
Un. Pacific gew. aand.	55 ¹ / ₂	57 ¹ / ₄
Jasumij	—	—
Cities Service 60/0 cert.	207 ⁷ / ₈	207 ⁷ / ₈
Hudson Car cert.	5 ¹⁵ / ₁₆	6
Deli Bat. Rubber Mij.	132	132 ¹ / ₂
Tidewater	10 ³ / ₈	10 ¹ / ₂
Republic Steel	12 ¹⁵ / ₁₆	13 ¹ / ₄
Prolongatie ¹ / ₂	—	—

fluctueerende markt. vrij vast.
Beurs als op
Zaterdag.

- 1) = gedaan. 3) = biedkoers.
2) = nominaal. 4) = laatkoers.

REUTER'S DAGELIJSCH „U. K. STAPLE COMMODITY'S PRIJS-INDEX

Heden	148.1
Vorige	147.8
4 weken geleden	151.6
52 weken geleden	176.9
Basis: 18 Sept. 1931 = 100.	

Beurstendens:

Londen met druksten handel voornamelijk in Kaffirs,
door vraag van Parijs, Zuid Afrika en publiek

Internationale Beurzen

AMSTERDAM: Geringe affaire.

Amsterdam, 1 Febr. (A.N.I.P.-Aneta): Daar de beurs nog in een feeststemming verkeerde, werd er slechts een zeer gering aantal zaken afgehandeld. Gebrek aan aanbod veroorzaakte echter hogere koersen.

Kon. Olie opende boven den hoogsten vorigen koers, trok daarna nog iets aan, terwijl het slot vast was. Er bestond echter weinig handel in het fonds.

Philips opende ruim prijshoudend. De koers liep op en het slot kwam met slechts een fractie beneden het beste niveau.

Unilever lag verwaarloosd, doch de grondtoon was vast.

Aku werd licht gevraagd door het publiek; de koers trok aan.

Er waren eenige baisse-dekkingen in Amsterdam Rubber. Het fonds was vast. Incourante rubber-waarden waren zeer kalm, doch prijshoudend tot iets beter. Bandar ex-dividend, was prijshoudend.

Na een vaste opening liep H. V. A. nog iets op. De affaire was echter zeer gering. Incourante suikerfondsen hadden een vasten ondertoon.

Tabakken waren ruim prijshoudend. Oude Deli was iets vaster. De handel was echter onbetekenend.

Schepen lagen vast, vooral S. M. Nederland.

Amerikaansche waarden openden boven pariteit, waarna zij verder aantrokken op de vaste adviezen van New-York.

De Rijkss-conversie-leening is nog steeds vast op 100¹/₈ %.

3% Nederlandsche leening 1936 en 1937 en 3% Ned.-Indische leening trokken verder aan.

Driemaands dollars en driemaands ponden sterling deden resp. ³/₃₂ tot ⁵/₃₂ disagio en ¹/₄ tot 2 disagio.

Slotwisselkoersen:

Berlijn 72.13	— 72.16.
Londen 8.96 ¹³ / ₁₆	— 8.96 ¹⁵ / ₁₆ .
New-York 1.78 ¹¹ / ₁₆	— 1.78 ¹³ / ₁₆ .
Parijs 5.87	— 5.88.
Praag 6.28	— 6.31.
Weenen 33.80	— 34.00.

NEW YORKSCHE BEURS.

New-York, 1 Febr. [Reuter-Eastern]:

	28/1	1/2
Slot-noteringen van		
Cities Service	1 ³ / ₄	1 ³ / ₄
Shell Union	15 ⁵ / ₈	16 ¹ / ₄
U. S. Steel	52 ³ / ₄	54 ¹ / ₂
Anaconda Copper	29	30 ⁷ / ₈
Bethlehem Steel	54 ¹ / ₂	56 ⁷ / ₈
Corp. Trust	2.38	2.44
Intern. Nickel	46 ³ / ₄	49 ⁵ / ₈
Union Pacific	73 ¹ / ₂	77
General Electric	38 ⁷ / ₈	39 ⁵ / ₈
Standard Brands	8 ¹ / ₄	8 ¹ / ₄
General Motors	32 ³ / ₄	34 ¹ / ₈
Montgom. Ward	31 ¹ / ₄	32 ³ / ₈
Kennecott	34 ¹ / ₄	37
St. Oil of N. Y.	46 ³ / ₈	48 ³ / ₄
Hudson Motor	7 ³ / ₈	7 ³ / ₄
Tidewater	13 ¹ / ₂	14 ¹ / ₂
Republ. Steel	17 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂
De markt was	flauw.	vast.

LONDENSCH BEURS.

Londen, 28 Febr. '37 [Reuter-Eastern]:

	28/1	1/2
Rubber Plantations In-		
vestment	27/9	27/6
War Loan 3 ¹ / ₂ 0/0	102 ³ / ₄	103 ³ / ₄

Wisselkoersen

TE AMSTERDAM.

Amsterdam, 1 Febr. [Anip-Aneta]:

	29 Jan.	1 Febr.
A'dam-B'via: middenk.	100 ¹ / ₄	100 ¹ / ₄
a. idem bieden	100 ¹ / ₈	100 ¹ / ₈
b. idem laten	100 ³ / ₈	100 ³ / ₈
A'dam-Londen	8.96 ⁷ / ₈	8.97
„ -New-York	1.79 ¹ / ₈	1.78 ³ / ₄
„ -Parijs	5.85 ¹ / ₂	5.87 ¹ / ₂
Amsterdam — Berlijn:		
Speciale clearing wisselnot.: 72.20		72.20

TE NEW-YORK.

New-York, 1 Febr. [Reuter-Eastern]:

	28 Jan.	1 Febr.
New-York—Londen	5.00 ⁵ / ₈	5.01
„ —Parijs	3.26 ⁵ / ₈	3.28 ¹ / ₄
„ —Amsterdam	55.82	55.89

Geringe handel

NEW-YORK: Prijshoudend

New-York, 1 Febr. (Aneta): De beurs opende prijshoudend bij een kalmen handel. Later trad er eenige reactie op, waardoor het koerspeil beneden den vorigen slotkoers kwam te liggen. Daarna had echter weer een verbetering der koersen plaats; kort voor het slot trad echter wederom een reactie op.

Staalwaarden werden beïnvloed door de verwachting dat de bedrijvigheid vóór het einde der maand een verbetering zal toonen. Sporen waren vast, behalve Union Jaficies.

Kopers en mijnen waren vast.

Public Utilities en Warenhuizen lagen verdeeld.

Auto-, luchtvaart- en kunstzijde-fondsen waren goed prijshoudend.

De omzet bedroeg 690.000 stuks.

LONDEN: Vrij vast

Londen, 1 Februari (Reuter): Op de Stock Exchange waren het weer de Zuid-Afrikaansche mijnwaarden, die de grootste aandacht trokken met kooporders uit Parijs, Johannesburg en van het Engelsche publiek. De Engelsche spoorwegmaatschappijen werden wederom gezocht, terwijl ook voor Braziliaansche obligaties kooplust bestond.

De goudgerande waarden stonden in het teeken van de grootste belangstelling vooral tegen het slot, in verband met de belegging van vrijgekomen kapitalen.

De overige rubrieken waren vrij lusteloos.

Op de productenmarkt was de stemming voor suiker zwak door de afwezigheid van eenige affaire.

PARIJS: Zonder Affaire

Parijs, 1 Februari (Havas): De markt was nog steeds geheel zonder activiteit, doch wel meer prijshoudend, zoowel voor de Fransche als de buitenlandsche waarden.

BERLIJN: Vast

Berlijn, 1 Februari (Transocean): De aandelenmarkt was vast met een koersstijging voor de meeste fondsen van 1 punt. Ook de obligaties waren over het algemeen vaster.

Call-money deed 3¹/₄—3⁵/₈.

TE LONDEN.

Londen, 1 Febr. [Reuter-Eastern]:

	287 Jan.	1 Febr.
Londen—Parijs	153.25	152.56
„ —Berlijn	12.41 ¹ / ₈	12.42 ⁷ / ₈
„ —Amsterdam	8.96 ¹³ / ₁₆	8.96 ³ / ₄
„ —New-York	500.30	501.37
„ —Shanghai	1/29 ³²	1/29 ³²
„ —Bombay	1/69 ⁶⁴	1/69 ⁶⁴
„ —Hongkong	1/31 ¹⁶	1/31 ¹⁶
„ —Singapore	2/45 ³²	2/45 ³²
„ —Japan	1/2	1/2

SUIKER-MARKT

Londen, 1 Februari (Gijsselman en Steup):

Maart 1938	—
Mei 1938	—
Aug. 1938	—
Dec. 1938	—
Raws. c. & f U. K.	verk. —

New-York, 1 Febr. (Gijsselman en Steup):

Contract No. 4.

Maart 1938	—
Mei 1938	—
Juli 1938	—
Sept. 1938	—
Maart 1939	—

MAIS-MARKT

Buenos Aires, 1 Februari (Reuter-Aneta):

Mais fair average suality: slotnotering in papieren pesos per 100 kg Febr.-levering f 9.39.

KOFFIEMARKT.

New-York, 1 Febr. (Gijsselman en Steup):

Maart 1938	—
Mei 1938	—
Juli 1938	—
Sept. 1938	—

PEPER-MARKT

Londen, 1 Febr. (Reuter-Eastern): Zwarte Singapore cif. Londen Febr./Mrt. levering 2⁵/₈ aanb.

Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei levering 3¹⁵/₁₆ midpr.

Zwarte Lampong Londen Mrt./Mei-levering 2⁵/₈ vraag.

HULP AAN DE KLEINEREN

Washington, 29 Januari (Reuter): De minister van Financiën Morgenthau deelde op een persconferentie mede, dat de regering een onderzoek instelt naar de wijzen, waarop financieele steun kan worden verleend aan kleine zakenlieden, welke niet alleen het verstrekken van leeningen door de regering zal medebrengen, doch mogelijk ook het verleen van steun bij de uitgifte van obligaties.

ARGENTIJNSCHE PESO

Buenos Aires, 1 Februari (Havas): De directeur van de Centrale Bank verklaarde bij een persconferentie, dat de geruchten betreffende een eventuele devaluatie van de Argentijnsche peso en de stopzetting der uitbetalingen op de buitenlandsche schulden absurd zijn.

DE CLEARINGKOERSEN

Den Haag, 29 Jan. (Aneta): De clearingkoersen bedragen heden op Duitschland 72.20, Spanje 9.50 en Italië 11.60.

RUBBER-MARKT.

Londen, 1 Febr. (Reuter-Eastern):

Sheets „spot” koop.	7
---------------------	---

Lancashire en het Conflict in het Verre Oosten

Sedert eenigen tijd houdt men zich in kringen der katoenindustrie van Lancashire met de vraag bezig, in hoeverre Lancashire vanwege den anti-Japanschen boycot in staat zal zijn den export naar verschillende landen te verbeteren. Hoewel nu reeds vijf of zes maanden sedert het uitbreken van den Japansch-Chineesch oorlog verlopen zijn, valt nog niet duidelijk waar te nemen, of de Engelsche industrie tengevolge van de boycotbeweging terrein heeft gewonnen. Toch vallen enkele, en daarom niet minder belangrijke, symptomen waar te nemen, dat de aankoop van Japansche goederen zeer sterk verminderd is. Toch gaat met deze vermindering niet overal een uitbreiding van den Britschen afzet gepaard, aldus de „N. R. C.”

Het Verre Oosten

Het belangwekkendst blijken de toestanden in Britsch Malakka te zijn. Onder de bevolking aldaar is een betrekkelijk sterk Chineesch element aanwezig, onder welks leiding zich een bijzondere scherpe boycot tegen Japansche goederen, vooral katoenen goederen, ontwikkelt. Anderzijds zenden de Chineesche inwoners van Malakka echter veel geld naar hun moederland ter financiering van den oorlog tegen Japan, waarvan veelal het bedrijfskapitaal der Chineesche handelaren evenals de koopkracht der consumenten den invloed ondervindt. De tamelijk belangrijke vermeerdering van de leveranties van Engelsche textielgoederen tijdens de eerste een of twee maanden van den oorlog schijnt dientengevolge intussen weder wat verminderd te zijn.

Toch valt nog een zeer belangrijke verbetering van den export van Lancashire te constateeren. Engeland's uitvoer van katoenen stoffen naar Malakka beliep in November 5.33 miljoen vierk. yards tegen 3.34 miljoen in dezelfde maand van het vorige jaar. In de eerste elf maanden zijn de exporten vergeleken met de overeenkomstige periode van 1936 van 31.2 tot 45.76 miljoen vierk. yards gestegen.

De verbetering in 1937 is natuurlijk niet in de laatste plaats aan een algemeene verbetering van de afzetmogelijkheden, dank zij de stijging van de prijzen der grondstoffen, toe te schrijven. Met laatstgenoemde factor moet natuurlijk ook bij de eveneens zeer belangrijke verbetering van den export van Lancashire naar Ned.-Indië rekening worden gehouden.

Indië

In November beliep de uitvoer van Engelsche katoenen stoffen naar Ned.-Indië 4.37 miljoen vierk. yards tegen 3.83 miljoen in dezelfde tijd van het vorige jaar en in de eerste elf maanden 56.39 miljoen vierk. yards tegen slechts 32.86 miljoen in de overeenkomstige periode van 1936.

In Britsch-Indië heeft de anti-Japansche stemming tot een achteruitgang in de aankopen van Japansche textiele goederen geleid. Ook heeft het feit, dat de Japanners, volgens de opvatting der Britsch-Indiërs, de overeenkomst inzake het afnemen van Britsch-Indische katoen niet nakomt en ook tengevolge van de invoercontrole de invoer van dergelijke katoen op het oogmerk buitengewoon gering blijft, tot een dienovereenkomstige vermindering van de aankopen van Japansche goederen geleid. Maar de Engelschen hebben tot dusver van dezen gang van zaken geenerlei voordeel getrokken. Eerder waren het de Inlandsche spinnerijen en weverijen, die hun afzet hebben kunnen vergrooten. In de Engelsche exportcijfers valt er zelfs een verdere inkrimping van de leveranties van Lancashire waar te nemen. In November bedroeg de uitvoer van katoenen stoffen 22.64 miljoen vierk. yards, tegen 28.88 miljoen in dezelfde maand van 1936 en 33.74 miljoen in die van 1935. In de eerste elf maanden bedroeg de uitvoer 330.07 miljoen tegen resp. 385.02 en 509.64 miljoen in de twee voorgaande jaren.

China

De rechtstreeksche handel van Lancashire met China was reeds in de eerste maanden van den oorlog zoo goed als tot stilstand gekomen. Op zich zelf waren trouwens de Engelsche katoenuitvoeren naar China reeds vóór dien tijd slechts zeer gering geweest. De Noord-Chineesche markt is nu voor de Engelschen vrijwel als geheel verloren te beschouwen. Daarentegen hebben er de laatste paar maanden weer kleine verscheppingen van katoenen goederen naar Shanghai plaats gevonden; den

laatststen tijd zijn er ook contracten voor levering naar Hongkong tot stand gekomen, die hun weg naar China gedeeltelijk over Canton zullen nemen, voor zoover althans de verplaatsing van het oorlogsterrein naar Zuid-China in dezen niet als een belemmering moet worden beschouwd.

Terwijl enerzijds de Aziatische markten aan betekenissen hebben verloren, is het wel opmerkelijk, dat er in sommige Zuid-Amerikaansche en Europeesche landen toenemende concurrentie van Japansche artikelen valt waar te nemen. Vooral tracht Japan daar katoensoorten met behulp van vrij aanzienlijke prijsverlagingen van de hand te doen, teneinde zich aldus zooveel mogelijk deviezen te verschaffen. En inderdaad schijnt Lancashire ook in die landen weer wat meer op den achtergrond te zijn gedrongen, daar het niet van zins blijkt de Japanners in hun prijsverlagingen te volgen. Voor het overige is Lancashire ook daar, waar het tijdelijk ten koste van de Japansche waren wat terrein had weten te winnen, weer op den achtergrond geraakt, nu Italië op zeer actieve wijze als concurrent is gaan optreden.

Scheepsberichten

PASSAGIERSLIJST

M. s. „Baloeran” naar Europa

Passagierslijst van het dubbelschroef mailschip *Baloeran*, gezagvoerder A. Dubois, dd. 2 Februari 1938 vertrokken van Batavia naar Rotterdam.

Naar Singapore: J. G. A. Allebé, miss Joan Duncum, J. Herrero, S. Hori, J. H. Manning, mevr. Manning, mej. E. E. Marr, A. Rocha, dr. M. Y. Yen, mrs. I. van Zuylen.

Naar Belawan-Deli: Mevr. Allebé en 3 knd., J. R. v. d. Vossen.

Naar Colombo: P. Burgers, mevr. Burgers, mej. Clarkson, hr. Drexel, mevr. Drexel en 2 knd., mej. Drexel, dr. E. E. Graff, mevr. Graff, G. Huntington, mej. O. E. Lüdtloff, W. A. Merkel, C. Salter, mr. Savornin, G. M. Saunders, mevr. Saunders en baby, F. R. A. Weber, N. H. P. Whitley, The Hon. Mr. Justice.

Naar Marseille, Lissabon, Southampton en Rotterdam: J. H. Akkerman, mevr. J. L. Ch. v. d. Arend-Keers en 2 babies, dr. J. van Baal, mevr. M. J. den Baars-Keukenmeester en 4 knd., mevr. M. Benders-v. d. Munchhof, K. F. Bernhard, mej. J. M. W. Bianchi, mevr. de Wed. H. M. Boeken Kruger-Boer Rookhuizen, mej. H. G. Boeken Kruger, mej. H. M. Boeken Kruger, J. te Boekhorst, mevr. Te Boekhorst en kind, D. R. K. de Boer, mevr. De Boer, J. E. Boumeester, mevr. Boumeester en 2 knd., A. L. J. F. Brauns, mevr. F. Breedveldt Boer, A. T. Buchanan, G. L. Buckeridge, mevr. Buckeridge, A. D. de Calonne, mevr. de Calonne, mej. de Calonne, mrs. C. A. Cameron en kind, mevr. E. A. Coe, mevr. C. M. Cooper, A. Davids, P. Dielemans, mevr. Dielemans en 2 babies, M. Dorrestein, S. A. Drukker, mej. M. Duckett, K. Dyrbye, mevr. Dyrbye en kind, J. E. van Ellinkhuizen, mevr. van Ellinkhuizen en kind, mrs. H. Ellison, Ch. H. Ellison, H. E. Ellison, mevr. G. J. Engelberts-v. Nek, J. H. Evers, L. C. M. Gallé, A. Galloway, J. Gideonse, mevr. Gideonse, mevr. V. M. Girdler, H. Goemans, mr. Gomes, major dr. C. F. S. Gomes, mevr. Gomes en 2 knd., mevr. A. C. Gorree-Koolschijn en kind, W. L. Grut, K. Hakhof, mevr. Hakhof, mevr. M. Halford, J. Th. Hamaker, A. Hardam, mevr. Hardam, J. W. Harries, mej. L. Hauser, hr. Heesterbeek, W. Heintz, mevr. Heintz en kind, mej. W. Heintz, W. A. Hendriks, mevr. Hendriks en knd., A. Heydorn, P. H. T. Heyen, A. Hombrink, mevr. Hombrink, mej. P. E. Honig, mej. H. Honig, R. Hooft, mevr. Ten Houten de Lange en kind, J. J. Houthuyse, mevr. Houthuyse, M. G. H. Hulsing, mevr. Hulsing, A. J. v. d. Hurk, mevr. v. d. Hurk en 2 knd., Toekoe Ibrahim, mevr. Th. 's Jacobs-Jonkers en 3 knd., mej. I. J. Jaeger, O. H. Jaissle, H. J. Jansen, J. P. H. Jansen, H. Janzen, H. J. Jenting, mevr. Jenting, mej. H. J. Jenting, J. Kaasenbrood, mevr. Kaasenbrood en kind, mej. T. A. Kaasenbrood, J. Kamberg, mevr. Kamberg, hr. Kamberg, C. Kee, H. Keizer, D. Kemman, J. A. M. Kerkhoff, mevr. Kerkhoff, K. de Kock, mevr. de Kock en baby, J. J. Kok, mevr. Kok en 3 knd., J. J. Koremans, mevr. Koremans en kn., W. H. Klein, A. de Knecht, mevr. de Knecht en 2 knd., S. Y. Krishnaswamy, mevr. Krishnaswamy, mevr. J. W. J. Kunst-Boerigter, A. van Kwawegen, H. W. Lake, mevr. Lake, ir. H. Landeweer, mevr. Landeweer en 2 babies, O. Laporte, mevr. Laporte, A. van Leeuwen, mevr. van Leeuwen, A. A. C. Linck, mevr. Linck, mej. L. R. Littlefield, mr. E. Lloyd Jones, mevr. Lloyd Jones, mevr. Lunbeck, mevr. T. C. Manschot, dr. E. Mapother, mevr. Mapother, F. J. Mc Ara, J. Merkes, mevr. Merkes en kind, J. F. Metzelaar, mevr. Metzelaar, R. J. v. d. Meye, J. H. Meyer, mevr. Meyer, W. de Mooy, mej. Th. C. Muller, M. A. Nickel, H. J. Nieuwenhuis, Mohammad Noer, fam. Nunes, mr. W. E. Oglethorpe, A. E. Olie, mevr. Olie en kind, mr. Olive, mej. C. W. Oostveen, A. Otto, mevr. Otto, mevr. A. J. Paine, mej. J. E. Paine, mej. B. W. Palmer, W. A. G. Perks, J. W. Piers, mevr. Piers en 3

Witte Peper

Londen, 1 Februari (Reuter): Het comité belast met den verkoop van de witte peper (nog dagteekenend uit den tijd van de groote peper-crash van 1935, het z. g. „Peper-sales-committee”) heeft den prijs voor „spot”-witte peper in bond verhoogd tot 4 pence, duty-paid tot 4½ pence, terwijl slechts beperkte hoeveelheden beschikbaar zijn voor deze prijzen.

Dit beteekent een verhoging in beide gevallen met ¼ pence.

U. S. Corporation

Pittsburgh, 31 Januari. (Aneta): Vanaf 1 Februari zullen de fabrieken der U. S. Steel Corporation met 25.000 arbeiders werken gedurende 5 dagen in de week.

Dit komt overeen met een loonsverlaging van 9%.

De N.-York Stock-Exchange

New-York, 29 Januari (Reuter): In haar rapport stelt de commissie, welke werd ingesteld met het doel de reorganisatie van de New-Yorksche effectenbeurs te bestudeeren, een algeheele reorganisatie voor, waarbij een gesalarieerd voorzitter met de administratieve leiding zal worden belast en het stelsel van een zichzelf benoemenden Raad van Gouverneurs wordt afgeschaft.

knd., A. Pik, mevr. Pik, P. Post, mevr. Post, J. Quist, mevr. Quist, B. Reid Jr., N. Reid, Th. Reumerman, Z. Roggeveen, mej. majoor J. A. K. Roslund, J. W. Rosse, mevr. Rosse, S. L. Rothman, mevr. Rothman, mevr. A. Russel, mevr. L. van Rijn, G. J. Sandbrink, J. H. F. M. Sanders, mevr. Sanders, J. H. R. Sanders, C. W. Schoorel, mevr. Schoorel, A. Schreuder, mevr. Schreuder en 2 knd., H. J. Schut, mevr. Schut, W. D. Scrimgeour Silva, mej. Ch. J. Siphema, mej. A. J. Smits, mevr. L. C. Somers-Plaisier en kind, T. Stakenburg, Th. S. F. Stols, Eerw. Broeder Sylvester, J. Sijmons, mevr. Sijmons, A. J. Sijmons, J. Sijmons, H. R. Taggart, mevr. Taggart, mej. M. L. H. Taggart, Chevalier de Schoutheete de Tervarent, J. H. Titterington, mevr. Titterington, L. S. Tromp, T. Tulp, mej. S. M. Unthank, mr. Wayne, J. H. Veenendaal, mevr. Veenendaal, mej. A. S. Veenstra, mevr. F. C. v. d. Ven-Duchateau, P. Versteeg, mevr. Versteeg, mej. E. Voigt, F. Vonk, J. J. v. de Vport, A. W. Vredendregt, mevr. Vredendregt, mej. Vredendregt, mej. Vredendregt, H. Vredendregt, mevr. Vredendregt, E. A. G. de Vries, mevr. de Vries, S. W. de Vries, mevr. de Vries en kind, mej. W. B. de Vries, C. v. d. Waal, mevr. v. d. Waal en kind, A. W. Wakeford, mevr. Wakeford en baby, mej. majoor Walo, F. H. Westerling, mevr. Westerling en 3 knd., N. H. P. Whitley, Ds. T. J. Wielinga, mevr. Wielinga, major A. C. Wilkinson, mevr. Wilkinson, mevr. C. D. Winter en 2 knd., J. Wolf, mevr. Wolf, P. J. Wolf, J. J. Wolf, mr. C. W. Wormser, J. B. Wormser, J. W. P. Wouters, mevr. Wouters en 4 knd., P. J. Ypenburg, mevr. Ypenburg en baby, H. J. van Zanden, mevr. van Zanden, kind en baby, F. E. van Zanten Jut, T. Zelle.

M. s. „Poelau Roebiah” naar Amsterdam.

Passagierslijst van het m.s. *Poelau Roebiah*, van Batavia naar Amsterdam 29 Januari 1938. Gezagvoerder: P. A. J. Prinsen.

Naar Marseille en Amsterdam: Mevr. J. den Bezemer, mej. M. E. R. Crone, E. D'Huy, mevr. D'Huy en 2 kn, A. N. van der Heyde, mevr. van der Heyde en 2 kn, mej. H. C. van der Heyde, mej. G. E. van der Heyde, A. N. van der Heyde, H. M. de Jong, mevr. de Jong, J. C. J. de Jong, J. M. de Jong, mevr. P. Kerkhoff, mevr. M. P. G. Makkinga, A. P. J. Makkinga Jr., J. C. Pabst, mevr. Reind en 2 kn, mevr. L. Scabell en kd, mevr. A. C. Schipper, D. Veerman, mevr. Veerman en 2 kn, mej. J. L. M. Visser, mej. D. Wijnman, H. W. Zeiler, mevr. Zeiler.

SCHEEPS-RADIOVERBINDINGEN.

	31 Jan.	1 Febr.
<i>Oldenbarnevelt</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Marnie</i>	Sabangradio	Bandoengradio
<i>Indrapoera</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Chr. Huygens</i>	Medanradio	Singaporeradio
<i>Sibajak</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Johan de Witt</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Brastagi</i>	Vittoriaradio	Alexandriaradio
<i>Poelau Tello</i>	Karachiradio	Karachiradio
<i>Barentsz</i>		
<i>Houtman</i>		
<i>Nieuw Holland</i>		
<i>Nieuw Zeeland</i>		
<i>Roggeveen</i>		
<i>Swartenhoofd</i>		
<i>Tasman</i>		
<i>Oldenbarnevelt</i>	2 Febr	3 Febr
<i>Marnie</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Dempo</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Indrapoera</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Chr. Huygens</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Sibajak</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Baloeran</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Poelau Tello</i>	Bandoengradio	Bandoengradio
<i>Brastagi</i>	Karachiradio	Singaporeradio
<i>Barentsz</i>	Alexandriaradio	Port Sudanradio
<i>Houtman</i>		
<i>Nieuw Holland</i>		
<i>Nieuw Zeeland</i>		
<i>Roggeveen</i>		
<i>Swartenhoofd</i>		
<i>Tasman</i>		

De schepen zijn alle in Kortegolf-verbinding met Scheveningen- en Bandoengradio, met uitzondering van de *P. Tello* en *Brastagi*.

De Postvluchten.

UITREIS		THUISREIS	
REISER	TOERNAVAL	PELIKAN	WIELEWAL
		Amsterdam	1/2
		Leipzig	
		Boedapest	
		Parijs	
		Marseille	
		Rome	
		Napels	
		Brindisie	
		Athene	
		Rhodos	
		Alexandria	
		Mersa M	
		Cairo	
		Lydla	
		Rutbat	
		Bagdad	
		Basra	
		Bushire	
		Djask	
		Karachi	
		Haidarabad	
		Jodhpur	
		Jhansi	
		Allahabad	
		Calcutta	
		Akyab	
		Rangoon	
		Bangkok	
		Kolaa	
		Victoria	
		Alor Star	
		Penang	
		Singapore	
		Palembang	
		(Batavia	
		(Bandoeeng	

De „Oehoe” is gistermorgen van Tjililitan vertrokken.

De „Emoe” is gisteren van Schiphol vertrokken en tot Napels gekomen.

De Banque de France

Parijs, 29 Januari (Havas): De gouverneur van de Banque de France Fournier bracht gisteren voor de algemeene vergadering van aandeelhouders verslag uit over de situatie der bank gedurende 1937.

Fournier verklaarde, dat de eerste oorzaak van de schommelingen van den franc het deficit der Fransche handelsbalans is, dat werd geaccentueerd door de algemeene stijging der wereldprijzen, daar de Fransche import toenam, terwijl de export, als gevolg van de tolmuren en de door de sociale wetten veroorzaakte stijging van de prijzen der Fransche producten, slechts langzaam vooruitging.

Spreker constateerde voorts gedurende het geheele jaar belangrijke kapitaalsbewegingen. „Deze bewegingen getuigen van de uiterste gevoeligheid van de openbare meening in Frankrijk en weerspiegelen den labielen toestand van het meerendeel der groote geldmarkten sedert den oorlog”.

Fournier verklaarde, dat het wisselkoersstabilisatiefonds ingreep, wanneer zulks noodig was, hierbij gesteund door de financiële autoriteiten der landen, die aangesloten zijn bij de monetaire driehoeks-overeenkomst.

Begin 1937 bedroeg de goudvoorraad van de Banque de France 60.539.000.000 francs, terwijl hij op 30 December 1937 — na de nieuwe devaluatie van den franc op 30 Juni 1937 — 58.993.000.000 francs beliep.

De voorschotten aan den staat, welke maximaal 15 milliard francs mogen bedragen, beliepen op 30 December 1937 9.820.000.000 francs.

Fournier erkende dat leeningen op langen termijn voor den particulieren handel moeilijk verkrijgbaar bleven, zoodat men genoodzaakt was zijn toevlucht te nemen tot operaties op korten of middelmatten termijn. De Banque de France deed echter alles, wat in haar macht was, om het disconto en de rente voor de beleening van aandelen zoo matig mogelijk te houden en haar samenwerking met het particuliere bedrijfsleven te handhaven.

Spreker besloot met het vertrouwen uit te spreken in de Fransche tradities van arbeidslust en spaarzaamheid voor het herstel van de financiële situatie, de ontwikkeling van handel en industrie, alsmede het tot stand brengen van evenwicht tusschen de krachten van arbeid en van de spaarders in het land.

De bruto-winst van de Banque de France over 1937 bedroeg 713.000.000 francs tegen 852.000.000 francs in 1936.

Het dividend is bepaald op 285 fcs per aandeel (v.j. 250 francs).

RUHAAK & CO.

Op de Zaterdag gehouden vergadering van Ruhaak & Co. werd medegedeeld, dat een voorstel tot verhoging der salarissen van commissarissen en directeurs in overweging is, terwijl voor het personeel een pensioensregeling werd vastgesteld.

DECA PARK - CHERRY PALACE

Muzikale Opvoeding in Ned.-Indië

Instelling der Muziekbeoefenaars Moet Veranderd Worden van „Passief” tot „Actief”

Aansluiting op Oude Ontwikkeling

Ook Indië Moet den Geheelen Weg Gaan

Naar aanleiding van de artikelen over „Jeugdkunst” welke in den laatsten tijd in ons blad zijn verschenen hadden wij een onderhoud met mevrouw dr. F. K. M o u l i n.

Gezien haar rol, in het Bataviasche muziekleven zoowel als in de jeugdbeleving, achtten wij het van belang haar oordeel over de toekomst van de muzikale opvoeding en de muzikale behoeften der jeugd in Ned.-Indië te vernemen.

Mevrouw De Moulin deelde ons het volgende mede.

Wanneer wij tot de kern van het vraagstuk, het gebrek aan muzikale ontwikkeling van de jeugd in Indië, willen doordringen, dan moeten wij een paar eeuwen teruggaan in de ontwikkeling van de Europeesche muziek.

Wij vinden dan een periode waarin de huismuziek de groote kern is van het muzikale leven. In breeden kring wordt thuis door ouders en kinderen samen gemusiceerd en van het allerhoogste belang is daarbij de instelling van de muziekbeoefenaars.

Deze was zeer actief. Men maakte zelf muziek, om het genot van het musiceeren, van het zichzelf uitdrukken in muziek, terwijl het luisteren naar de muziek van anderen een tweede plaats innam.

Muzikale Instelling

De muzikale ontwikkeling in den huiselijken kring, door zelf muziek te maken heeft een grooten cultureelen invloed ten goede gehad, doch deze ontwikkeling is in den loop van de negentiende eeuw afgebroken. Dit valt samen met de breuk welke in het geheele cultureele leven van het Westen is ontstaan, toen de technisch-materialistische strooming alles begon te overheerschen. In den tijd dat de in vele opzichten zoo prijzenswaardige technische volmaking, o.a. van de verkeersmiddelen, plaats had, ontstond door de ontwikkeling van het individualisme het virtuozenom en de instelling van de menschen, ten aanzien van hun muziekbeoefening, veranderde volkomen.

In plaats van muziekbeoefening om het genot van „muziek te maken”, ontstond een sterk overwicht van het passieve „luisteren naar muziek”, en het maken van muziek „om beluisterd te worden”.

Ook grammofoon en vooral radio hebben dit ten zeerste in de hand gewerkt. Hoewel niet te ontkennen valt, dat van de radio in zeker opzicht op muzikaal gebied een opvoedende invloed zou kunnen uitgaan, door bijvoorbeeld het leeren kennen van werken die hier niet uitgevoerd kunnen worden, (grootte orkestwerken) e.d. is haar invloed in de meeste gevallen funest. Nemen we het gunstigste geval, dat dus met kennis van zaken de goede programma's worden uitgekozen, dan nog beteekent het dagelijks hooren van in de perfectie uitgevoerde, veelal virtuozen-muziek, een ernstige domper op de eigen muziekbeoefening. Een dilettant die dagelijks de grootste violisten en zangers kan beluisteren moet

wel ontmoedigd worden, en de practijk wijst ook uit dat dit het geval is.

Dit is iets geheel anders als nu en dan een concertbezoek, naast eigen muziekbeoefening, waar ook het persoonlijk contact en het „zien” van den uitvoerenden kunstenaar uiterst belangrijk is.

Wij spreken nu over het gunstigste geval, dus wanneer men werkelijk goede muziek krijgt, die muziek uitstekend doorkomt en die muziek ernstig beluisterd wordt. Dit alles laat in de practijk nog wel eens iets te wenschen over. Veelal is de radiomuziek slechts de jengelende achtergrond van een gesprek ja, zelfs bij het maken van huiswerk!

Is het te verwonderen, dat de smaak van de jeugd op muzikaal gebied zoo bedorven is?

Reactie in Europa

In Europa heeft de jeugd zelf zich tegen deze ontwikkeling verzet. Uit de jeugd zelf zijn krachten voortgekomen, waardoor nieuwe wegen zijn gevonden en natuurlijk moest dat geschieden door terug te grijpen naar den tijd waar de ontwikkeling van de huismuziek was afgebroken. Dit is hand aan hand gegaan met de nieuwe ontwikkeling van den volksdans. De dansrage van de jeugd is niet een behoefte speciaal aan de „moderne” dans met de veelal daarbij bestaande ongunstige „dancing-sfeer”, doch een behoefte om te dansen. Als er dan niets anders is, volgt het „dancing”-dansen!

Na eenige pogingen werd nu in Europa inderdaad een aanknooping gevonden aan het oude, op het punt waar de ontwikkeling was afgebroken. Vandaar heeft zich nu een nieuwe ontwikkeling ingezet. Van een slaafsch het oude nadoen is natuurlijk geen sprake.

In Duitschland is deze zaak zeer „gründlich” ter hand genomen door den staat. Zeer terecht heeft men het groote belang ervan ingezien en vanwege den staat wordt onderricht gegeven in het bespelen van de oude instrumenten, in de oude volksdansen en de oude melodieën.

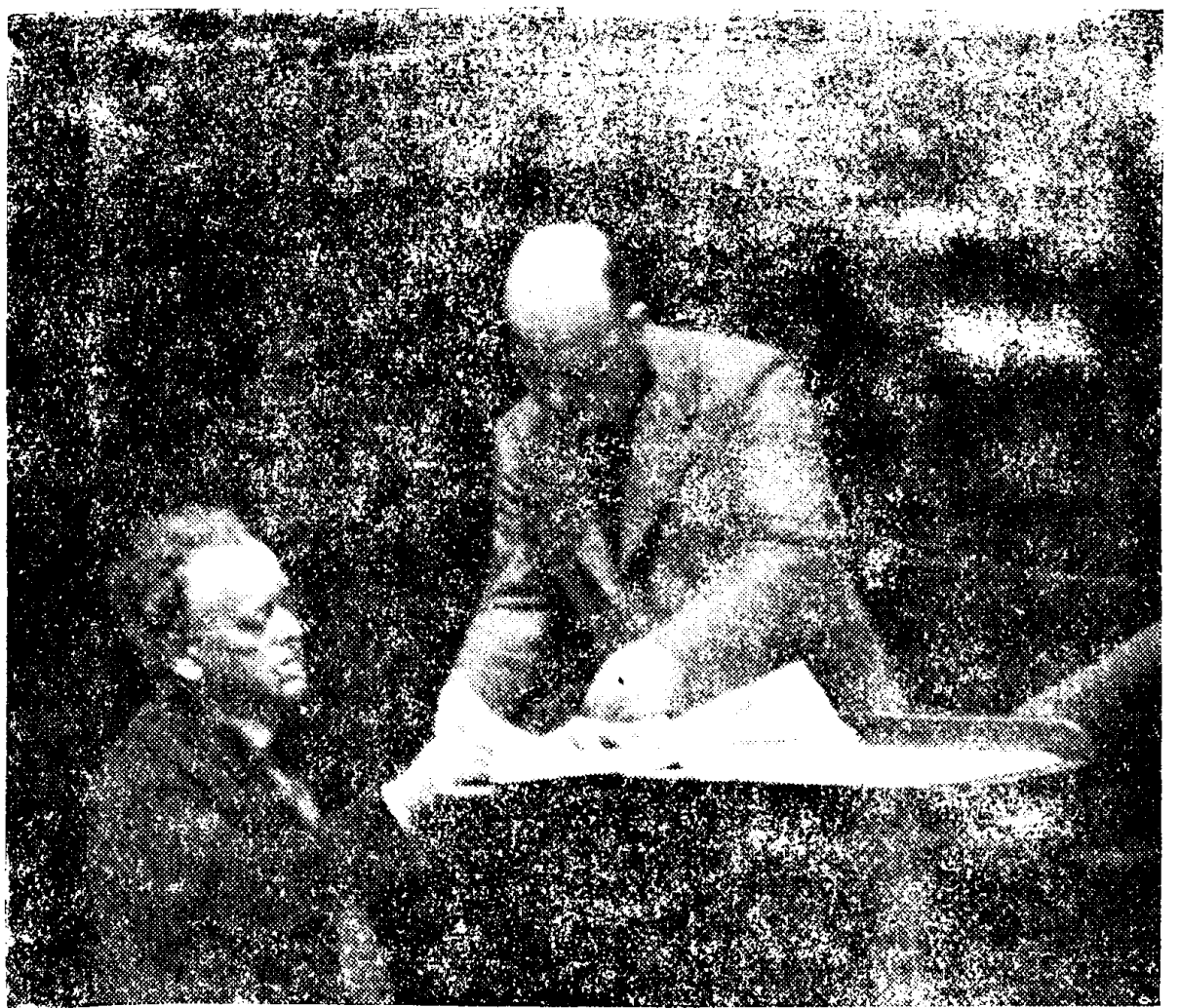
In Holland en ook in andere landen ontwikkelt het zich meer op eigen gelegenheid, maar in ieder geval de ontwikkeling is er. Dit blijkt o.a. hieruit, dat er composities ontstaan, van jonge componisten, ingesteld op de moderne huismuziek en op de daarbij weder in zwang gekomen instrumenten, zooals de blokfluit.

Deze composities zijn dus niet ingesteld op de virtuozen, zijn technisch niet overmatig moeilijk uitvoerbaar, en zijn toch van goed muzikaal gehalte.

De Weg voor Indië

Deze zelfde ontwikkeling, welke thans in Europa tot ontplooiing komt, zal in Indië moeten worden doorgevoerd. Hierbij zal men in Indië tal van moeilijkheden ondervinden.

Door het veel grootere aantal kinderen en jongeren die het initiatief kunnen nemen, zijn de Europeesche landen in het voordeel. Het aantal is hier in Indië in verhouding nog maar heel klein en zelfs dat kleine aantal is nog maar van de laatste jaren. Vroeger was de groep kinderen

De componist-altist-dirigent Paul Hindemith in gesprek met dr. Mengelberg tijdens een repetitie voor een abonnementsconcert in het Concertgebouw te Amsterdam.

van middelbare scholen in Indië bepaald te klein.

Het klimaat werkt niet mee. Het is in de hitte aanlokkelijker om zich te „laten” amuseeren, zooals bijvoorbeeld in de bioscoop, dan om actief te zijn.

De voortdurende mutaties, waaronder ieder verenigingsleven in Indië zoo te lijden heeft, zijn ook voor jeugdbewegingen van allerlei aard een hinderpaal.

Moderne Paedagogie

Naast het zelf beoefenen van muziek en dans, daarbij aanknoopen op een oude ontwikkeling, is er nog een punt van zeer groot belang en dat is de moderne muziekpaedagogie.

Zijn de kinderen in Indië door hun geringe aantal en door de andere genoemde factoren in het nadeel om tot een initiatief te komen en zelf in hun behoefte aan goede muzikale ontwikkeling te gaan voorzien, door moderne muziekpaedagogische methoden in te voeren, en door menschen die in deze methoden geschoold zijn en zoowel liefde voor de muziek als voor het kind hebben, een kans te geven, kan aan de hier ook wel degelijk bestaande behoefte belangrijk tegemoet worden gekomen.

En de behoefte bestaat!

Vooral onder jongere kinderen, wier smaak nog niet is bedorven, wordt wel degelijk de behoefte gevoeld aan muzikale ontwikkeling en zoodra zich een gelegenheid voordoet om daaraan tegemoet te komen wordt die ook aangegrepen.

In Holland wordt thans gestreden voor de invoering van moderne muziekpaedagogie op de scholen, vooral op de lagere school.

Er is een zeer sterke strooming daarvoor merkbaar.

Velen zien in, dat waar muziek een integreerend deel uitmaakt van de cultuur, het ook noodig is hierin les te geven, op andere wijze dan tot dus verre geschiedt bij de „zangles”.

Alleen, wijziging van het onderwijsprogramma is niet zoo heel eenvoudig.....

Niet Alleen het Concert

Wanneer hier in Batavia iemand op zich nam, om volgens de moderne muziekpaedagogische methoden geregeld voor de jongeren een soort voordrachten te houden, geïllustreerd door muziek, dan zou daarmee wel wat bereikt kunnen

worden. Maar kan zou dat moeten gebeuren door een Vakman, door een echt muziekpaedagoog, vol liefde voor de muziek en met een goed begrip van het kind in Indië, dat natuurlijk een eigen mentaliteit heeft, afwijkend van Hollandse, Duitsche of Engelsche kinderen.

Zoo iemand zou natuurlijk alle beschikbare dilettanten uitstekend kunnen gebruiken, als zij willen spelen wat gespeeld moet worden en niet wat zij zelf graag zouden spelen.

Een concert, voor jongeren gegeven, zonder een ondergrond van begrip voor muziek in het algemeen blijft echter in de lucht hangen. Men zal er velen een kort genot mee geven, maar wil men werkelijk iets aan de muzikale ontwikkeling van het kind doen, dan zal de heele weg gegaan moeten worden.

Dan zal men opheroepelijk moeten doen wat in Europa is gebeurd, men zal de eigen muziekbeoefening moeten terugvinden, met eenvoudige voor niet virtuozen beschikbare instrumenten, men zal de algemeene begrippen van wat muziek is, langs de juiste paedagogische methoden ingang moeten doen vinden en op die basis voortbouwend zullen dan jeudeconcerten werkelijk blijvend nut voor de cultureele ontwikkeling van het kind afwerpen.

Het is dus in de eerste plaats van belang dat er in breede kringen een andere instelling ontstaat ten opzichte van de muziekbeoefening. Men moet weer muziek gaan maken omdat men het prettig vindt om muziek te maken, waarbij het muziek maken om door anderen beluisterd te worden op het tweede plan moet komen.

Door invoering van moderne muziekpaedagogische methoden moet het begrip „wat muziek is” gemeengoed worden. Werkelijk on-muzikale menschen zijn er maar heel weinig en door verbreiding van een algemeen begrip betreffende muziek-leer zou zoowel de individuen als de gemeenschap gebaat zijn.

Tenslotte zal men dan de jeugd naast een niet te onderschatten hulpmiddel tot uiting van het zelf, in den tijd waarin de scheppingsdrang ontwaakt, waarbering en begrip kunnen schenken voor de groote scheppingen op muziekgebied.

Er Kwam een Heel Deftig Jongmensch

Toen Werd een Juwelier met Kostbare Ringen in het Hotel Besteld

Gelukkig Had Hij een Harden Kop.

Nu Zitten de Drie Jongelui Achter de Tralies

Eerste Bedrijf

Het is een Maandag in December, een donkere, druipende dag. (Voor het geval gij meent dat ik geneigd ben de verschrikkingen van een Londenschen winter te overdrijven, moge dienen dat de zon volgens het meteorologisch instituut te Greenwich tusschen 30 Nov. en 8 Januari alles bij elkaar precies 11.5 uur heeft geschinen, als je dat miserabele gele kleurtje in de lucht ten minste zonneshijn wilt noemen.) Ik herhaal dus, een donkere, druipende dag. Het is twintig minuten voor twee.

De draaideur van een groot, luxe hotel in het Westend laat een eindeloozen stroom geaffaireerde lieden in- en uitgaan. In dit drukke va-et-vient merkt niemand iets ongewoons aan den goed gekleeden jongeman, die zich bij den chef de réception vervoegt en in beschaafde accenten om een suite van slaap-, zit- en badkamer vraagt. „Meneer wil de kamers eerst even zien?“, vraagt de chef buigend, „natuurlijk, natuurlijk. Als meneer mij maar wil volgen“. Op de derde verdieping aangekomen bekijkt de jongeman de suite, neemt er nota van dat zij twee uitgangen heeft en zegt tevreden te zijn. „Als ik meneer dan nog even mag verzoeken in te schrijven..... Mr. Hambro, zegt u? Dank u (goeie naam, dat, denkt de chef, bankiersfamilie, geloof ik). Uw bagage komt om vier uur?..... Uitstekend.“

Mr. Hambro gaat naar zijn suite, de chef belt de bar op en vraagt den kellner een flesch whisky met glazen en sodawater op suite 305 te brengen en niemand let er op dat de rusteloos draaiende deur een drietal goedgekleede jongemannen binnendraait, die het nummer van mr. Hambro's kamers vragen en zich aldaar laten aandienen.

Tweede Bedrijf

Een half uur later rinkelt in Londen's grootste juwelierszaak, Messrs. Cartier uit Bondstreet, lang en ongeduldig de telefoon. Het is een belangrijke klant, die met een van de directeuren wenschte te spreken. „Certainly, Mr. Hambro, ik zal persoonlijk komen... binnen een uur ben ik met de ringen bij u.“ De directeur, een Mr. Bellenger, legt de telefoon op den haak en zoekt met zorg negen met foakelende diamanten bezette ringen uit.

Die Mr. Hambro moet een vermogend man zijn, denkt hij, iemand die een ring van £ 4.000 voor zijn fiancée wil uitzoeken is niet de eerste de beste. Een uur later brengt de chasseur van het hotel Mr. Bellenger naar suite 305, waar hem door Mr. Hambro zelf wordt opengedaan. Terwijl zij bij het raam de ringen bekijken, welke Mr. Bellenger uit de cassette heeft gehaald en die tezamen een kapitaal van £ 16.000 vertegen-

woordigen, komt na eenigen tijd uit de slaapkamer een tweede jongeman binnen.

„Mijn secretaris“, zegt de jeugdige richard. De directeur buigt. Maar ook met de hulp van zijn secretaris kan de heer Hambro zich nog niet decideeren. Ik zou ze wel eens bij kunstlicht willen zien, zegt hij, en hij stelt voor naar de slaapkamer te gaan.

De drie mannen gaan het aangrenzend vertrek binnen en juist als Mr. Bellenger zich naar zijn vermogenden kiant omwendt om hem de fonkeling van een ring, dien hij in zijn hand houdt, te laten zien, merkt hij, dat Mr. Hambro zijn secretaris met een handgebaar een wenk geeft. Het volgende oogenblik voelt de juwelier een harden slag op het hoofd. Gelukkig heeft hij, zooals de dokter later verklaart, „een dikken kop“, zoodat hij niet bewusteloos valt, maar nog net tijd heeft om zich om te draaien. Maar dan is ook alles in een oogwenk voorbij. Hij ziet nog een man, die een donkeren bril draagt en een gekleurden zakdoek over zijn gezicht heeft gebonden.

Dan heft de gemaskerde een zwaren hamer op en gaat hem te lijf. „F i n i s h i t q u i c k“, fluistert iemand, er volgt een worsteling, waarin de juwelier nog verschillende malen op het hoofd wordt gehamerd, hij valt neer, de goedgekleede jongemannen, bij wie zich nog een vierde heeft gevoegd, verdwijnen en enkele oogenblikken later vindt de kellner, die verdachte geluiden uit de suite heeft hooren komen, Mr. Bellenger minus zijn ringen en zijn bewustzijn, maar plus een grooten plas waschecht bloed op het dikke tapijt liggen.

Derde Bedrijf

Dien avond ontmoeten de goedgekleede jongemannen elkaar in een nachtclub in Mayfair. Er wordt veel whisky gedronken en opgewonden gefluisterd. Maar de drank vermag hun zenuwen niet te kalmeeren. Zoo trekken zij rusteloos van nachtgelegenheid tot nachtgelegenheid, totdat eindelijk twee hunner besluiten er van door te gaan. Buiten in het nu verlaten straatje wordt een motor aangeslagen, de sportwagen raast weg in den nacht en wanneer het eerste licht langs den donkeren hemel kruipt, schudden twee vermoeid uitzieende maar goedgekleede jongemannen den portier van het Clarendon-hotel in Oxford wakker en vragen om een kamer. Maar ook hier vinden zij geen rust. Om negen uur, wanneer het provinciale hotel juist tot leven begint te komen, zijn zij al weer beneden, betalen hun rekening en rijden weg. „Thank you, Sir“, zegt de portier en terwijl hij weer naar zijn loge teruggaat, krijgt hij plotseling een gedachte.

Heeft hij niet net in zijn ochtendblad een groot verhaal gelezen over een „Sensational Robbery in West End Hotel!“? Zou het mogelijk zijn dat . . .

Dan is hij al bij de telefoon en wordt het geweldige politie-apparaat in werking gesteld. Scotland Yard wordt gewaarschuwd, honderden patrouillerende politiemannen schrikken op en luisteren ge-

Engeland, het land der vlieg-ongelukken. — Het Engelsche luchtverkeer eischt jaarlijks meer dan honderd menschenlevens. Weer lieten bij een botsing tusschen een militair vliegtuig en een toestel van de De Havilland-fabrieken drie vliegers bij Smallford het leven. — Het smeulende wrak van het militaire vliegtuig.

spannen wanneer enkele oogenblikken later het „calling all cars, calling all cars.....“ uit hun radio's klinkt, de jacht begint en als later op den middag de schemering is gevallen, zitten de „Mayfair Men“, zooals de schreeuwende koppen van de avondbladen hen noemen, veilig en wel achter de tralies.

Epiloog

Bron van dit schoone verhaal? Mijn kinderlijke verbeelding? Neen. De mémoires van Hercule Poirot, Geoffrey Gill en vakgenooten? Neen, Hollywood? Neen. De bron van het verhaal is niets anders dan het verslag van een Engelsche rechtszitting en, zooals iedereen weet, wordt op een rechtszitting, vooral een Engelsche rechtszitting, nooit anders dan de strikte waarheid gesproken. Moraal: de romantiek is de wereld nog niet uit, ergo: lees meer kranten en minder detective-romans. Wij kunnen daar beide slechts voordeel bij hebben, aldus de „N. R. Ct.“

Als postscriptum oftewel naschrift voor belangstellenden in het lot van mr. Bellenger moge nog dienen, dat deze juwelier, wiens schedel even hard schijnt te zijn als de artikelen waarin hij handelt, de hamerbewerking reeds geheel te boven is gekomen.

Toen Pa thuiskwam . . .

Na reeks café's bezocht te hebben alles kort en klein geslagen

Een al te Vroolijke Bui

Een inwoner van Nijmegen heeft tijdens een hevige ruzie met zijn vrouw, zijn kinderen en zijn vader, zijn huisraad kort en klein geslagen. De woesteling die ook een buurman te lijf ging, toen deze op het hulpgeroep van de kinderen toesnelde, kon slechts met groote moeite door agenten van de motorpolitie worden overmeesterd. Ter kalmeering werd hij in het politiebureau opgesloten, aldus de „Avpt.“

De man, zekere W. W., die den bijnaam heeft van „Schele Wullem“, ontmoette

's middags een ouden vriend van wien hij in geen jaren iets had gehoord. Die vriend was zoo eens voor een dagje naar Nijmegen overgewipt en Schele Wullem vond dat de hernieuwde kennismaking moest worden gevierd met een glaasje. Het tweetal ging op stap, ging café'tje in en café'tje uit en dronk z'n borreltjes.

Bij elk borreltje werd de vroolijkheid grooter, zoodat Schele Wullem om 7 uur, toen zijn vriend weer met den trein moest vertrekken, zich in een uitstekend humeur bevond.

In dat uitstekende humeur trad hij eenigen tijd later zijn woning binnen. Hij trof zijn vrouw, zijn drie kinderen, en zijn vader, die bij hem inwoont, reeds rond de tafel geschaard, waarop het avondeten stond opgediend. Blijkbaar had de familie niet meer op den heer des huizes gerekend en zij was maar vast gaan eten.

De schoen op tafel

Dit ontstond hem zoo, dat hij een schoen uittrok en hem midden op tafel gooide. De aardappelpan sneuvelde en de aardappelen rolden over den grond. Verschrikt sprong de geheele familie op. Schele Wullem trapte daarop de tafel in elkaar.

Met den schoen, dien hij had uitgetrokken ging de vrouw haar man te lijf. Voor zij echter iets had kunnen uitrichten, had Schele Wullem haar reeds tegen den grond geslagen.

Dreigend ging hij vervolgens op zijn vader af.

Gillend van angst liepen de kinderen het huis uit.

Een buurman zag door een raam wat zich ten huize van Schele Wullem afspeelde. Hij begaf zich naar het toneel van den huiselijken twist om de vrouw en den vader te helpen. Direct bij zijn binnenkomst raakte hij slaags met den woesteling, die bezig was zijn geheele huisraad kort en klein te slaan. De spiegel lag in gruzelementen, stoelen waren kapot geslagen, kortom de geheele woning was een ruïne gelijk.

Toen de twee mannen in een vechtpartij waren gewikkeld liep de vrouw de straat op om politiehulp te halen. Twee agenten van de motorpolitie gingen met haar mede en trachtten Schele Wullem te arresteeren. Dit ging echter niet gemakkelijk. De man sloeg links en rechts om zich heen, en kon eerst na groote moeite worden overmeesterd en in een celwagen worden geduwd.

Van Alle Zijden.

Het Reukorgel“ van de Parfumstad

Niet ver van Nice ligt de beroemde bloemenstad Grasse, waar de fabrieken der Fransche parfums zijn gevestigd. In het laboratorium van de firma Guerlin werd den bezoekers onlangs iets wonderbaarlijks getoond: een reukorgel! Dit instrument is volgens hetzelfde principe gebouwd als een parfum-vaporisator, dat men in de toiletten van hotels en restaurants vindt. Doch met dit verschil, dat men daar niet meer dan twee soorten parfum kan krijgen, terwijl het „reukorgel“ er 89 bezit!

Zij, die de „accorden“ van dit wonderlijk orgel hebben geroken, verklaren, dat zij er een „werkelijk aesthetischen indruk“ van hebben gekregen.

Men herinnere zich, dat er gedurende den bloe tijd van de Arabische beschaving een speciale „reukwetenschap“ was, die zich met velerlei genuanceerde parfums en reukwaters bezig hield, en in dien tijd reeds dacht men eraan op den menschelijken reukzin een speciale kunst op te bouwen.

Nadat aan onze ooren de muziek geschonken is en aan onze oogen het toneel en de schilderkunst, moet nu ook de neus haar aesthetische bevrediging krijgen!

Natuurlijk zal de algemeene invoering van het nieuwe „reukorgel“ nog wel eenigen tijd op zich laten wachten. Eén enkele „voorstelling“ kost in Grasse nl. niet minder dan frs. 2.000 aan kostbare parfums!

Engelsch-Russische Litteratuur

In Leningrad zijn onlangs honderd en vijftig niet gepubliceerde brieven van Charles Dickens, Thackeray, Tennyson, Walter Scott en Byron ontdekt. Professor Alexejew van de „Academie van Wetenschappen“ aldaar zal de kostbare documenten gebruiken bij een werk over de litteraire betrekkingen tusschen Engeland en Rusland. Het eerste deel, dat aan het verleden gewijd is, bewijst, dat het contact tusschen Rusland en Engeland niet eerst, zooals men langen tijd geloofde, ten tijde van Iwan den Verschrikkelijke begon, maar reeds vijf à zes eeuwen vroeger. Prof. Alexejew zegt, dat reeds in de elfde eeuw Angelsaksers het Hof van Kiew bezochten en er langen tijd verbleven.

Een Zieke door de Radio Gered

In het Gemeentelijk Gasthuis in Parijs werd dezer dagen een man opgenomen, die behept was met een eigenaardige ziekte. Het betrof hier een geval van Kala Azar, dat hoofdzakelijk voorkomt in het Oosten en een enkele maal in Zuidwest-Europa. Voor de genezing van den patiënt gebruikt de medicus Urea Stibamin, een middel, dat werd gevonden door den Britsch-Indischen geneesheer Brahma Cahm, doch helaas is deze kostbare medicijn slechts in zeer weinig ziekenhuizen aanwezig.

De behandelende geneesheer wendde zich tevergeefs tot verschillende ziekenhuizen, om het reddende middel te verkrijgen. Toen besloot hij een anderen weg te volgen. Hij vroeg den Franschen minister van Posten een verlof gedurende het avondconcert van den Parijschen zender zijn vraag om Urea Stibamin de wereld in te zenden. En zoo gebeurde het, dat de luisteraars van „Radio Paris“ den roep om hulp van een dokter hoorden.

Nog dienzelfden nacht kreeg de dokter antwoord: „Wij hebben nog wat Urea Stibamin“.

Dit antwoord kwam uit Londen. Maar er kwam nog een antwoord uit de

Britsche hoofdstad. Het was afkomstig van een officiersvrouw, die aanbod haar echtgenoot (geneesheer) in Calcutta te telegraferen om de gevraagde medicijn per luchtpost te zenden. Zooveel moeite was ditmaal echter niet noodig. Naar de hulpvaardige dame werd een telegram van dankzegging gezonden.

Moordenaar in Plaats van Vriend

Op een politiepost in Los Angeles pleegde een 41 jaar oude chemicus, John L. Peterson, zelfmoord door vergiftiging, nadat hij wegens moord op zijn vriend, den 51-jarigen F. C. Winthrow in hechtenis was genomen. De chemicus had dezen moord begaan om in het bezit te komen van een zaak, welke Winthrow na moeizamen arbeid had opgebouwd.

Tragisch is het geval des te meer als men weet, dat de politie op den vermoorden Winthrow papieren ontdekte, volgens welke hij zijn vriend Peterson de geheele zaak als Nieuwjaarsgeschenk zou geven!

Toen Peterson, onder verdenking van gifmoord op zijn vriend, in hechtenis werd genomen, smeekte hij de politie zijn sigarettenkoker naar de cel te mogen meenemen. In deze etui moet het gif hebben gezeten, waarmee de chemicus een einde aan zijn leven heeft gemaakt.

(Wordt vervolgd.)

TELEFOON 1911
 AUTOREPARATIE ATELIER
GEBR. HILVERDINK
 MOLENVLIET OOST 36
 DUCO INSTALLATIE
 UW WAGEN BIJ ONS GEDUCO'D
 130W 2 KOMT ALS NIEUW TERUG!!

100% PURE PENNSYLVANIA MOTOR OIL

PENNZOIL
 SAFE LUBRICATION
 Het woord Pennsylvania in motorolie is een waarborg van de allerbeste kwaliteit.
 Overal verkrijgbaar
 Importeurs: Auto- en Rijwielhandel OLIMO
 BATAVIA. 185

INFLUENZA TABLETTEN „BAVOSTA“
 tegen Influenza, Griep, Verkoudheid, Hoofd- en Aangezichtspijn
 Prijs per tube f 0.75

BAVOSTA APOTHEKERS

BLUE FUNNEL LINE
 WEST AUSTRALIAN SERVICE
 The motor vessels „Gorgon“, „Charon“ and „Centaur“ maintain an approximately fortnightly service between Singapore and Fremantle vice versa via Java and North-West Australian Ports. They have good first saloon accommodation for passengers and offer opportunities for proceeding to Europe via South Africa or via New Zealand, U.S.A., Canada or Panama Canal with connections at Fremantle and Sydney. Through tickets are issued to East Australian Ports and to New Zealand via Sydney. For those who have a limited time at their disposal special Round Trip tickets are available (Java/Fremantle and back) enabling travellers or tourists to spend from one to three weeks in Australia. The average climate of Australia is equal to any in the world.
 Sailings, fares etc. will be gladly supplied by the undermentioned Agents:
FRASER EATON & Co. Soerabaya
MACLAINE WATSON & Co. Batavia
Mc. NEILL & Co. Semarang.

voor de
 betere
 kringen

REX
 PILSENER BIER
 N.V. HEINEKEN'S N.I. BIERBROUWERIJ M.I.J.
 SOERABAJA

258

KALZAN

EERSTE KENNISMAKING
 EETLUST UITSTEKEND
 ALTIJD ONVERMOEID
 Dagen, die men nooit vergeet
 GELUKKIG GEZINSLEVEN
 ZESTIG. EN NOG ALTIJD JONG
 KALZAN IS VERKRIJGBAAR BIJ ALLE APOTHEKEN EN TOKO'S

Jeugdige Kracht uw leven lang

Behoort U toevallig tot hen, die altijd geplaagd worden door vermoeidheid en lusteloosheid en voelt gij U ouder dan Uw geboortebewijs dit aangeeft? Neem dan eens een voorbeeld aan die gezonde en gelukkige gezinnen, wier leven één lange, gelukkige, nimmer eindigende jeugd is.

Kalzan, het calcium-natrium voedsel houdt ziekten en kwaaltjes, voortkomende uit minerale ondervoeding, buiten de deur.

Sterk daarom Uw lichaam met Kalzan. De moeilijkheden met Uw gezondheid als gevolg van te weinig mineralen zullen verdwijnen en langzamerhand zal een sterke gezondheid Uw deel worden. Zoudt U vandaag maar eens niet met Kalzan beginnen om jong en krachtig te blijven?

Ouderdomsverschijnselen.
 „Kalzan had op mij zelf een zeer gunstige uitwerking. Ademnood, duizeligheid en angstgevoelens verdwenen grootendeels.”
 schrijft Dr. F.

„Kalendervrees.”
 „Met het gebruik van Kalzan heb ik zeer gunstige resultaten bereikt. Niet alleen, dat het de pijnen en het verlies verminderde, ook de algemeene gezondheid verbeterde aanmerkelijk.”
 Mevr. J. A. A. te R.

Voor kinderen.
 „Door mij zijn Kalzan-tabletten reeds jaren op medisch advies voor mijn kinderen gebruikt. Ik heb met Kalzan heel goede resultaten gezien

bij mijn thans flinken jongen van 5 jaar, die in ergeme mate met rachitis was be-deeld.”
 Mevr. N. G. te U.

Prikkelbare zenuwen.
 „Ik heb Kalzan toegepast in een geval van prikkelbare zenuwen en stond verwonderd over de versterkende invloed van Kalzan op het zenuwgestel.”
 schrijft een bekend geneesheer.

Voor aanstaande moeders.
 „Ik kan U mededeelen, dat ik bij zwangerschap en gedurende de zoogperiode dikwijls Kalzan voorschrijf en regelmatig met gunstige resultaten.”
 Dr. D. G. W. te G.

KALZAN
 HET CALCIUM-NATRIUM VOEDSEL

201

Morgen Nieuwtjes

Tarzan van de Apen (Deel II)
 No. 4

door Edgar R. Burroughs

Tarzan keert zich juist op tijd om, om te zien, dat een groote man met een zwaren stoel boven zijn hoofd zwaait. De anderen, die allen messen dragen, vallen hem nu aan. Maar de snel werkende hersenen en de spieren, die getraind waren in den strijd met apen en leeuwen zijn niet zoo gemakkelijk klein te krijgen als deze Parijsche Apachen wel denken. Tarzan, de aapman, stormt op zijn vreeselijken tegenstander los. Terwijl hij het neerkomende wapen ontwijkt geeft hij den man een slag, die hem in elkaar doet zinken. Nu keert hij zich naar de anderen. Dit is sport! Hij geniet de vreugde van het gevecht en zijn plotseling weer ontwaakte strijd lust doet het dunne laagje vernis der beschaving van hem afvallen. Zijn sterke witte tanden vinden den keel van een aanrander. Hij vecht, zooals hij geleerd heeft te vechten tegen de groote menschen in den troep van Kerchak. Als een tijger springt hij door de kamer. Beenderen kraken en breken in zijn ijzeren greep. De bloedende Apachen gillen. Het gezicht van de vrouw verandert telkens van uitdrukking, terwijl ze dit wreede gevecht gadeslaat. In plaats van den gehuichelden angst en ellende bij Tarzans komst, staat er thans afschuw op te lezen. Deze man, die door haar kreten hierheen gelokt was, om gedood te worden, heeft de rollen omgedraaid. Ze kijkt naar den Herkules, die kranzinnig schijnt te zijn geworden. En buiten de deur wacht Rokoff zijn vertrek af.

Copyright „Nieuws van den Dag voor N. I.”

Van den „Nieuws“-correspondent te Hongkong

Britsche Leeuw in Hongkong

Na Wereldoorlog Vele Jaren te Slapen Gelegd,
Plotseling Ontwaakt — Wellicht te Laat?

Gespannen, Zenuwslopende Nervositeit

Hongkong, Jan. 1938.

Een donkergrijze torpedojager glijdt de haven van Hongkong binnen. De kanonnen worden afgevuurd. In dikke wolken verspreidt de rook van het geschut zich over de haven. De vensters van de groote banken en kantoren vilegen open. Duizenden gezichten staren bleek naar het voortdurend vurende oorlogsschip. Dan ontdekt iemand, dat de torpedojager de groen-roode vlag van Portugal voert. Een zucht van verlichting gaat door de menigte.

Een ieder heeft hetzelfde gedacht: De Japanners komen! Thans lacht alles verontschuldigend en een weinig beschaamd het hoffelijke Portugeesche vlootbezoek uit Macao toe en het vlaggeschip van den commandant van de Britsche China-vloot beantwoordt het saluut.

Dat is de stemming in Hongkong: Gespannen nervositeit, zenuwslopende onzekerheid over de vraag, welke nieuwe verrassingen de dag van morgen aan deze buitenpost van het Britsche wereldrijk in het Verre Oosten zal brengen.

Geschiedenis van een Kolonie

Het rotseiland Hongkong en het veel grootere pachtgebied van Kowloon op het tegenoverliggende vasteland, van elkaar gescheiden door de lange fjordachtige haven, waarin de schepen van alle landen liggen, is de verst naar voren geschoven post van het Britsche Empire tusschen Singapore en Australië. In groote land- en zeegevechten in het gebied van de Cantonrivier werd dit steunpunt door Engeland aan het Chineesche rijk ontruikt.

De Britsche leeuw had indertijd zijn guld verloren. Wilde niet langer de veranderingen dulden, waaraan zich de Britsche kooplieden als „barbaren en vreemde diavels“ eeuwenlang in Canton hadden te ontdoen. Met donderend scheepsgeschut werd het van de buitenwereld afgesloten China door het Britsche wereldrijk toe gedwongen, zijn poorten voor den Britschen handel te openen, zonder dat men zich daarbij afvroeg, of dit nu wel naar den zin was van de Chineesche vice-koningen en mandarijnen, van het Chineesche volk of van den goddelijken keizer op den drakentoon in Peking.

Zoo werd Hongkong een bloeiende kolonie, de door Engeland militair beheerschte economische poort van Zuid-China.

Hongkong Versterkt

Toen nu de moderniseering van de zeevesting Hongkong, nadat Japan in 1936 het verdrag van Washington had opgezegd, weer mogelijk werd, stonden de Britten tegenover geheel nieuwe problemen van de moderne oorlogvoering. Japansche bommenwerpers staan op 600 km afstand (Formosa) startklaar. De Japanners hebben een machtige vloot van vliegtuigmoederscheepen, snelle, lichte oorlogsbodems en uitstekende duikboten gebouwd. De haven van Hongkong met haar smalle uitgangen is op het oogenblik voor een vlootconcentratie een gevaarlijke val en niet meer een modern vlootsteunpunt. En intusschen is Japan begonnen, in Engeland zijn voornaamsten tegenstander in het Verre Oosten te zien. Maar ook Engeland heeft het gevaar thans herkend.

Onmiddellijk na afloop van het verdrag van Washington ging men er te Hongkong met man en macht toe over, de vestingwerken te versterken en te moderniseren.

Verdekt opgesteld in de bergen staan moderne luchtdoelbatterijen en de kustartillerie richt haar lange loopen in de richting van den Stillen Oceaan, want op het oogenblik dreigt het onmiddellijk gevaar niet meer van de zijde der Chineezzen, tegen wie de vesting Hongkong oorspronkelijk was gebouwd. Maar alles is nog in voorbereiding, onvoldoende. Jaren zijn noodig, om het in de verdragsjaren verzuimde in te halen.

Door het Japans-Chineesche conflict is Hongkong plotseling midden in het gebied der vijandelijkheden komen te liggen. De Japansche vloot heeft de Prates-eilanden voor Hongkong bezet en onder den neus van de Britsche kustbatterijen zoeken de Japs hier naar geschikte vliegvelden. En langs de geheele Chineesche kust spant zich het net van de Japansche blokkade.

Door de verovering van Shanghai door de Japanners is Hongkong de belangrijkste haven aan de Chineesche kust voor den invoer van oorlogsmateriaal voor het Chineesche leger geworden.

Van Kowloon in het Britsche pachtgebied loopt de eenige spoorweg van Zuid-China over Canton naar Hankow. Hier langs gaan alle leveranties van oorlogsmateriaal en derhalve wordt de spoorweg ook iederen dag weer door de Japansche vliegtuigen gebombardeerd.

Eventuele schade wordt echter onmiddellijk weer door de Chineezzen hersteld.

Wanneer de wind uit het Noorden

Barre Willekeur in Sovjets-Unie

Niet minder dan 2000 Personen gedurende ongebreidelde Vervolgelingen Terechtgesteld en 10.000 in Gevangenis Geworpen

Het werd zelfs Moskou te erg

In den loop van den laatsten tijd is, naar United Press meent te weten, één zesde deel van de leden der communistische partij uit de partij gestooten, in vele gevallen zonder dat betrokkenen eenigerlei motiveering voor dezen maatregel gegeven werd.

Niet minder dan 2.000 personen zijn gedurende de periode van ongebreidelde vervolgingen terechtgesteld en 10.000 in de gevangenis geworpen.

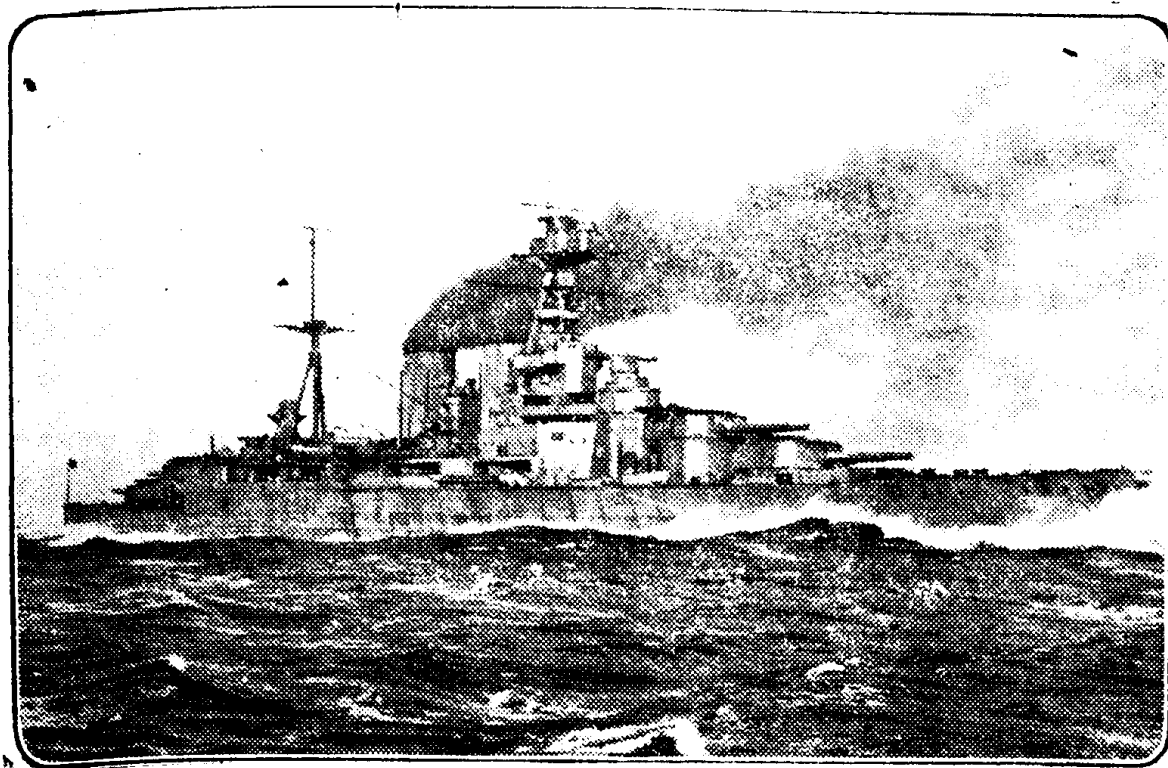
Deze toestand blijkt zelfs Moskou te bar te zijn geworden, want het centrale executieve comité der communistische partij heeft zich in plenaire zitting met het vraagstuk der onrechtmatige uitsluitingen beziggehouden.

Het resultaat dezer beraadslagingen is geweest, dat tot maatregelen besloten is, waarvan men een vermindering van het aantal daden van willekeur verwacht, waaraan de lagere partij-instanties zich schuldig bleken te maken.

Krachtens dit besluit zijn massale uitsluitingen uit de partij verboden. Elk geval afzonderlijk moet nauwkeurig onderzocht worden.

Den partij-instanties is opgedragen, allen, die zonder vooronderzoek uit de partij gestooten zijn, in hun partijfuncties te herstellen of in speciale gevallen een nauwgezet onderzoek in te stellen, dat binnen drie maanden beëindigd moet zijn.

Besluit een instantie een lid der partij

De „Hood“, 's Werelds grootste Oorlogsschip.

komt, kan men de ontploffingen van de zware Japansche bommen zelfs te Hongkong hooren. Daarom is Hongkong nerveus. Angstig kijkt men naar het moederland, dat geen vlootversterking wil sturen, omdat de Britsche vloot in de Middellandsche Zee noodig is.

Er bestaat geen twijfel aan, dat de machtspositie van het Britsche rijk in het Japans-Chineesche conflict enorm aan „gezicht verloren heeft“ en verlies van gezicht is een ernstig iets in het Verre Oosten.

Lang heeft de Britsche leeuw in Hongkong geslapen. De strijd hier in Zuid-China speelt zich op dezelfde plaatsen af, waar honderd jaar geleden Engelsche matrozen tegen de mandarijnen van Canton streden om het Britsche rijk van de heerschappij in China te verzekeren. Door het geronk van de Japansche bommenwerpers en het gebrul van het Japansche scheepsgeschut gewekt, tracht Engeland op het oogenblik weer iets van het verzuimde goed te maken. Maar is het daartoe reeds niet te laat.....?

Het Geschil om Zuidwest

Kolonel Hamman, de voorzitter van de Vereenigde Partij en afgevaardigde voor die partij te Windhoek heeft in een toespraak tot zijn kiezers gezegd: „Ik ben ervan overtuigd, dat Zuidwest Afrika alleen met geweld weer tot Duitschland zou kunnen terugkeeren. De Unieregeering heeft verklaard, dat zij er even weinig over denkt afstand van Zuidwest te doen als van eenig ander deel van de Unie. De Unie staat achter ons en zal ons beschermen, en achter de Unie van Zuid-Afrika staat het heele Britsche Gemeenebest, zoo lezen wij in het „Vaderland“.

„In 1923 heeft de Unie een schriftelijke overeenkomst aangegaan met Duitschland, waarbij de Duitschers hier zekere rechten kregen en Duitschland erkende, dat de Duitschers in Zuidwest Afrika opgeroepen konden worden om zelfs tegen Duitschland te vechten, nadat er 30 jaar verstreken zouden zijn. De Duitse regeering ried toen de Duitschers in Zuidwest aan zich met de Vereenigde Partij te verstaan. Thans verklaart Duitschland de overeenkomst van 1923 niet te erkennen. Het is weer een vodge papier en als excuus geldt, dat in 1923 de Duitschers niet zijn geraadpleegd. Ik verzeker, dat zij van alles afwisten en dat de Duitse regeering in hun naam handelde.

„Dit is ons land, niet omdat wij het in den oorlog veroverd hebben, maar omdat het in 1923 bij die overeenkomst aan ons is overgedragen. In Duitschland beweert men, dat er onderhandelingen moeten worden gevoerd over het vraagstuk van de koloniën en enkele leidende Duitse figuren zeggen, dat de Unie moest toegeven, dat zij Zuidwest heeft gestolen, geen behoefte heeft aan dit land en een hopelooze warboel heeft gemaakt van het bestuur.“

„Noch de Unie, noch wijzelf wenschen aandacht te schenken aan dergelijken onzin — dat is beneden onze waardigheid. Mijn raad aan het volk is rustig door te blijven werken en zich van al deze praatjes niets aan te trekken. Dit land behoort tot de Unie en wij zullen het niet afstaan.“

Kolonel Hammans verklaring, waarnaar men volgens Reuter in Zuidwest Afrika met verlangen had uitgezien, moet door de afdeeling van de Vereenigde Partij met groote voldoening zijn ontvangen.

Uit Berlijn: In een interview met de Völkischer Beobachter heeft generaal Von Epp, het hoofd van de koloniale afdeeling van de nationaal-socialistische partij in Duitschland, zich verzet tegen deze uittalingen van Hamman. Volgens v. Epp houdt het memorandum van 23 October 1923 geen nieuwe regeling in van de soevereiniteitkwessie in Zuidwest-Afrika. De overeenkomst, die op dien datum te Londen gesloten is, beoogden het welzijn van de Duitse kolonisten, wier nationale positie, zoowel als hun oeconomische positie door de mandaatsbepalingen van Versailles in gevaar leek. Om dit gevaar te ontlopen, en in het besef, dat er toentertijd toch niets aan den toestand te veranderen viel, is den Duitschers in Zuidwest-Afrika aangeraden de voorgenomen wetten over de automatische vereeniging van de burgerrechten der Unie niet van de hand te wijzen.

Hoe het echter ook zij, de Duitse koloniale aanspraken, zooals de Führer die aan de wereld meegedeeld heeft, blijven bestaan en zullen verwezenlijkt worden.

De Geheimen van „Kamer 40“

Waarom de U-booten een Vergeefschen Tocht maakten naar de Eilanden benoorden Schotland

Doggersbank werd Duitschers bijna Noodlottig

Spannende Episoden uit den Wereldoorlog

Onder de Britsche Admiraliteit stond tijdens den wereldoorlog een cryptografisch bureau, waar een uitgebreide staf van knappe koppen dag en nacht werkte aan de ontsluiting van onderschepte Deutsche radio-telegrammen. Het bureau heette „Kamer 40“.

De luitenant-ter-zee 1e kl. A. K r o e s e doet in het blad van „Onze Vloot“ over dit belangrijke bureau eenige interessante mededeelingen.

Zoo ontslooierte „Room 40“ medio November '14 een bevel van den Duitschen Marinestaf aan vijf U-booten om naar de eilanden benoorden Schotland te stevenen, waar de Deutsche marineleiding de Grand Fleet vermoedde. Inderdaad lag de Grand Fleet op dat moment voor anker in de marinebasis Scapa Flow (Orkney-eil.), waar de afweermatregelen tegen Deutsche onderzeebooten nog geenszins voltooid waren.

Het gelukte aan de „U 18“ onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse Von Hennig, op 23 Nov. de baai van Scapa Flow binnen te dringen, maar zij vond de ankerplaats verlaten. De Grand Fleet had den aanval der Deutsche U-booten niet afgewacht en was inmiddels in zee gestoken. Bij het verlaten van de baai werd de „U 18“ door de Britsche lichte strijdkrachten ontdekt en vernietigd.

Op 24 Jan. 1915 zouden de Deutsche slagkruisers, kruisers en torpedobooten van de Deutsche Bocht uit, een raid ondernemen naar Doggersbank om eens een flinke opruiming te houden onder de Britsche patrouille-vaartuigen, die daar ter plaatse door de Deutsche marineleiding vermoed werden.

De orders voor dezen tocht werden door den Duitschen staf per radio uitgezonden, door den Britschen luisterdienst onderschept en door „Room 40“ ontslooiert. Hieraan was het te danken dat in den namiddag van 23 Jan., nog vóórdat de Deutsche oorlogsschepen waren uitgelopen, de Britsche Admiraliteit een waarschuwingstelegram kon uitzenden. De Britsche patrouille-vaartuigen in de omgeving van Doggersbank stelden zich ijlings in veiligheid.

Admiraal Jellicoe verliet met zijn slag-schepen Scapa Flow, de Britsche slagkruisers onder admiraal Beatty vertrokken uit Rosyth, terwijl uit het Zuiden de Harwich Force naar Doggersbank opmarcheerde.

De geheele Britsche Grand Fleet legde zich in hinderlaag om af te rekenen met het Deutsche slagkruisereskader onder v. Hipper. Toen dit in den ochtend van 24 Jan. 1915 de Doggersbank bereikte, vond het daar ter plaatse geen weerlooze Britsche patrouille-vaartuigen, maar de geheele, grimmige overmacht van de Grand Fleet tegenover zich. Slechts door toevallige omstandigheden ontsnapte op dien dag het Deutsche slagkruisereskader onder v. Hipper aan een totale vernietiging, terwijl de groote Deutsche pantserkruiser „Blücher“ bij deze gelegenheid door de slagkruisers van Beatty werd afgemaakt.

Bij-voorbaat Verraden

Mijnversperringen, die Deutsche mijnenleggers steelsgewijze voor de Britsche kust deponeerden, sorteerden niet het minste effect omdat haar plaats reeds bij voorbaat verraden was. Als de Hochseeflotte de Deutsche Bocht verliet voor een offensieve onderneming in de Noordzee, vond zij gewoonlijk de Grand Fleet op post om te trachten haar van de Deutsche bases af te snijden.

Britsche mijnversperringen bleken gelegd op de route der Hochseeflotte, even voordat zij ter plaatse passeerde. Het was voor den Duitschen Marinestaf om wanhopig te worden! Bevonden zich dan spionnen tot in de hoogste kringen van Duitschland?!

Het kon niet anders of dit wantrouwen in de chefs en in de naaste medewerkers, dat zich langzamerhand van de Deutsche vlootvoogden begon meester te maken, moest een verlamdenden invloed uitoefenen op hun ondernemingslust. Langzamerhand is den Duitschers echter wel een licht opgegaan en hebben zij leeren inzien dat in de eerste plaats hun overvloedig radioverkeer en het feit, dat hun geheimschrift gecompromitteerd was, den vijand de gewenschte inlichtingen verstrekke.

De Deutsche Marinestaf heeft toen verschillende maatregelen ingevoerd, waardoor verbetering werd gebracht in den onhoudbaren toestand. Een eigen luisterdienst en cryptografisch bureau, dat het radioverkeer der Britsche marine moest volgen en ontsluitte, werd ingesteld.

Dit bureau, dat den naam kreeg van „Nachrichtenstelle Neumünster“, heeft zich echter niet kunnen opwerken tot de hoogte van „Room 40“. Een nieuw en verbeterd geheimschrift werd in de Deutsche marine ingevoerd, terwijl de geheime code meermalen werd veranderd.

Deze periodieke wisseling van geheimschrift vermocht echter de Engelschen niet uit het veld te slaan. Hun systematische volharding deed hen telkens weer den weg vinden naar de ontsluiting van iederen nieuwen Duitschen sleutel.

Deze voorsprong der Britten werd in de hand gewerkt door den methodischen aard der Duitschers, die berichten omtrent vliegverkenningen, mijnneveeg-acties e.d., steeds op een stereotiepe manier redigeerden. Sleutelwijziging aan Deutsche zijde viel hierdoor aan de mannen van „Room 40“ onmiddellijk op, terwijl de uiterlijke vorm van het bericht direct aanwijzing gaf omtrent den vermoedelijken inhoud. Wat betreft dus de camouflage van het radioverkeer, deze kunst heeft de Britsche marine tijdens den wereldoorlog beter verstaan dan

Vrouw Grijpt Inbreker

Pensionhoudster vindt Twee Kerels op Zolder

Een flinke vrouw, een pensionhoudster van den Singel te Amsterdam heeft deze dagen 's avonds in haar huis een verwoed gevecht geleverd met twee inbrekers, die zij in haar pension ontdekte en die blijkbaar weinig goeds in den zin hadden. Een van hen wist te ontkomen, doch de ander kon, dank zij haar moedig optreden, door een haar te hulp snellenden controleur van de Nederlandsche Bewakingsmaatschappij, worden gegrepen. Tot tweemaal toe slaagde de kortade 56-jarige pensionhoudster er in den inbreker, die haar te na kwam, vast te grijpen en het is aan haar te danken, dat de man nu achter slot en grendel zit.

Wie zou beter kunnen vertellen over alles wat zich in enkele minuten in het pension aan den Singel op den hoek van de Koggestraat afspeelde, dan de vrouw zelf? Zij deed dit zonder opsmuk, maar met een diepe verontwaardiging voor de inbrekers, die blijkbaar via het dak door een zolderaam waren gekropen en juist aan het werk zouden gaan, toen zij werden ontdekt.

Het zal ongeveer halfelf zijn geweest, zoo vertelde mevrouw Oosterwijk-Veldhuis aan de „Msb.“, toen er werd gebeld. Mijn man, die 's avonds doorgaans de deur opent wanneer er klanten komen, was reeds vroeg naar bed gegaan met een zware verkoudheid. Mijn zestienjarige zoon ligt eveneens ziek te bed, zodat ik de deur opende en op de stoep een heer zag staan, die naar een van onze pensiongasten, een dame, die op de tweede étage een kamer heeft, vroeg. Ik verzocht hem even binnen te komen en ging kijken of de dame thuis was.

Geschuifd

Ik stak het licht van de boven-étages aan en liep de trap op. Toen ik bij de trap van de derde étage stond, hoorde ik daar op de derde verdieping een vreemd geluid: geschuifd.

„Wie is daar?“ riep ik. „Jo (dat is mijn kind) ben jij daar?“

Ik kreeg geen antwoord, doch op hetzelfde moment, dat ik een trapje hooger ging, zag ik een kerel achter een gordijn staan, terwijl een ander de deur van de slaapkamer van mijn zoon opende.

„Leelijke schurken, wat doen jullie daar?“ schreeuwde ik.

Het flitste mij door het hoofd, dat zij mijn kind wel eens kwaad zouden hebben kunnen doen en dat gaf mij blijkbaar moed. Ik sprong op de kerels toe, maar op datzelfde oogenblik sprong een der boeven met een vervaarlijken zwaai over mijn hoofd, rende de trap af en vluchtte naar buiten.

Maar den ander greep ik bij zijn keel. Ik zette mijn nagels in zijn hals, hield hem zoo even beet en schreeuwde hem toe: „Wat doe je in mijn huis?“

de Deutsche. Ondanks het feit dat het den Duitschers uit bittere ervaring bekend was hoe gevaarlijk een te ruim gebruik van de radio kon zijn, slaagden zij er toch niet in de beperking te bereiken welke de Britsche marine zichzelf wist op te leggen. In een later stadium van den oorlog werd de organisatie van „Room 40“ uitgebreid met een aantal radio-peilstations langs de Britsche kust. Hierdoor werd het mogelijk de plaats van iederen Duitschen radiozender, welke zich bloot gaf door het uitsenden van een bericht, onmiddellijk vast te leggen.

Bij de U-boot-bestrijding hebben deze Engelsche peilstations uitstekende diensten bewezen. De buitengaats vertoevende U-booten waren verplicht dagelijks aan den Duitschen Marinestaf per radio haar plaats op te geven. Bij het uitzenden van dit bericht werden zij gepeild, zoodat de Britsche Admiraliteit van de bewegingen der vijandelijke onderzeebooten bijna even nauwkeurig op de hoogte was als de Deutsche Marinestaf.

Dit onvoorzichtig gebruik van de radio-telegrafie aan Deutsche zijde heeft er belangrijk toe bijgedragen dat de onbeperkte duikboot-oorlog ten slotte zijn doel heeft gemist.

Onze Voorvaders waren Linkshandig!

In Zuid-Frankrijk zijn werktuigen uit het Steenen Tijdperk gevonden. Onderzoek hiervan heeft bewezen, dat zij gebruikt werden door linkshandige mensen. Hoe ouder de vondsten uit den oertijd zijn, des te grooter is het percentage der met de linker hand gebruikte werktuigen. Men verklaart de wijziging van links naar rechts met het toenemend gebruik van wapens, daar de linkerhand werd gebruikt ter bescherming van de gevaarlijke hartstreek, terwijl men in de rechterhand het wapen kon houden.

De kerel rukte zich los en probeerde evenals zijn maat over mij heen te springen. Maar hij viel, zoodat ik dus nog even gelegenheid kreeg hem onnieuw vast te grijpen en hem den uitgang te versperren. „Als je me niet laat gaan, sla ik je het laatste beetje licht uit je oogen!“ bulderde de vent. Nogmaals moest ik hem loslaten en nu zag hij kans door de buitendeur weg te vluchten. Maar al schreeuwende rende ik hem achterna.

Politie, houdt den dief! Ja, wat ik allemaal heb geroepen weet ik niet meer. En ze hebben hem te pakken gekregen ook!

Het was een controleur van de Ned. Bewakingsmaatschappij, die evenals een agent die in de buurt liep, het hulpgeroep hoorde. De controleur sprong op zijn fiets en rende den vluchteling door verschillende straten achterna. In de Langestraat kreeg hij hem te pakken.

Weer verzette de kerel zich hevig, doch de controleur gaf den inbreker met zijn gummistok eenige zoo harde klappen op het hoofd, dat hij er een oogenblik van duizeide. Toen had hij weinig meer te vertellen. Met den agent, die hard kwam aanhollen, brachten de mannen den kerel naar het bureau aan de Warmoesstraat, waar bleek, dat hij tal van inbrekerswerktuigen bij zich had, alsmede een flinken dolk. Het zal de politie thans waarschijnlijk ook wel gelukken den tweeden inbreker te pakken te krijgen. De gearresteerde werd direct opgesloten.

Op Heeterdaad betrapt.

Dank zij de oplettendheid van twee agenten van het politiebureau aan de Warmoesstraat, konden op een avond in de Koggestraat twee inbrekers worden gegrepen, die even te voren in een pakhuis van een engros-handel in deze straat hadden ingebroken en met een flinken buit wilden vertrekken.

Het waren de agenten Schweiz en Brugman, die op surveillance in de Spuistraat twee mannen op eenigszins verdachte wijze zagen lopen. De agenten volgden het tweetal en zagen hoe zij eerst afscheid van elkaar namen, teneinde blijkbaar aan de aandacht van eventueel volgende rechercheurs te ontsnappen, doch later weer samen verder wandelden.

De agenten, die in burger waren, volgden de mannen op behoorlijken afstand en ontdekten ten slotte, dat zij bij een groote deur van een pakhuis aan de Koggestraat stilstaarden. Een der mannen opende de deur met een valschen sleutel, waarna zij beiden snel naar binnen giengen. De agenten kwamen nu wat naderbij en wachtten op het oogenblik, dat zij weer naar buiten kwamen met eenige groote voorwerpen. De agenten schoten toe en arresteerden de dieven, die op een zoo snelle overrompeling zeker niet zullen hebben gerekend.

Beide inbrekers werden ook naar het politiebureau aan de Warmoesstraat overgebracht en daar opgesloten.

De Meest Giftige Slangen

Er zijn niet minder dan 400.000 soorten van water- en landdieren, als volgt deelt: 230.000 insectensoorten, 50 werkdieren, 23.000 vogels, 12.000 vissen en 38.000 slangen, allen dieren, die giftig zijn.

De meest giftige der reptielen is de minuitslang, die in Indo-China leeft. Hij beet werkt oogenblikkelijk doodlijk. Zijn nauwelijks zoo groot als een regenworm, maar bek is zoo klein, dat ze slechts een klein stukje hout kan afbijten. Daar de natuurlijke slechts dan doodlijk is, als gif in het bloed komt, moet men er voor op passen, geen beet tusschen de vingers krijgen.

De inboorlingen, die met bloote voeten rondlopen, hebben een natuurlijke beschermingshuid. De Europeanen moeten evenwel altijd laarzen aanhebben.

Een Visch van Halve ton aan Hengelen

Aan de kust van New-Yersey heeft een Amerikaansche student Francis Love de dagen met een gewonen hengel een hengel gevangen, die een halve ton woog. De prestatie is niet slecht, als men bedenkt dat welk vischtug hij werd behaald!

Toch is het twijfelachtig of Mr. Francis Love aanspraak kan maken op den titel „recordhengelaar“. Een deel van het visch bleef namelijk in de golven achter, toen hij het beest op het yacht wilde trekken. Strijd met de reuzenvisch duurde twee en eenhalf uur. Het hengelrecord staat weliswaar van Miss Zane Grey, de beroemde Amerikaansche schrijfster, die in 1930 op de kust van Tahiti een geweldige zwaardvisch ving.

Anna Boleyn en Ford

Eenige jaren geleden kocht Henry Ford in het Engelsche graafschap Essex op landgoed Boreham een historisch woonhuis aan: Bull's Cottage, dat bewoond werd door Anna Boleyn in den tijd, dat Hendrik VIII niet ver vandaar in New Hall resideerde. De miljardair was er niet alleen mee tevreden het huisje te hebben gekocht, maar heeft besloten het naar Amerika te laten overbrengen. De „Raad tot Behoud van Landelijk Engeland“ is hiermee niet tevreden en heeft geprotesteerd tegen dezen aankoop. Tegelijkertijd heeft de Vereeniging van Historische monumenten zich veel moeite gegeven dit huisje ambtelijk te doen registreren en het onder bescherming van wet te plaatsen. De uitslag is nog niet bekend.

Amerika is Enthousiast over... Zuurkool!

Statistici hebben vastgesteld, dat laatste jaren het gebruik aan zuurkool in de Vereenigde Staten zeer is toegenomen. Dit komt doordat de doktoren zich te gunste van deze groente hebben uitgesproken. Naar hun meening is zuurkool niet een uitstekend geneesmiddel voor maagaandoeningen. En daar het bovendien een pikanten smaak bezit, kon zuurkool in Amerika gemakkelijk populair worden.

Voor al de heeren behooren tot de aangenamen, terwijl de huisvrouwen niet kunnen velen, dat het gehele huis er naar ruikt, als men het kookt. Daar zulks een eenige bezwaar was tegen het zuurkoolverbruik, is de Botanische afdeeling van de Cornell Universiteit zich hiermede bezig gaan houden; zij heeft een nieuwe kooksoort gekweekt, welke bij het koken absoluut geen geur meer zou verspreiden. Men verwacht nu 'n nog grootere populariteit van de zuurkool in Amerika!

Inlichtingen Slechts Telefonisch

Het „Grand Central Station“ van Brooklyn (V. S.) krijgt de grootste telefooninrichting, die ooit op een station werd aangelegd. Men heeft nl. waargenomen, dat de Amerikaansche publiek bijna geen spoorboekje meer koopt, maar de inlichtingen via de telefoon verkrijgt. Per dag worden 15 à 16.000 inlichtingen betreffende de spoorwegen ingewonnen. Het is begrijpelijk dat de tot nu toe gebruikte toestellen de geheelen dag bezet waren. Nu heeft men een zoo groote automatische inrichting aangelegd, dat twee-en-twintig telefonisten voortdurend alle inlichtingen kunnen verschaffen. De vragers, die op een moment alle verbindingen bezet vinden, worden automatisch op „wachttijd“ geschakeld en komen onmiddellijk aan de beurt, wanneer een verbinding vrij komt.

De „Divina Comedia“ op een Postzegel

Er is weer een recordpoging in klein schrijven gedaan. Dit maal is het een student in de filosofie uit Milaan, die er zijn vacantedagen aan besteedde, om 252 woorden van Dante's „Goddelijke Comedie“ op een stukje papier te schrijven, dat zo groot was als een gewone postzegel. Juist voordat hij het werk gereed had, liet hij een inktvlek op het stukje papier vallen, zoodat hij weer opnieuw kon beginnen...